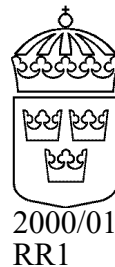

Riksdagens revisorers redogörelse
2000/01:RR1
Årsredovisning för 2000

Till RIKSDAGEN

Riksdagens revisorer överlämnar härmed årsredovisning för verksamhetsåret 2000.

De skrivelser som revisorerna under verksamhetsåret avlämnat till riksdagen redovisas inte i sin helhet i årsredovisningen. De ingår som hittills i riksdagstrycket (saml. C 3, Förslag och redogörelser).

Detta ärende har avgjorts av revisorerna i plenum den 22 februari 2001. Vid ärendets slutliga handläggning har vidare närvarit administrativa chefen Berit Ljunggren, föredragande.

Stockholm den 22 februari 2001

På Riksdagens revisorers vägnar

Ingemar Josefsson
ordförande

Berit Ljunggren
administrativ chef

Grundläggande bestämmelser om Riksdagens revisorer

12 kap. 7 § regeringsformen

8 kap. 11 § riksdagsordningen

Lag (1987:518) med instruktion för Riksdagens revisorer (ändrad 1989:191, 1994:1647, 1995:800 samt 1999:205)

Lag (1974:585) om skyldighet att tillhandahålla Riksdagens revisorer vissa handlingar m.m.

Lag (1988:46, ändrad senast 1999:203) om revision av riksdagsförvaltningen m.m.

Lag (1997:560) om revision av Regeringskansliet

Förteckning över revisorer

Revisorer vid utgången av verksamhetsåret 2000

<i>Ordinarie</i>	<i>Suppleanter</i>
Ingemar Josefsson (s), ordförande	Björn Kaaling (s)
Anders G Högmark (m), förste v. ordförande	Ingvar Eriksson (m)
Per Rosengren (v), andre v. ordförande	Nils-Göran Holmqvist (s)
Bengt Silfverstrand (s)	Conny Öhman (s)
Anita Jönsson (s)	Sten Lundström (v)
Kenneth Lantz (kd)	Gunilla Tjernberg (kd)
Margit Gennser (m)	Patrik Norinder (m)
Hans Stenberg (s)	Ulla Wester (s)
Karl-Gösta Svenson (m)	Lennart Hedquist (m)
Agneta Lundberg (s)	Ann-Kristine Johansson (s)
Ann-Marie Fagerström (s)	Ronny Korsberg (mp)
Marie Engström (v)	Rolf Olsson (v)

*Ingemar Josefsson (s),
ordförande*

*Anders G Högmark (m),
förste v. ordförande*

*Per Rosengren (v),
andre v. ordförande*

Bengt Silfverstrand (s)

Anita Jönsson (s)

Kenneth Lantz (kd)

Margit Gennser (m)

Hans Stenberg (s)

Karl-Gösta Svenson (m)

Agneta Lundberg (s)

Ann-Marie Fagerström (s)

Marie Engström (v)

*Åke Dahlberg
kanslichef*

1 Mål, uppgifter och resultat

Målen för Riksdagens revisorers verksamhet

Riksdagens revisorers uppgifter framgår av lagen (1987:518) med instruktion för Riksdagens revisorer (ändrad 1989:191, 1994:1647, 1995:800 och 1999:205).

Vid behandlingen av revisorernas årsredovisning för 1998 framhöll finansutskottet (1998/99:FiU22) att verksamhetsmålet för revisorerna borde utvecklas och konkretiseras i syfte att underlätta en framtida utvärdering av verksamheten.

Revisorerna har mot denna bakgrund formulerat målen för verksamheten på följande sätt:

Övergripande mål:

Riksdagens revisorer granskar den statliga verksamheten på riksdagens vägnar.

Granskningarna ska leda till ett effektivt utnyttjande av statliga insatser.

Verksamhetsmål 1 för effektivitetsrevisionen:

I sina rapporter och skrivelser ska revisorerna lämna förslag till möjligheter att öka statens inkomster, att spara på statens utgifter och att effektivisera den statliga förvaltningen.

Revisorernas förslag till åtgärder ska beredas och presenteras på ett sådant sätt att riksdagen och regeringen ges bästa möjliga underlag för vidare ställningstaganden.

Verksamhetsmål 2 för effektivitetsrevisionen:

Granskningarna ska i första hand inriktas mot områden med stor statsfinansiell och samhällsekonomisk betydelse för förvaltningens funktionssätt.

Under en fyraårsperiod ska granskningarna beröra samtliga utgiftsområden och även avse utskottsövergripande frågor.

Verksamhetsmål för den årliga revisionen:

Den årliga revisionen av Riksbanken, Riksbankens Jubileumsfond, Riksdagens ombudsmän, riksdagens förvaltning, Regeringskansliet samt Kungliga slottsstaten och Kungliga Djurgårdens Förvaltning ska inriktas på att granska om informationen i årsredovisningarna i allt väsentligt är rättvisande samt på att redovisningen och ledningens förvaltning följer tillämpliga föreskrifter.

Revisionsarbetet ska bedrivas enligt god revisionssed, med hög effektivitet och kvalitet.

Informationsmål för Riksdagens revisorer:

Informationsmålet ska understödja Riksdagens revisorers övergripande mål.

Revisorerna ska aktivt föra ut information om resultaten av de granskningar som genomförs. Informationen blir både ett medel för att upplysa om brister i statliga verksamheter och en möjlighet att visa på förslag till förbät-

Resultatbedömning

Under verksamhetsåret 2000 har revisorerna beslutat om 11 förslag till riksdagen, 1 skrivelse till utskott i riksdagen, 1 skrivelse till regeringen, 15 granskningsrapporter, 1 granskningspromemoria, 3 informationsrapporter samt 22 förstudier. Av dessa 22 förstudier har 15 resulterat i beslut om fortsatt granskning.

I princip gäller att Riksdagens revisorer når resultat när revisorernas förslag genomförs helt eller delvis. Det är emellertid ofta svårt att mäta resultatet av revisorernas verksamhet. Behandlingen och genomförandet av revisorernas förslag är tidskrävande. Revisorernas förslag kan också sammanfalla med förslag som framförts i andra sammanhang, något som kan göra det svårt att urskilja vilken effekt revisorernas förslag haft.

Riksdagens revisorers förslag kan också avsätta resultat på andra sätt. I skrivelser till riksdagen kan revisorerna redovisa uppgifter och förhållanden, beskriva problem eller aktualisera frågor som av olika skäl inte uppmärksammas på annat sätt. Revisionen kan också ha en preventiv effekt som är svår att mäta.

Ett annat sätt att mäta effekterna av revisorernas förslag är att redovisa det genomslag förslagen fått i riksdagen. Detta är dock förknippat med vissa svårigheter. Om riksdagen avslår eller avstår från att behandla revisorernas förslag behöver detta inte innebära att förslaget saknar betydelse.

Revisorerna vill i detta sammanhang framhålla betydelsen av själva granskningsprocessen. Regeringen kan i samband med att revisorerna för upp ett ärende på granskningsplanen tillsätta en utredning som berör ämnet. Regeringen och berörda myndigheter kan också under granskningens gång eller i samband med att granskningsrapporten publiceras vidta åtgärder i linje med revisorernas förslag. I sådana fall kan riksdagen finna det mindre motiverat att göra tillkännagivanden till regeringen. Revisorerna har vid sina uppföljningar funnit allt flera exempel på sådana fall. Ibland har åtgärder vidtagits redan i samband med revisorernas arbete med förstudien. Att de organ som är föremål för granskning börjar vidta åtgärder redan under granskningsprocessen är erfarenheter som brukar framhållas även av andra revisionsmyndigheter, såväl i Sverige som i andra länder. En kartläggning av riksdagsbehandlingen måste därför kompletteras med en beskrivning av åtgärder som vidtagits av regering och myndigheter i anslutning till revisorernas granskning.

Ytterligare ett mått på genomslaget av verksamheten är den uppmärksamhet revisorernas förslag får i massmedierna. En massmedial debatt med anledning av revisorernas förslag kan ibland bidra till förändringar.

I revisorernas årsredovisning lämnas varje år en redogörelse för riksdagens behandling av revisorernas förslag under året. Revisorerna följer också upp förslag som lämnats till riksdagen under två år dessförinnan. Dessa uppföljningar innehåller en redovisning av riksdagsbehandlingen och åtgärder vidtagna av regering eller myndigheter.

Under den senaste treårsperioden har riksdagen i huvudsak ställt sig bakom drygt fyra femtedelar av förslagen. Tillkännagivanden till regeringen har beslutats rörande drygt hälften av skrivelserna. I flera fall har riksdagen avslagit revisorernas förslag med hänvisning till att utredningar tillsatts inom området eller att regeringen redan vidtagit åtgärder inom området.

Genomslaget av revisionen i massmedierna har varit gott under år 2000. Detta mäts bl.a. utifrån antalet pressklipp som berör revisorerna.

För att bedöma resultatet av revisorernas verksamhet är också produktiviteten av betydelse. Revisorerna vill peka på att produktionen av revisionsrapporter och skrivelser till riksdagen och regeringen legat på en väsentligt högre nivå under senare år än under 1980-talet. Under den senaste treårsperioden är antalet producerade rapporter 80 % större än för motsvarande period för tio år sedan. Ökningen vad avser skrivelser och förstudier är ca 75 %. Denna ökning av produktionen är väsentligt större än det resurstillskott revisorerna erhållit. Detta tyder på en klar ökning av produktiviteten, mätt som antalet rapporter i förhållande till antalet anställda.

Resultatet av revisorernas verksamhet sammanhänger också med vilka områden revisorerna granskar. Under år 2000 har granskningarna avsett tunga politikområden som försvaret, arbetsmarknadspolitiken samt skatte- och kreditområdet. Dessutom har administrativt inriktade granskningar genomförts rörande bl.a. Sjöfartsinspektionens tillsynsverksamhet, statliga stiftelser och Revisorsnämnden. Samtliga elva skrivelser till riksdagen innehåller förslag om att effektivisera den statliga förvaltningen. Sex av skrivelserna innehåller förslag om att spara på statens utgifter och tre av skrivelserna förslag om att öka statens inkomster.

Det är ännu för tidigt att bedöma utfallet av de förslag revisorerna lämnat under år 2000. Riksdagen har under året fattat beslut om endast fem av de elva skrivelser revisorerna avgivit. Men genomslaget av tidigare granskningar har enligt revisorernas uppföljningar varit tillfredsställande, som framgår ovan.

En samlad bedömning av granskningsverksamhetens inriktning, produktivitetsutvecklingen och genomslaget av revisorernas verksamhet visar enligt revisorernas uppfattning att såväl det övergripande målet för verksamheten som verksamhetsmålen har uppfyllts under år 2000. När det gäller effektivitetsrevisionen avser flertalet förslag åtgärder för att spara på statens utgifter och att effektivisera den statliga förvaltningen.

Parlamentariska utredningar m.m.

Riksdagen fattade i december 2000 beslut om att en ny revisionsmyndighet för den statliga revisionen, Riksrevisionen, ska bildas under första halvåret 2003. Under hela 1990-talet har behovet av att förstärka riksdagens roll på revisionsområdet påtalats från flera håll. Riksdagen uttalade 1991 att riksdagen bör få ett ökat ansvar för den statliga revisionen. Riksdagsutredningen föreslog 1993 en betydande utökning av resurserna till Riksdagens revisorer. Riksdagen ställde sig 1994 bakom de principer för en förstärkning av revisionen som utredningen föreslog, men begränsade sitt beslut om utökning till en första etapp. Ekonomikommissionen föreslog 1993 att Riksdagens reviso-

rer skulle ges större resurser och göras till ett av riksdagens viktigaste organ. Förvaltningspolitiska kommissionen föreslog i sitt slutbetänkande år 1997 en förstärkning av riksdagens kontrollerande roll med ett oberoende revisionsorgan under riksdagen med uppgift att granska hela den statliga förvaltningen.

Riksdagens revisionsutredning avslutade sitt arbete under hösten 1997. Utredningen föreslog i sin skrivelse till talmanskonferensen att Riksdagens revisorers ansvarsområde skulle utökas, dels genom en ytterligare förskjutning mot stora myndighetsöverskridande systemgranskningar, dels genom att årlig revision av Hovstaterna ska ingå i myndighetens ansvarsområde. Utredningen föreslog också att den årliga resursramen för Riksdagens revisorer skulle ökas med 5 miljoner kronor. Syftet med förslagen är enligt utredningen att stärka riksdagens kontrollmakt genom en utökad och mera oberoende revision.

Talmanskonferensen ansåg vid sin behandling av utredningen under våren 1998 att det inte var lämpligt att lägga fram något förslag om revisionen på grund av den splittrade karaktären av förslagen från Riksdagens revisionsutredning. Frågan borde enligt talmanskonferensen tas upp under nästa budgetår. Vid riksdagsbehandlingen ansåg konstitutionsutskottet att riksdagen borde fullfölja sitt beslut från 1994 och fatta beslut på grundval av Revisionsutredningens förslag vad avser en förstärkning för Riksdagens revisorer med 5 miljoner kronor. Utbyggnaden borde enligt utskottet delas upp på tre år. Riksdagen följde utskottets förslag och beviljade revisorerna ett tillskott på 1,7 miljoner kronor för budgetåret 1999 och 2,5 miljoner kronor för budgetåret 2000. Under hösten 1998 tillsatte talmanskonferensen en kommitté med parlamentarisk sammansättning för att se över och utvärdera bl.a. riksdagens arbete med uppföljning, utvärdering och revision. Utredningsarbetet avslutades i juni år 2000. Kommittén föreslog att en ny myndighet för den statliga redovisnings- och effektivitetsrevisionen bildas under riksdagen den 1 januari 2003. Den nya myndigheten, Riksrevisionen, föreslås ha en styrelse som väljs av riksdagen. Revisionsverksamheten leds av en riksrevisor. Konstitutionsutskottet tillstyrkte förslaget i huvudsak. Utskottet föreslog dock att revisionsmyndigheten skulle ledas av tre personer i stället för en riksrevisor och att myndigheten bildades under första halvåret 2003. Riksdagen fattade i december 2000 beslut i enlighet med utskottets förslag.

Granskningsverksamhet

Riksdagens revisorers granskningsverksamhet omfattar såväl redovisningsrevision som effektivitetsrevision. Den senare har under verksamhetsåret inriktats mot ett antal granskningsteman, bl.a. förvaltningspolitik, budget och resursfördelning, rättsväsendet, arbetsmarknad och näringsliv samt utbildning. Granskningsresultaten redovisas i avsnitt 2.1.

Riksdagens revisorer är vidare externrevisor för Sveriges riksbank, Stiftelsen Riksbankens Jubileumsfond, riksdagens förvaltning, Riksdagens ombudsmän (JO), Regeringskansliet och Hovstaterna (Kungliga Slottsstaten och Kungliga Djurgårdens Förvaltning). Resultat av revisorernas redovisningsrevision beskrivs i avsnitt 2.2.

Förslag till nya granskningsärenden kommer bl.a. från riksdagens utskott, revisorerna och deras kansli samt från allmänheten. Revisorerna fastställer en granskningsplan som revideras löpande och publiceras två gånger per år.

Utifrån ett förslag till granskning genomför revisorerna en förstudie. I denna tas ställning till om granskning ska genomföras eller inte. En granskning resulterar i en revisionsrapport som beslutas av revisorerna i plenum. Ofta remissbehandlas revisionsrapporten. Därefter avger revisorerna vanligtvis ett förslag till riksdagen eller en skrivelse till regeringen.

Budget

För verksamhetsåret 2000 beslutade riksdagen om ett ramanslag på ca 23,5 miljoner kronor. Se vidare avsnitt 4 *Ekonomi och personal* och del II, *Finansiell redovisning*.

Organisation

Riksdagen utser för varje valperiod tolv revisorer och lika många suppleanter. Bland revisorerna väljer riksdagen en ordförande och två vice ordförande. Dessa är samtidigt ordförande i var och en av de tre avdelningar som inom sina respektive ansvarsområden har att bereda granskningsärenden inför plenums ställningstagande.

När det gäller avdelningarnas sammansättning är principen att en ordinarie ledamot i ett utskott inte ska ingå i den avdelning som behandlar detta utskotts område.

Första avdelningen

Avdelningen bereder främst ärenden som faller inom verksamhetsområdena för konstitutionsutskottet, finansutskottet, skatteutskottet, socialutskottet och socialförsäkringsutskottet.

Andra avdelningen

Avdelningen bereder främst ärenden som faller inom verksamhetsområdena för justitieutskottet, lagutskottet, försvarsutskottet, kulturutskottet, utbildningsutskottet, jordbruksutskottet och bostadsutskottet.

Tredje avdelningen

Avdelningen bereder främst ärenden som faller inom verksamhetsområdena för utrikesutskottet, trafikutskottet, näringsutskottet och arbetsmarknadsutskottet.

Arbetsutskottet hade vid verksamhetsårets utgång följande sammansättning: 2000/01:RR1

Ingemar Josefsson, ordförande
Anders G Högmark, förste vice ordförande
Per Rosengren, andre vice ordförande
Anita Jönsson, revisor
Åke Dahlberg, kanslichef

För den löpande utredningsverksamheten finns ett kansli med ca 30 anställda. Därutöver anlitas konsulter för genomförandet av specifika granskningsprojekt.

I detta avsnitt redogörs för revisoreernas granskningsarbete under de senaste åren. Först redovisas det effektivitetsinriktade arbetet och därefter redovisningsrevisionen.

2.1 Effektivitetsrevision

Under 2000 har revisorerna tillställt riksdagen elva förslag. Antalet förstudier, granskningsrapporter, granskningspromemorior, förslag till riksdagen och skrivelser till regeringen och riksdagsutskott under perioden 1995/96–2000 framgår av nedanstående sammanställning. Uppgifter för år 1996 inom parentes.

	1995/96	1997	1998	1999	2000	<i>S:a</i>
Förslag till riksdagen	12 (9)	8	6	9	11	46
Skrivelser till riksdagsutskott	1 (1)	1	-	-	1	3
Skrivelser till regeringen	2 (2)	2	1	2	1	8
Granskningsrapporter	13 (8)	11	5	13	15	57
Granskningspromemorior	-	-	2	1	1	4
Informationsrapporter	4 (4)	2	2	4	3	15
Förstudier	22(15)	13	17	21	22	95

Under verksamhetsåret 2000 har revisorerna behandlat följande granskningsärenden. Inledningsvis redovisas förslag till riksdagen och skrivelser till regeringen. Därefter följer en redovisning av rapporter som ännu ej resulterat i förslag till riksdagen eller skrivelser till regeringen. Slutligen redovisas förstudier och informationsrapporter.

Granskningsärende

Beredande riksdagsutskott

Statliga kreditgarantier (förslag till riksdagen)	FiU
Allmänna arvsfonden (förslag till riksdagen)	SoU
Försvärshögskolan i det nya försvaret (förslag till riksdagen)	FöU
Revisorsnämnden (förslag till riksdagen)	NU
Statligt bildade stiftelser m.m. (förslag till riksdagen)	UbU
Arbetslinjens tillämpning för de äldre (förslag till riksdagen)	AU
Bemyndiganden – med utgångspunkt i försvaret (förslag till riksdagen)	FöU
Regeringens redovisning av resurser inom olika politikområden (förslag till riksdagen)	FiU
Tillämpningen av skuldsaneringslagen (förslag till riksdagen)	LU

*Granskningsärende**Beredande
riksdagsutskott*

Otraditionella medel inom arbetsmarknadspolitiken (förslag till riksdagen)	AU
Sjöfartsinspektionens tillsyn (förslag till riksdagen)	TU
CSN:s handläggning av studiemedel (skrivelse till regeringen)	UbU
Regeringens Sydafrikasatsning (skrivelse till utskott)	KU
Högskoleverkets granskande och främjande roll (rapport)	UbU
Högskoleutbildning i samhällsekonomisk belysning (rapport)	UbU
Grundutbildningens högskolemässighet (rapport)	UbU
Resursanvändningen inom högskolan (rapport)	UbU
Bilprovningen, fordonskontrollen och trafiksäkerheten (rapport)	TU
Språk och arbete – svenskundervisning för invandrare och invandrares arbetsmarknad (rapport)	AU, UbU
Nya vägar till vägar och järnvägar? (rapport)	TU
Sponsring och annan samverkan som finansiering (förstudie)	FiU
Lokal samverkan i arbetsmarknadspolitiken (förstudie)	AU
Konkurrenssituationen inom livsmedelssektorn (förstudie)	NU
Nedsättning av socialavgifter – konkurrens- och sysselsättningseffekter (förstudie)	SfU
Problem med att styra försvaret (förstudie)	FöU
Anslag till regeringens och Regeringskansliets disposition (förstudie)	FiU, KU
Bidrag till särskilda insatser i vissa kommuner och landsting (förstudie)	FiU
Revisionsberättelser med invändning (förstudie)	FiU
Statens insatser mot ekonomisk brottslighet (förstudie)	JuU
Regeringskansliets upphandling och användning av konsulter (förstudie)	KU, FiU
Arbetsgivarverket och det delegerade arbetsgivaransvaret (förstudie)	AU
Återflödet från EU (förstudie)	FiU
Det nya Lantmäteriet (förstudie)	BoU
Glesbygdsverket – mål och resultatuppfyllelse (förstudie)	NU
Myndigheten Regeringskansliet (förstudie)	KU
Uppehållstillstånd för flyktingar i Sverige (förstudie)	SfU

*Granskningsärende**Beredande
riksdagsutskott*

Internationella fredsfrämjande insatser och hjälpinsatser (förstudie)

UU, FöU

Plan- och byggprocessens längd (förstudie)

BoU

ROT-avdraget (förstudie)

SkU, BoU

Elmarknadens avreglering (förstudie)

NU

Internationella institutioners upphandlingar (förstudie)

UU

Statstjänstens förnyelse. Personalpolitik och omorganisation som medel för den statliga förvaltningens effektivisering (förstudie)

AU

Efterkontroll av förtidspensioner (förstudie)

SfU

Kulturinstitutionernas hyror (förstudie)

KrU, FiU

Riksantikvarieämbetet (informationsrapport)

KrU

Vägverkets rutiner för körkortstillstånd (informationsrapport)

TU

Försvarsmaktens personalförsörjning (informationsrapport)

FöU

I det följande redovisas avslutade granskningsärenden under 2000 samt pågående granskningsärenden. Därefter redovisas en uppföljning av granskningsärenden under riksdagsåret 1999.

Uppgifterna avser läget den 31 december 2000.

Statliga kreditgarantier*Förslag 1999/2000:RR8*

Revisorernas förslag byggde på rapporten *Statliga kreditgarantier – kontrollen över risktagandet* med därtill hörande remissyttranden. Granskningen hade initierats av revisorerna själva och avsåg de garantier som administreras av Riksgäldskontoret, Bostadskreditnämnden, Exportkreditnämnden och Sida.

Den statliga garantigivningen har samhällsekonomiska syften men den innebär också ett risktagande och är förknippad med kostnader för staten. Dessa kostnader har tidigare i stor utsträckning varit dolda. Som följd av den nya budgetlagen har riksdagen beslutat om en ny garantimodell som innebär att kostnaderna för garantierna görs synliga och verksamheten blir långsiktigt självbärande genom ett mer försäkringsmässigt förhållningssätt. Den statliga garantigivningen har stor omfattning – vid utgången av 1998 fanns utestående statliga garantiförbindelser för 275 miljarder kronor.

Revisorernas granskning visade på brister i genomförandet av den nya garantimodellen. För garantierna inom Riksgäldskontorets område var endast 5 % av de utestående garantierna utfärdade enligt de nya principerna. För Bostadskreditnämnden hade den nya modellen inte genomförts alls. Stora dolda subventionsbehov finns i många äldre garantier. Regeringens information till riksdagen var otillräcklig.

Revisorerna föreslog att regeringen skulle ta de initiativ som behövs för att klargöra och förbättra garantimodellen, garantisystemen och styrningen av garantierna. Regeringen föreslogs också ta initiativ till att utveckla garantitekniken, utreda redovisningsmetoderna och förbättra sitt stöd till garantimyndigheterna vid genomförandet av den nya modellen. Informationen till riksdagen borde förbättras, bl.a. i form av en samlad redovisning av vilka åtgärder regeringen vidtagit med anledning av revisorernas granskning.

Revisorernas förslag mottogs positivt av riksdagen. Finansutskottet ställde sig i allt väsentligt bakom förslaget. Den nya garantimodellen ska omfatta även äldre garantier som efter hand ska inordnas i det nya systemet. Invärderingen av dessa äldre garantier ska ha slutförts vid utgången av 2001. Finansutskottet ställde sig också bakom bostadsutskottets förslag om en översyn av det garantisystem som används för att främja bostadsinvesteringar (bet. 1999/2000:FiU24). Riksdagen följde utskottet.

Det pågående utvecklingsarbetet på området har redovisats under hösten 2000 (prop. 2000/2001:1 vol. 1 s. 203, FiU1 s. 270 samt prop. 2000/01:26, BoU2). Subventionsbehovet i de äldre garantierna beräknas av ansvariga myndigheter, och anslagsmedel som motsvarar kostnaderna kommer att kunna anvisas fr.o.m. 2002 respektive 2001 (för bostadskreditgarantierna). En översyn av systemet för bostadskreditgarantier pågår. Grunden för detta är dels revisorernas förslag, dels ett utredningsförslag från våren 2000. Vissa förändringar har redan beslutats av riksdagen. År 2002 ska Bostadskredit-

Allmänna arvsfonden

Förslag 1999/2000:RR9

I december år 1999 avslutade revisorerna en egeninitierad granskning av Allmänna arvsfonden. Till Allmänna arvsfonden inkommer den kvarlåtenskap som flyter in till det allmänna på grund av att arvsberättigade släktingar saknas. Syftet är att fondens medel ska användas till ideell verksamhet för barn, ungdomar och personer med funktionshinder. Ärenden om stöd handläggs av kansliet, medan beslut fattas av Arvfondsdelegationen eller av regeringen. Regeringen drar också upp de övergripande riktlinjerna för verksamheten. Kammarkollegiet förvaltar fonden och betalar ut beviljade medel. Fondens bokförda värde uppgår till ca 700 miljoner kronor. Årligen fördelas ca 200 miljoner kronor till olika projekt.

Vid revisorernas granskning av arvsfonden och Arvfondsdelegationen framkom att det fanns oklarheter kring fondens och delegationens rättsliga reglering och revisionen av verksamheten. Revisorerne ansåg dessutom att regeringen bör överväga att organisatoriskt placera myndigheten utanför Regeringskansliet.

Revisorerne efterlyste också en mer oberoende rapportering av genomförda aktiviteter och föreslår bl.a. att det ställs krav på en godkänd eller auktoriserad revisor när större stöd beslutas. Även den centrala uppföljningen och utvärderingen från Arvfondsdelegationen bör förbättras, enligt revisorerne. Verksamheten bör även bli föremål för extern utvärdering.

Revisorernas rapport har remissbehandlats.

Socialutskottet behandlade revisorernas förslag i oktober år 2000 i samband med redovisning av fördelning av medel från Allmänna arvsfonden under budgetåret 1999 (bet. 2000/01:SoU2). En motion har lämnats till följd av revisorernas förslag.

Utskottet föreslog, med anledning av Riksdagens revisorers granskning, att regeringen skulle tillsätta en utredning om olika frågeställningar kring Allmänna arvsfonden.

Riksdagen beslutade i enlighet med utskottets förslag (rskr. :2000/01:21, 22).

Försvärshögskolan i det nya försvaret

Förslag 1999/2000:RR10

Revisorerne har på eget initiativ granskat hur regeringen och beställare styr Försvärshögskolan. Försvärshögskolan är en myndighet under Försvärdepartementet. Försvärshögskolans verksamhet finansieras emellertid huvudsakligen genom avgifter från skolans beställare. Granskningen har inriktats mot frågan hur avgiftsfinansieringen tillämpas vid Försvärshögskolan.

I samband med att Försvärsmakten bildades i juli 1994 övergick de flesta stödmyndigheter inom försvaret från att ha varit anslagsfinansierade till att i

huvudsak eller delvis vara avgiftsfinansierade. Genom avgiftsfinansiering skulle Försvarsmakten och Försvarshögskolan få tydliga roller som beställare och utförare. Försvarsmakten skulle få stort inflytande över officersutbildningen och försvarsforskningen genom sina beställningar av utbildning och forskning från Försvarshögskolan.

Av revisorernas granskning framgår att Försvarsmakten saknar resurser att styra officersutbildningen. Avgiftsfinansieringen har inte medfört att Försvarsmakten fått något stort inflytande över officersutbildningen. Snarare har Försvarshögskolan kunnat anpassa sina resurser och officersutbildningen efter egna bedömningar av Försvarsmaktens utbildningsbehov.

I granskningen lämnar revisorerna förslag som syftar till att stärka Försvarsmaktens roll som beställare, minska myndigheternas beroende av varandra och ge myndigheterna tydliga roller som beställare och utförare. Revisorerna överlämnade sina förslag till riksdagen våren 2000. Riksdagen kommer att behandla förslagen våren 2001.

Revisorsnämnden

Förslag 1999/2000:RR11

Riksdagens revisorer har på eget initiativ granskat Revisorsnämnden. Revisorerna konstaterade att det fanns vissa problem och hinder i Revisorsnämndens tillsynsarbete. Det gäller lagstiftningens precision, nämndens kompetens och kompetensförsörjning samt problem rörande handläggningstiderna för disciplinärenden. Revisorerna fann också att det utifrån regeringens resultatredovisningar till riksdagen är svårt att värdera i vilken utsträckning Revisorsnämnden har uppfyllt effektmålet.

Revisorerna påpekade att det är viktigt med en effektiv tillsynsverksamhet av godkända och auktoriserade revisorer samt registrerade revisionsbolag. Revisorsnämndens ansvar för denna tillsyn innebär att nämnden ska tillgoda det allmännas förväntningar på en revisorskår som uppfyller höga krav på kvalitet och etik. Revisorernas granskning visade att det finns vissa hinder och problem för detta arbete. Lagstiftningen är oklar. Begreppet revisionsverksamhet definieras inte. Den aktiva tillsynen har hindrats av problem med rekryteringen av personer med kvalificerad revisorskompetens.

Revisorerna föreslog att regeringen ser över formuleringen av verksamhetsmålen för handläggningstiderna för disciplinärenden i syfte att förkorta dessa tider. Regeringen bör också överväga sammansättningen av Revisorsnämnden med avseende på ledamöternas kompetenser. Redovisningen från regeringen till riksdagen om vad Revisorsnämnden uppnått för resultat bör också utvecklas.

Granskningen redovisades i rapport 1999/2000:4 Revisorsnämnden – en tillsynsmyndighet. Riksdagen kommer att behandla revisorernas granskning under våren 2001 i anslutning till en aviserad proposition om ändring i revisorslagens övergångsbestämmelser.

Förslag 1999/2000:RR12

I mars år 2000 avslutade revisorerna en egeninitierad granskning av statligt bildade stiftelser efter utskiftningen av löntagarfondsmedel. Granskningen har omfattat dels generella frågor rörande tillsyn och kontroll av statliga stiftelser, dels de s.k. löntagarfondsstiftelserna.

En stiftelse är ett privat rättssubjekt. Styrelsen för stiftelsen har till uppgift att förvalta styrelsens tillgångar i enlighet med stiftelsens stadgar. Stiftelse som verksamhetsform medför naturligen speciella förutsättningar och därmed begränsningar för Riksdagens revisorer att presentera mer långtgående förslag som direkt berör de aktuella stiftelserna.

Efter riksdagens principbeslut om att avveckla löntagarfonderna bildades nio stiftelser. Dessutom fattades beslut om en kulturvetenskaplig donation till Riksbankens Jubileumsfond under åren 1993 och 1994. Totalt avsattes drygt 17 miljarder kronor av löntagarfondsmedel som stiftelsernas kapital. Hösten 1999 uppgick värdet till drygt 32 miljarder kronor.

I förslaget till riksdagen efterfrågade revisorerna mer preciserade mål för tillsynen över stiftelser som gör det möjligt att följa upp verksamheten. Regeringen bör också utarbeta riktlinjer för att uppnå en mer enhetlig tillsynsverksamhet. Revisorerna föreslog att regeringen gör en översyn av tillsynsverksamhetens framtida organisation och placering. Under förutsättning att regeringen finner att länsstyrelsen i fortsättningen ska vara tillsynsmyndighet över stiftelser, bör regeringen från effektivitets- och resurssynpunkt pröva om tillsynsverksamheten kan koncentreras till ett färre antal länsstyrelser. Dessa behov bör vägas mot värdet av länsstyrelsernas regionala kännedom.

Frågan om en ökad tillsyn över offentligt bildade stiftelser bör behandlas av regeringen i samband med den aviserade översynen av stiftelselagen. I syfte att stärka kontrollen över statligt bildade stiftelser föreslog revisorerna att regeringen gör en genomgång av vilka bolag och stiftelser som bör finnas upptagna i den förordning som reglerar Riksrevisionsverkets rätt att effektivitetsgranska bolag och stiftelser.

Vidare ansåg revisorerna att regeringen bör utarbeta riktlinjer för information till styrelseledamöter i statligt bildade stiftelser för att klargöra ledamöternas ansvar. Sådana riktlinjer bör vara generella och även exempelvis omfatta myndigheter med stiftelseförvaltning.

För de löntagarfondsbildade stiftelserna bör regeringen med stöd av stiftelselagen pröva om kraven på utvärdering av stiftelsernas verksamhet behöver förtydligas. Slutligen stödde revisorerna förslaget om inrättandet av ett forskningsforum i syfte att främja samverkan mellan olika offentliga forskningsfinansiärer.

Revisorernas rapport har remissbehandlats.

Riksdagen kommer att behandla revisorernas granskning under våren 2001.

Förslag 1999/2000:RR13

Av Riksdagens revisorers granskning av arbetslinjens tillämpning för de äldre framgår att den kraftiga nedgången i efterfrågan på arbetskraft under de första åren på 1990-talet särskilt drabbade de allra äldsta och de allra yngsta på arbetsmarknaden. För de yngre har en kraftig återhämtning skett medan förändringen inte alls är lika tydlig för de äldre. Revisorerna framhöll att det råder stor enighet kring det angelägna i att bryta trenden mot successivt allt lägre faktisk pensionsålder. Revisorerna ansåg att ansvarsfördelning och ärendeströmmar mellan olika ersättningssystem bör kartläggas och effekterna på arbetslinjen analyseras.

Revisorerna underströk också vikten av att alla de insatser som görs för att aktivera äldre arbetssökande bygger på realistiska handlingsplaner som syftar till arbete på den reguljära arbetsmarknaden och tar hänsyn till den svåra situation den äldre arbetslöse ofta befinner sig i.

Revisorerna föreslog att regeringen redovisar hur vanligt det är att arbetslöshetsersättning kombineras med andra ersättningar och hur vanligt det är att arbetslösa rör sig mellan olika ersättningssystem samt redovisar de åtgärder som vidtagits mot bakgrund av revisorernas påpekanden. Revisorerna föreslog vidare att regeringen följer upp och redovisar de åtgärder AMS och Riksförsäkringsverket vidtagit för att förbättra tillämpningen av regelverken för de äldre. Regeringen bör också redovisa vilka åtgärder som vidtagits för att stoppa äldreavgångarna, vilka insatser som satts in för de personer som befinner sig i denna grupp och vilka lösningar man därvid åstadkommit.

Revisorernas granskning, överväganden och förslag redovisades i rapporten 1999/2000:7, Arbetslinjens tillämpning för de äldre. Rapporten har remissbehandlats.

Med anledning av revisorernas förslag anförde arbetsmarknadsutskottet bl.a. att en bekymmersam arbetsmarknadssituation för många äldre långtidsinskrivna kvarstår trots ett gynnsamt konjunkturläge som lett till minskad förekomst av långtidsinskrivningar för en rad grupper. Utskottet framhöll att revisorernas granskning, den forskningsrapport som tagits fram som ett led i granskningen, de diskussioner som ägt rum under arbetets gång samt ställningstaganden och förslag som framkommit från revisorerna själva men också från remissinstanser m.fl. har bidragit till att fästa uppmärksamheten på en viktig samhällsfråga.

Det är enligt utskottets uppfattning angeläget att samhällsdebatten om de äldres villkor på arbetsmarknaden stimuleras. Här har bl.a. den parlamentariskt sammansatta äldreberedningen en viktig uppgift (dir. 1998:109). Resultaten från beredningens arbete ska redovisas senast den 1 maj 2003.

Utskottet instämde i vad som sagts i revisorernas rapport om att avgörande för om trenden mot successivt allt lägre faktisk pensionsålder ska kunna brytas blir om arbetslivets villkor kan förändras på ett sådant sätt att människor kan och vill fortsätta arbeta fram till den ordinarie pensionsåldern.

I regleringsbrevet för Arbetsmarknadsverket (AMV) tar regeringen upp just dessa aspekter på arbetslivet i anslutning till att den slår fast att ett av de tre effektmålen för AMV är att motverka långa tider utan reguljärt arbete.

Arbetsmarknadsstyrelsen (AMS) ska aktivt samverka med Socialstyrelsen (SoS), Riksförsäkringsverket (RFV) och Arbetarskyddsstyrelsen (ASS) så att en effektivare användning av tillgängliga resurser inom rehabiliteringsområdet uppnås. Syftet ska vara att varje individs arbetsförmåga tillvaratas så att det blir möjligt för den enskilde att försörja sig genom ett arbete. Motsvarande uppdrag slås fast i regleringsbrevet för de andra myndigheterna.

Utskottet ansåg att det inte fanns anledning att rikta något tillkännagivande till regeringen med anledning av revisorernas förslag. Riksdagen beslöt i enlighet med utskottets förslag (bet. 2000/01:AU1).

Bemyndiganden – med utgångspunkt i försvaret

Förslag 2000/01:RR2

Riksdagens revisorer har på eget initiativ granskat hur regeringen och Försvarsmakten hanterar och redovisar bemyndiganden i det militära försvaret. Granskningen inriktades mot frågan om hur regeringens redovisning av bemyndiganden till riksdagen kan förbättras.

Enligt regeringsformen (1974:152) får regeringen inte använda statens medel på annat sätt än riksdagen har bestämt (9 kap. 2 §). Regeringen får heller inte utan riksdagens bemyndigande ikläda staten ekonomiska förpliktelser (9 kap. 10 §). Det inträffar emellertid ofta att beslut om stora investeringar eller annat innebär långsiktiga ekonomiska åtaganden utöver budgetårsgränsen. Med regeringsformen som utgångspunkt har det därför utvecklats ett system med bemyndiganden.

Ett bemyndigande innebär att riksdagen ger regeringen befogenhet att upp till ett visst belopp och för ett visst ändamål ingå ekonomiska förpliktelser som medför utgifter även under senare budgetår än det år statsbudgeten avser.

Revisorernas granskning visade att regeringen hade gjort skillnader mellan olika utgiftsområden. Trots att det inte fanns några principiella skillnader i planerings- och beslutsprocessen mellan utgiftsområde 6 Totalförsvar och utgiftsområde 22 Kommunikationer ansåg regeringen att det behövdes bemyndiganden inom försvaret men att det inte behövdes bemyndiganden vid investeringar i vägar och järnvägar.

Med anledning av revisorernas kritik föreslog regeringen i budgetpropositionen för år 2001 (prop. 2000/01:1) att också investeringar i vägar och järnvägar ska omfattas av bemyndiganden.

Av granskningen framgår vidare att regeringen i budgetpropositionen inte klargör vilken försvarsmateriel som ingår i den bemyndiganderamen som riksdagen tar ställning till. Revisorerna föreslog att regeringen i budgetpropositionen ska informera riksdagen om vilka materielobjekt som bemyndiganderamen består av. Vidare föreslog revisorerna bl.a. att regeringen i budgetpropositionen ska redogöra för hur bemyndiganderamen årsvis beräknas bli tre år framåt i tiden. För att det ska vara möjligt att dra slutsatser om hur bemyndigandena har utvecklats bör budgetpropositionen enligt revisorernas mening också innehålla uppgifter om utvecklingen de senaste fem åren.

Försvarsutskottet behandlade revisorernas förslag hösten 2000 (bet. 2000/00:FöU2). Utskottet delade till viss del revisorernas uppfattning men tillstyrkte inte något av förslagen. 2000/01:RR1

I likhet med revisorernas förslag kunde utskottet bl.a. se fördelar med att bemyndigandebehovet redovisas fullständigt tre år framåt i tiden och inte endast som beräknat utgiftsutfall. En fullständig beräkning skulle ge besked om vilket fritt utrymme det finns för nya beställningar. Utskottet ansåg också att det fanns fördelar med en överblick bakåt av bemyndiganden.

Regeringens redovisning av resurser inom olika politikområden

Förslag 2000/01:RR3

Riksdagens revisorer har på eget initiativ granskat regeringens redovisning av resurser i budgetpropositionen, andra propositioner och skrivelser till riksdagen under en följd av år (rapport 1999/2000:10).

Revisorernas tidigare erfarenheter av området visar att det saknas jämförande information i form av långa tidsserier och internationella jämförelser. I granskningen presenterar revisorerna exempel på alternativ redovisning av resurser. Syftet är att visa att det faktiskt går att ta fram och rapportera jämförande information. I granskningen analyseras även problem på grund av s.k. engångshändelser, ändrade budgeterings- och redovisningsprinciper, förändringar i budgetstrukturen samt den snabba förändringen av anslagens omfattning, syfte, benämning o.d.

Den principiella utgångspunkten för revisorernas överväganden är att demokratin bäst försvaras av välinformerade medborgare. Inte minst gäller detta information om den statliga resursförbrukningen. De brister i regeringens redovisning av resurser som revisorerna pekar på i granskningen måste därför åtgärdas på ett långsiktigt och systematiskt sätt.

Revisorernas förslag omfattar krav på regeringens resursredovisning, införande av regler för ändringar i anslagsstrukturen, högre prioritet för regeringens och myndigheternas utvecklingsarbete samt en bättre samordning av den internationella statistikrapporteringen.

En motion har väckts med anledning av revisorernas förslag, som kommer att behandlas av riksdagen i mars 2001.

Tillämpningen av skuldsaneringslagen

Förslag 2000/01:RR4

I december 1999 fattade revisorerna på eget initiativ beslut om att genomföra en granskning av tillämpningen av skuldsaneringslagen. Granskningen presenteras i rapporten 1999/2000:11, "Tillämpningen av skuldsaneringslagen".

Tillämpningen av lagen som trädde i kraft den 1 juli 1994 har blivit mer komplicerad än vad som förutsågs i propositionen till lagen. Trots att antalet skuldsaneringsärenden blivit färre än vad som beräknades har det inte gått att förkorta de långa handläggningstiderna vare sig vid kronofogdemyndigheterna eller kommunerna. Flera gäldenärer har nu gått igenom den process som

lagen kräver och de, liksom myndigheterna och kommunerna, har fått erfarenheter från tillämpningen av skuldsaneringsinstitutet.

Revisorernas granskning har särskilt inriktats mot effektiviteten i handläggningen inom kommunerna och kronofogdemyndigheterna. Även tingsrätternas hantering har ingått i granskningen. För första gången har också personer som gått igenom skuldsanering fått ge sina synpunkter på lagen och myndigheternas tillämpning av bestämmelserna.

Granskningen visade att de gäldenärer som går igenom skuldsanering blir skuldfria och rehabiliterade, vilket varit huvudsyftet med lagen. Kommunerna har fått en betydelsefull roll i hanteringen av skuldsaneringsärenden men hjälpen till de skuldsatta är mycket olika i kommunerna. Det är enligt revisorerna viktigt ur rättssäkerhetssynpunkt att alla får samma hjälp oavsett var i landet man bor.

I skrivelsen till riksdagen föreslog revisorerna att Konsumentverket ensamt får ansvar för uppföljningen av kommunernas verksamhet inom området bl.a. i syfte att få till stånd en mer enhetlig ärendehantering i kommunerna. Vidare föreslogs att regeringen ger Riksskatteverket och Konsumentverket i uppdrag att följa upp utvecklingen av ärendehantering och handläggningstiderna vid kronofogdemyndigheterna och kommunerna. De bägge myndigheterna bör även få i uppdrag att tillsammans finna lämpliga former för information och stöd till gäldenärerna såväl före som under och efter skuldsaneringen.

Revisorerna föreslog vidare att regeringen överväger en ändring i lagen när det gäller kraven på gäldenärens försök till uppgörelse med borgenärerna i steg 1 innan en skuldsaneringsansökan lämnas in till kronofogdemyndigheten. Vidare föreslog revisorerna att regeringen överväger lämpliga åtgärder för att följa upp tingsrätternas ärendehantering bl.a. i syfte att få ett bättre underlag inför beslut om ändringar i hanteringen av skuldsaneringsärenden.

Två motioner har väckts med anledning av revisorernas förslag. Skrivelsen och motionerna kommer att behandlas av riksdagen under våren 2001.

Otraditionella medel inom arbetsmarknadspolitiken

Förslag 2000/01:RR7

Våren 2000 redovisade Riksdagens revisorer sin granskning av otraditionella medel inom arbetsmarknadspolitiken (rapport 1999/2000:13). I rapporten konstaterade revisorerna att det var omöjligt att dra några säkra slutsatser av hur "vanliga" otraditionella åtgärder och projekt med försökslän bidragit till uppfyllelsen av de nationella målen. Inriktningen på bestämda mål och målgrupper hade varit för svag och det fanns brister i redovisningen av insatserna. Blandningen av målgrupper, insatsområden och prioriteringar i enskilda projekt gjorde det svårt att isolera resultat och effekter såväl för olika målgrupper som för olika åtgärder. Vidare ansåg revisorerna att syftet med de otraditionella insatserna måste klargöras och de nationella målen formuleras så att de förstås och omfattas också på de lokala och regionala nivåerna.

I en skrivelse till riksdagen konstaterade revisorerna att regeringen i budgetpropositionen för 2001 angivit att man hade för avsikt att föra en närmare dialog med Arbetsmarknadsverket (AMV) med utgångspunkt i de övervä-

ganden och förslag som presenterades i revisorernas rapport. I propositionen omnämndes särskilt behovet av internkontroll, ansvarsfördelning/ beslutanderätt och utvärdering av verksamheten i förhållande till målen. Revisorerna noterade vidare i skrivelsen att regeringen i budgetpropositionen har framhållit att det nya programmet *projekt med arbetsmarknadspolitisk inriktning* tydligare anger behovet av syfte med och uppföljning av projekten.

Med beaktande av de initiativ som regeringen har tagit i budgetpropositionen, ansåg revisorerna det vara betydelsefullt att riksdagen får ta del av de slutsatser som regeringen drar av den ovan nämnda dialogen med AMV. Revisorerna föreslog vidare att regeringen skall återredovisa till riksdagen vilka åtgärder som vidtagits för att motverka de brister som vid upprepade tillfällen har uppmärksamats i flera av de studier som refereras i revisorernas rapport. Revisorerna anförde även farhågor om att nödvändiga åtgärder inte har vidtagits för att komma till rätta med problemen.

Riksdagens revisorer underströk vidare nödvändigheten i att det arbetsmarknadsstatistiska materialets kvalitet säkerställs. Revisorerna föreslog att regeringen tar initiativ till utarbetandet av ett system för att säkerställa tillförlitlig projektinformation och relevanta individdata som kan ligga till grund för uppföljningar och utvärderingar av arbetsmarknadspolitiska satsningar av den typ som de otraditionella medlen utgör.

Revisorernas skrivelse resulterade i tre motioner. Riksdagen har för avsikt att behandla revisorernas förslag i början av 2001.

Sjöfartsinspektionens tillsyn

Förslag 2000/01:RR8

Riksdagens revisorer granskade under året Sjöfartsverkets tillsyn. Granskningen inriktades mot tidigare uppmärksammade förhållanden rörande tillsynen. Det gäller tillsynens innehåll och uppläggning samt rapportering och analys av tillbud och olyckor. Vidare gällde granskningen förutsättningarna för inspektionens tillsyn, och hur inspektionen använt dem.

Under granskningen framgick att det under den speciellt granskade perioden (1995–1999) gjorts betydande insatser för att förbättra inspektionens tillsynsarbete och för att råda bot på konstaterade brister, men också att en hel del återstod. Resultatet av granskningen redovisades i rapporten Sjöfartsinspektionens tillsyn (1999/2000:12).

Revisorerna ansåg i förslagen till riksdagen att en tydlig separering av verksamhetsutövning och tillsyn ger en bättre potential för effektiv tillsyn och därmed för ökad säkerhet. Gränsdragningen mellan Sjöfartsverkets olika roller blir tydligare om fartygssäkerhetslagstiftningen ändras så att uppgifter rörande tillsyn och säkerhetsnormer läggs direkt på inspektionen. Det skulle då stå mera klart om synpunkter och ställningstaganden grundades på säkerhets-, produktions- eller sektorshänsyn, samtidigt som tilltron till inspektionen skulle öka. Revisorerna föreslog att regeringen ska utarbeta förslag till sådana förändringar i fartygssäkerhetslagstiftningen.

Revisorerna hade funnit att tillsynen av sjösäkerhet kan förbättras inom några områden. Det gällde lagstiftningens tydlighet och aktualitet samt in-

I syfte att förbättra lagstiftningen och därmed göra tillsynen effektivare föreslog revisorerna att regeringen ska låta utreda förutsättningarna för att utarbeta tillämpningsföreskrifter och hur det omfattande översättningsarbetet av det internationella regelverket inom sjöfartsområdet ska kunna begränsas.

Revisorerna föreslog att regeringen ska se till att inspektionens analys av olyckor, tillbud, avvikelser och risker utvecklas samtidigt som erfarenheter från andra områden inhämtas. En möjlighet är enligt revisorerna att göra en systematisk genomgång av vilka olycksförebyggande system som inspektionen har till sitt förfogande, hur de används och hur de kan förbättras. Jämförelser med vad som används i andra organisationer och viss utveckling av strukturerade analysverktyg lämpliga att använda i inspektionens verksamhet borde då också ingå.

Inom sjöfarten spelar de internationella klassificeringssällskapen en stor roll i säkerhetsarbetet. För nationella sjöfartsmyndigheters räkning kontrollerar sällskapen att fartygen uppfyller internationella säkerhets- och miljöskyddsregler. Revisorerna konstaterade att Sjöfartsinspektionens kontroll av klassificeringssällskapen inte varit tillfredsställande. Frågan om klassificeringssällskapens roll i sjösäkerhetsarbetet borde enligt revisorerna lösas parallellt med frågan om hur inspektionens uppföljning och kontroll av klassificeringssällskapens verksamhet läggs upp. Revisorerna föreslog att regeringen ska se till att kontrollen av klassificeringssällskapens verksamhet förbättras och låta utreda vilka uppgifter som ska läggas på dem.

Fyra motioner väcktes med anledning av revisorernas förslag. Riksdagen behandlar revisorernas förslag under våren 2001.

Skrivelser till regeringen under 2000

CSN:s handläggning av studiemedel

Skrivelse till regeringen den 24 februari 2000

Med anledning av ett till Riksdagens revisorer anmält ärende angående Centrala studiestödsnämndens (CSN:s) handläggning av ett återkravsbeslut utarbetade revisorerna i mars 2000 en skrivelse till regeringen. Med skrivelsen ville revisorerna fästa regeringens uppmärksamhet på vissa brister i CSN:s handläggning av studiemedel.

Revisorerna konstaterade i skrivelsen att CSN:s handläggningstid för återkravsärenden ofta hade överstigit de mål som satts upp. Orsaken till de långa handläggningstiderna var enligt CSN framför allt att beviljningsärenden hade prioriterats före återkravsärenden och att återkravsärenden i stor utsträckning hade använts för att jämna ut arbetsbelastningen under året. Prioriteringen av vissa ärenden berodde enligt nämnden på resursbrist och stor arbetsbelastning samt på att kompetensutvecklingen inom myndigheten varit eftersatt. Av skrivelsen framgick också att informationen från CSN hade varit bristfällig när det gäller låntagares möjligheter att betala återkravsskulden direkt när ett ärende initieras för att undvika räntekostnader under handläggningstiden.

Skrivelser till utskott under 2000

Regeringens sydafrikasatsning

Granskningspromemoria den 12 mars 2000; skrivelse till riksdagens konstitutionsutskott

Riksdagens revisorer kritiserade regeringen för brister i planeringen och oklar finansiering och ansvarsfördelning inför Sydafrikasatsningen. Utrikesdepartementet hade också på flera punkter brustit i tillämpningen av lagen om offentlig upphandling (LOU) och även brutit mot EG-rättens principer. Revisorerna underströk vikten av att Regeringskansliet tillämpar reglerna om konkurrens och affärsmässighet vid upphandlingar på ett riktigt sätt. Den del av satsningen som inledningsvis var tänkt att belasta biståndsanslaget rymdes dock i stort sett inom riksdagens biståndsmål och tanken med partnerskapet, som är en ny form för biståndssatsningar. I Sydafrikasatsningen borde dock fler biståndsanslag ha tagits i anspråk än som var fallet. Anslagsstrukturen för biståndsverksamhet har inte heller anpassats för partnerskapet. Revisorerna menade också att det var för tidigt att säga om satsningen som helhet överensstämde med riksdagens mål för biståndet eftersom alla kostnader inte slutligen var reglerade vid tiden för revisorernas beslut. Revisorerna överlämnade promemorian till konstitutionsutskottet och regeringen.

Konstitutionsutskottet behandlade slutligt frågan den 21 september 2000 (*Granskning av vissa frågor i samband med regeringens Sydafrikasatsning*, 2000/01:KU2). Utskottet kritiserade främst organisationen inom Regeringskansliet inför satsningen, som gjort att beslutsordningen och ansvarsfördelningen var svår att följa. Även upphandlingen av tjänster visade på brister liksom hanteringen av förbindelserna med det anlitade konsultföretaget och den anlitade artistförmedlaren. Enligt utskottet har statsråden ett övergripande politiskt ansvar för vad som händer i deras departement, och statsministern och utrikesministern kunde därför inte undgå kritik. Utskottet fann däremot inte anledning att ifrågasätta den del av satsningen som skulle finansieras från biståndsmålen, men noterade samtidigt att de kostnader för satsningen som inte skulle belasta biståndsanslaget ännu inte hade fördelats på andra anslag. Utskottet konstaterade samtidigt att Riksdagens revisorer inom ramen för sin årliga granskning av Regeringskansliet kan granska fördelningen samt att det inom utrikesutskottet finns planer på att studera hur biståndsmedel använts i olika delar av Sydafrikasatsningen. Riksdagen beslutade i enlighet med utskottets förslag (rskr. 2000/01:1).

Informationsrapporter under 2000

Revisorerna genomför besök hos myndigheter m.fl. för att få information i aktuella frågor. Informationen redovisas i särskilda rapporter som beslutas av

Riksantikvarieämbetet

Informationsrapport 1999/2000:3

Riksdagens kulturutskott föreslog Riksdagens revisorer att granska hur de ändringar i lagen (1998:950) om kulturminnen m.m. (KML) som riksdagen beslutade 1997 återspeglas i länsstyrelsernas tillämpning. Bostadsutskottet föreslog att revisorerna granskar om länsstyrelserna har en enhetlig beredning av ärenden om föreskrifter till skydd för fast fornlämning och mark inom fornlämningsområde.

Revisorerna har genomfört ett informationsbesök vid Riksantikvarieämbetet (RAÄ) för att studera de båda frågeställningarna. Revisorernas iakttagelser från besöket har redovisats i en rapport som beslutades av revisorerna i februari 2000.

Frågor som revisorerna ville informera sig om gällde bl.a. länsstyrelsernas metoder vid val av arkeologiska undersökningar och tillsynen och uppföljningen av uppdragsverksamheten och dess resultat. Även om lagen om offentlig upphandling inte är tillämplig vid upphandling av arkeologiska undersökningar angavs i propositionen till lagen att ett upphandlingsliknande förfarande kan öka mångfalden i den arkeologiska verksamheten och bidra till att skapa undersökningar av god kvalitet till en kostnad som inte är högre än vad som är motiverat.

I rapporten konstaterar revisorerna att RAÄ under 1998 tagit fram verkställighetsföreskrifter och allmänna råd till de ändrade bestämmelserna. Verkställighetsföreskrifterna, som gällde bl.a. riktlinjer för hur kulturminneslagens bestämmelser bör tillämpas, trädde i kraft den 1 juli 1998. Revisorerna fann också att det pågår en stor aktivitet vid RAÄ för att höja kvaliteten i verksamheten och sprida information kring verkets föreskrifter och råd.

Regeringen har i regleringsbrevet för 2000 givit RAÄ i uppdrag att göra en utvärdering av arbetet med att skapa stabila och funktionella besluts- och beredningsformer för den uppdragsarkeologiska verksamheten. Arbetet ska redovisas senast den 1 mars 2001.

Mot bakgrund av regeringsuppdraget och att RAÄ:s verkställighetsföreskrifter och allmänna råd getts ut under 1998 fann revisorerna det för tidigt att gå vidare med en granskning. Det gällde både den arkeologiska undersökningsverksamheten och frågan om länsstyrelserna hade en enhetlig tillämpning av tillståndsbeslut enligt kulturminneslagen.

Vägverkets rutiner för körkortstillstånd och förarprov

Informationsrapport 1999/2000:4

Riksdagens revisorer gjorde ett besök vid Vägverket för att få information om verkets rutiner för debitering av körkortstillstånd och för bokning av förarprov.

Vägverket debiterade den som vill ha bevis om körkortstillstånd samtidigt för ett kunskapsprov, ett körprov och själva körkortet. Den totala utgiften för körkortsaspiranten blev därmed över 1 000 kr, trots att tillståndsbeviset bara kostade 275 kr. Verket har på eget initiativ sett över sina rutiner och inlett ett arbete för att dela upp betalningarna. Revisorerna förutsatte att Vägverket under år 2000 skulle införa nya rutiner med uppdelade betalningar.

Revisorerna konstaterade att väntetiden för förarprov var oacceptabelt lång. Vägverkets mål var att väntetiden år 2001 ska uppgå till högst 2–3 veckor. Revisorerna underströk betydelsen av att Vägverket vidtar de åtgärder som behövs för att nå målet. Långa väntetider kan medföra stora merkostnader för enskilda.

Vägverket har infört nya betalningsrutiner från den 1 januari 2001. Endast betalningen för körkortstillståndet aviseras i samband med att detta överlämnas till den sökande. Först i samband med att den körkortssökande anmäler sig till prov debiteras de återstående avgifterna.

Vägverket bedömer att målet med en väntetid för kunskapsprov respektive körprov på högst 2–3 veckor kommer att uppnås under år 2001. I december 2000 uppnåddes målet endast på ett fåtal orter i landet. Vägverket har dock vidtagit flera åtgärder för att öka tillgången på tider för prov. Bl.a. har verket i ökad omfattning lånat in trafikinspektörer från Försvarsmakten, ökat nyrekryteringen av trafikinspektörer och anställt flera redan färdigutbildade militära trafikinspektörer. Dessutom har övertidsuttaget bland förarprovande personal kraftigt ökat.

Försvarsmaktens personalförsörjning

Informationsrapport 2000/01:1

Riksdagens revisorer genomförde den 30 oktober 2000 på eget initiativ ett informationsbesök på Försvarsmaktens högkvarter. Syftet med besöket var att inhämta information om hur omstruktureringen inom Försvarsmakten fortlöper med avseende på myndighetens personalförsörjning.

Det nya försvaret ska ha en betydligt mindre organisation än det gamla invasionsförsvaret. Förändringarna innebär att drygt 6 500 yrkesofficerare och ca 2 900 civilanställda måste lämna Försvarsmakten före år 2005. Samtidigt ska Försvarsmakten locka till sig och behålla nödvändiga kompetenser. Enligt Försvarsmaktens egna riktlinjer ska Försvarsmakten genomföra avvecklingen av personal på ett sådant sätt att myndigheten har tillräckligt med personal med rätt kompetens för att kunna lösa sina uppgifter. Försvarsmakten ska bl.a. beakta myndighetens behov av yngre officerare.

Granskningen visar att fel officerare lämnar försvaret. Tyngdpunkten bland spontanavgångarna ligger hos yrkesofficerare i åldrarna 27–37 år. Enligt revisorerna är kompetensflykten från Försvarsmakten oroande.

Av granskningen framgår vidare bl.a. att Försvarsmakten saknar administrativa rutiner att följa upp hur avvecklingen av personal fortlöper. Det finns även en rad faktorer som talar för att Försvarsmakten har svårt att hävda myndighetens intressen gentemot officerarnas intressen.

Granskningen avslutas som en skrivelse till regeringen i januari 2001.

Lokal samverkan i arbetsmarknadspolitiken*Förstudie 1999/2000:14*

Riksdagens revisorer har i denna förstudie gått igenom propositioner och utvärderingsrapporter för att utröna hur försöksverksamheten med lokal samverkan i arbetsmarknadspolitiken har utvärderats och återredovisats till riksdagen. I de 28 försökskommunerna fick arbetsförmedlingsnämnderna beslutanderätt över de medel som var avsatta för försöksverksamheten. Dessa medel fick i sin helhet användas otraditionellt.

Försöksverksamheten skulle ha startat den 1 juli 1996 men kom i praktiken inte i gång förrän i början av 1997 och förlängdes därför t.o.m. utgången av år 1998. Verksamheten har utvärderats av Riksrevisionsverket (RRV) och Växjö universitet.

Mot bakgrund av försöksverksamhetens begränsade storlek såg revisorerna inga skäl att ifrågasätta vare sig omfattningen av utvärderingsinsatserna eller det sätt på vilket regeringen har redovisat resultaten till riksdagen. Revisorerna ansåg dock inte att det var rimligt att förlänga försöksverksamheten. Det borde tidigt stått klart att förändringarna på arbetsmarknaden och inom arbetsmarknadspolitiken har medfört att de ursprungliga skälen till försöksverksamheten inte längre var relevanta. Revisorerna fann ingen anledning att gå vidare med en granskning av hur verksamheten hade utvärderats och redovisats.

Konkurrenssituationen inom livsmedelssektorn*Förstudie 1999/2000:15*

Förstudien av konkurrenssituationen inom livsmedelssektorn initierades av Riksdagens revisorer. Bakgrunden var att flera undersökningar har visat att konkurrensen inom livsmedelssektorn är bristfällig.

I förstudien redovisas översiktligt konkurrenssituationen inom livsmedelssektorn. Ett antal indikatorer pekar på ett lågt konkurrenstryck. Koncentrationsgraden är hög, prisnivån är hög i förhållande till andra länder och produktivitet utvecklingen har varit svag. Tänkbara orsaker kan vara att inhemska intresseorganisationer har en stark ställning, sektorn i huvudsak har varit en hemmamarknadsindustri, etableringshinder, stark integration mellan företag och vissa inslag i konkurrenslagen.

Revisorerna konstaterade att regeringen i budgetpropositionen aviserat att en konkurrenspolitisk proposition skulle presenteras under år 2000. Som ett underlag till propositionen hade Konkurrensverket presenterat en omfattande utredning. Mot denna bakgrund fanns det inte motiv för en fortsatt granskning.

Förstudie 1999/2000:18

Revisorerna har på eget initiativ gjort en förstudie angående revisionsberättelser med invändning. I förstudien intervjuas vissa departement och myndigheter, som efter räkenskapsår 1998 erhöll invändning i revisionsberättelserna, om vad de gjort för att åtgärda de uppmärksammade bristerna.

Riksrevisionsverket (RRV) lämnar årligen ca 280 revisionsberättelser över de statliga myndigheternas verksamhet. Ett tjugotal av dessa innehåller invändningar. Det är vanligtvis olika myndigheter som erhåller invändningar genom åren, och bristerna gäller oftast olika typer av problem. Under senare år har flertalet invändningar gällt bristande efterlevnad av de föreskrifter som reglerar den löpande redovisningen och årsredovisningens innehåll. Det är oroande att flera större myndigheter erhöll invändningar år 1998. Förstudien visade att det förekommer att brister som leder till invändning i vissa fall har sin grund i förbiseenden från regeringen eller Regeringskansliet.

Både myndigheterna och Regeringskansliet tar allvarligt på att en myndighet fått en invändning. Myndigheten ska bl.a. inom en månad inkomma till departementet med förslag till åtgärder. RRV följer även upp myndighetens åtgärder. Vilka åtgärder som vidtas beror på invändningens art.

Förstudien visar att det finns system för att följa upp invändningarna i revisionsberättelserna. Bristerna åtgärdas vanligtvis inom ett år. Revisorerna beslutade att det inte var aktuellt med en fortsatt granskning.

Arbetsgivarverket och det delegerade arbetsgivaransvaret*Förstudie 1999/2000:21*

Förstudien om Arbetsgivarverkets funktion och roller har genomförts av revisorerna på eget initiativ. Utgångspunkten har varit att verket vid sitt bildande år 1994 tilldelades flera roller som kan vara svårförenliga. I instruktionen anges att verket har fyra huvudfunktioner, att för det första utveckla och samordna den statliga arbetsgivarpolitiken, att för det andra vara central förhandlingspart, att för det tredje svara för stöd och rådgivning till myndigheterna och att för det fjärde fungera som ett stabsorgan till regeringen. Enligt revisorerna finns det därför skäl att granska eventuella konflikter mellan de olika rollerna och hur Arbetsgivarverket i så fall förmår att hantera dem.

Revisorerna konstaterar att förstudien inte gett några indikationer på påtagliga problem för Arbetsgivarverket att hantera sina olika roller utöver vad som oundvikligen finns i varje arbetsgivarorganisation. En synpunkt som framkommit är att modellen med delegerat arbetsgivaransvar är förhållandevis ny och att den prövats endast i två centrala avtal på det statliga området. Det kan däremot enligt revisorerna finnas anledning att granska och utvärdera hela modellen med delegerat arbetsgivaransvar, inklusive hur myndigheterna och regeringen hanterar arbetsgivarpolitiska frågor. Revisorerna noterar att modellen med delegerat arbetsgivaransvar hittills har prövats endast när läget på arbetsmarknaden präglats av hög arbetslöshet och små

rekryteringsproblem. I ett annat arbetsmarknadsläge kan modellen utsättas för större grad av prövning där riskerna för målkonflikter kan ge sig till känna. En fråga som särskilt bör uppmärksammas är huruvida Regeringskansliet har tillräcklig kompetens för att kunna följa upp och utvärdera löneutvecklingen hos de statliga myndigheterna.

En särskild utvärdering av det delegerade arbetsgivaransvaret kommer att genomföras av regeringen. Riksdagens revisorer fann därför att det inte förelåg skäl att inleda en granskning av Arbetsgivarverket eller av modellen med delegerat arbetsgivaransvar.

Återflödet från EU

Förstudie 1999/2000:22

Under 2000 förväntades Sverige erhålla ca 9,6 miljarder kronor i stöd från EG-budgeten. Den svenska medlemsavgiften beräknades uppgå till ca 23 miljarder kronor. Med ett nettoflöde till EG-budgeten på närmare 13,5 miljarder kronor per år är Sverige en av de största nettobidragsgivarna per capita. Förslaget att granska återflödet från EU väcktes av revisorerna. Inriktningen var bl.a. att följa upp de uttalanden som riksdag och regering har gjort beträffande återflödet.

Förstudien beskriver flödet mellan statsbudgeten och EG-budgeten med tyngdpunkt på återflödet till Sverige. Återflödets redovisning och administration behandlas liksom de utredningar m.m. som under de senaste åren har berört återflödet från EU.

Revisorerna fann inte skäl att genomföra en granskning av återflödet från EU. Motiven till detta är bl.a. att EU:s stödsystem reformeras i samband med den nya EG-budgeten (Agenda 2000) och att det tidigare stödsystemet är relativt väl utrett.

Elmarknadens avreglering

Förstudie 2000/01:8

Näringsutskottet hade föreslagit att Riksdagens revisorer skulle granska elmarknadens avreglering. Elmarknadsreformen är en mycket stor förändring av elmarknaden som berör många aktörer och konsumenter. Efter ikraftträdandet 1996 har flera justeringar i regelverket genomförts. Ändå kvarstår en rad problem, exempelvis administrativa problem i samband med leverantörsbyten och rapportering av mätvärden samt att enbart 10 % av kunderna har bytt leverantör. Andra exempel på problem är samägande och få dominerande aktörer på producentsidan som hämmar konkurrensen, skillnader mellan områdespriser i Sverige respektive i Norge och behov av ökad överföringskapacitet mellan Sverige och Norge samt misstankar om att korssubventionering förekommer mellan elhandel och nätverksamhet.

I förstudien ges en översiktlig beskrivning av elmarknadens avreglering och utveckling samt av delar av det utredningsarbete som genomförts under senare år. Revisorerna bedömde att det redan förelåg ett omfattande utredningsmaterial och att problemen på området i huvudsak var identifierade.

Förutsättningarna hade i dessa avseenden något förändrats efter det att näringsutskottet föreslog att revisorerna skulle granska området. Revisorerna ansåg därför att det inte var aktuellt att inleda en granskning av elmarknadens avreglering. Däremot kan det om några år bli aktuellt att överväga en granskning när olika åtgärder som vidtagits har verkat en tid och deras effekter kan studeras.

Internationella institutioners upphandlingar

Förstudie 2000/01:9

Riksdagens revisorer har på eget initiativ genomfört en förstudie om de statliga exportfrämjande åtgärder som genomförs för att främja svensk medverkan i upphandlingar som görs av internationella institutioner, dvs. biståndsorganisationer och utvecklingsbanker. I förstudien konstateras att projekt finansierade av sådana finansieringsorgan är en relativt outnyttjad affärsmöjlighet för svenska företag. De svenska exportörernas andel av upphandlingarna är låg, framför allt i förhållande till den svenska resursbasens kunskande och kapacitet och i förhållande till Sveriges stöd/bidrag till multilaterala organisationer.

Exportrådet och Utrikesdepartementet är de centrala aktörerna när det gäller att främja svensk projektexport, dvs. öka leveranser från svenska företag till projekt som finansieras av multilaterala organisationer.

Revisorerna konstaterar i förstudien att det från en rad utgångspunkter skapats förutsättningar för en mer aktiv och målinriktad verksamhet vad gäller svensk projektexport och att detta exportfrämjande givits en mer prioriterad ställning inom UD. Samtidigt kan revisorerna konstatera att det råder viss oklarhet i rollfördelningen mellan UD och Exportrådet. Regeringens styrning av Exportrådet har också brister. Då det för närvarande pågår en översyn av det statliga exportfrämjandet genom Exportrådet och där en rad utredningsförslag lämnats som täcker in delar av revisorernas synpunkter, har revisorerna beslutat att inte genomföra en fortsatt granskning. Revisorerna anser det dock väsentligt att regeringen i beredningen av det statliga exportfrämjandet lägger vikt vid att förtydliga uppdraget till Exportrådet samt att klargöra roll- och ansvarsfördelningen inom organisationen för främjandet av projektexport och svenskt deltagande i internationella institutioners upphandling.

Pågående granskningsärenden

Högskoleverkets granskande och främjande roll

Rapport 1999/2000:3

Rapporten är den första av fyra delrapporter i en högskolegranskning som är inriktad på den grundläggande högskoleutbildningen.

Revisorerna konstaterade att regeringen har givit Högskoleverket ett mycket brett uppdrag utan vägledning om hur verket ska prioritera mellan

olika uppgifter. Verkets möjligheter att planera och genomföra sin verksamhet försvåras dessutom av en relativt omfattande mängd regeringsuppdrag som i huvudsak läggs ut och ska redovisas löpande under verksamhetsåret.

Högskoleverket har inte några planerande eller operativa uppgifter inom sektorn. Revisorerna ansåg därför att verkets auktoritet är väsentlig för möjligheterna att påverka högskolesektorn. Många inom sektorn anser att ansvarsfördelningen mellan verkets ställningstaganden och bedömningarna på den politiska nivån är oklar. Revisorerna såg allvarligt på detta som i längden kan leda till att verkets auktoritet allvarligt hotas.

Uppenbara konflikter mellan verkets granskande och främjande uppgifter är inte vanliga, men de förekommer. Revisorerna konstaterade att främjandebegreppets innebörd är oklar. Det är också svårt att följa upp resultatet av mer utpräglade främjandeinsatser. Däremot finns väsentliga främjandeaspekter i ett framgångsrikt arbete med tillsyn och kontroll, uppföljning och utvärdering samt olika former av kvalitetsprövning. Revisorerna ansåg att detta är kärnan i verkets uppdrag med att bevaka nationella intressen.

Revisorerna framhöll att det är väsentligt att nationella intressen inom högskolesektorn företräds av ett tydligt Högskoleverk med stor auktoritet. Revisorerna föreslog att regeringen får i uppdrag att

- klargöra på vilket sätt verkets uppdrag är avgränsat gentemot dels bedömningar på den politiska nivån, dels högskolans övriga intressenter
- klargöra verkets uppdrag som företrädare för nationella intressen inom högskolesektorn och lyfta fram de huvudsakliga uppgifter som följer av detta uppdrag
- se över om statsmakternas riktlinjer för den sakliga grunden för vissa av verkets kvalitetsprövningar behöver klargöras
- ompröva placeringen av vissa uppgifter som inte passar in i en tydligare myndighetsprofil för verket.

Rapporten har remissbehandlats. Remissinstanserna instämde i allt väsentligt i revisorernas iakttagelser och förslag.

Tillsammans med övriga delrapporter i högskolegranskningen kommer rapporten att ingå i en skrivelse till riksdagen i början av 2001.

Högskoleutbildning i samhällsekonomisk belysning

Rapport 1999/2000:9

Högskolan är en stor del av landets offentliga sektor och den förväntas fortsätta att växa. I internationell jämförelse satsar Sverige betydande resurser på högskolan. Den årliga anslagstilldelningen uppgår till ca 40 miljarder kronor. Stora förväntningar på bl.a. social och ekonomisk utveckling har knutits till dessa satsningar. Revisorerna konstaterar emellertid att det finns en allvarlig brist på kunskap när det gäller högskolans grundutbildning.

Det saknas både övergripande och ekonomiska analyser av högskolan. Det saknas också bra mått för att bedöma grundutbildningens resultat. Presterade högskolepoäng har legat på en relativt hög och jämn nivå under 1990-talet. Men av denna redovisning framgår inte vilken utbildning som har genomförts på olika nivåer inom olika utbildningsområden. Den examensordning

som infördes med 1993 års högskolereform skulle bl.a. ge statsmakterna bättre information om studiernas omfattning och resultat på olika nivåer. Men kopplingen mellan studier och examina har försvagats under 1990-talet och examensmålet är osäkert. Det är också oklart vilket kompetenstillskott senare års satsningar på teknik och naturvetenskap kommer att leda till.

Enligt revisorerna finns det flera tecken på bristande effektivitet i utbildningssystemet. Av befintliga forskningsresultat framgår att grundutbildningens avkastning är positiv för den enskilda individen. Men avkastningen har minskat och skillnader mellan olika akademikergrupper har inte studerats. Reglerna för antagning till utbildningen leder också till köbildningar som under 1990-talet alltmer har missgynnat de yngsta sökande. Detta är problematiskt bl.a. då utbildningen anses mer lönsam ju yngre individerna är vid avslutad utbildning. Högskolans rekryteringsbas är också snäv och sned trots att riksdagen länge har uttryckt önskemål om en breddad rekrytering.

Revisorerna föreslog flera åtgärder för att förbättra kunskapen om högskolan, bl.a. ekonomiskt inriktade och övergripande analyser. Resultatet av förändringarna under 1990-talet bör också följas upp för att ge statsmakterna ett bättre underlag för fortsatta beslut. Vidare bör statistiska mått utvecklas så att det blir möjligt att följa upp in- och utflöden i högskolans grundutbildning.

Rapporten har remissbehandlats. Remissinstanserna instämde i allt väsentligt i revisorernas iakttagelser och förslag. Flera remissinstanser efterlyste emellertid en mer utvecklad samhällsekonomisk analys, som inte är begränsad till penningorienterade värden.

Tillsammans med övriga delrapporter i högskolegranskningen kommer rapporten att ingå i en skrivelse till riksdagen i början av 2001.

Grundutbildningens högskolemässighet

Rapport 2000/01:1

Enligt gällande lagstiftning ska högskolans utbildning bygga på vetenskaplig eller konstnärlig grund samt på beprövad erfarenhet. Vidare ska det finnas ett nära samband mellan högskolans forskning och utbildning. Utbildningen ska också utveckla studenternas förmåga till självständig och kritisk bedömning, till självständig problemlösning samt till informationsutbyte på vetenskaplig nivå. I rapporten används det samlande begreppet högskolemässighet som benämning för dessa kvalitetskrav på utbildningen.

Vid diskussioner med företrädare för åtta lärosäten framhölls kompetenta och forskningsaktiva lärare som den mest väsentliga faktorn för att leva upp till högskolelagens krav på vetenskaplig anknytning. Många efterlyste också en öppnare och mer problematiserad diskussion om hur kravet på beprövad erfarenhet ska värderas och viktas gentemot kravet på vetenskaplig grund.

Utöver kvalificerade lärare behöver lärosätena ha tillgång till ekonomiska resurser och intresserade studenter för att genomföra en högskolemässig utbildning. Mellan dessa tre variabler uppträder flera obalanser som försvårar lärosätenas prioriteringar. Kortsiktiga krav som rör lärosätenas utbildningsuppdrag riskerar då att ta över långsiktiga krav på verksamheten som rör

forskning och kompetensutveckling. På sikt kan detta bli ett hot mot möjligheterna att bedriva utbildning med god högskolemässig kvalitet. Vid kraftig expansion kan också tidsmässiga obalanser uppstå. Lärosätena måste då göra fleråriga investeringar, medan anslagen är ettåriga.

I dag svarar Högskoleverket för det system för nationell kontroll av utbildningens kvalitet som har utvecklats under 1990-talet. Generellt ser lärosätena denna kontroll som väsentlig för att klargöra innebörden av högskolelagens krav och för att vara kvalitetsdrivande under högskolans expansion. Men kritik och invändningar mot verket förekommer för bl.a. oklara budskap. Revisorerna ansåg att verket bör ta kritik av detta slag på allvar.

Revisorerna föreslog att högskolelagens krav förtydligas både i fråga om krav på vetenskaplig grund och forskningsanknytning och i fråga om beprövad erfarenhet. Vidare borde lärosätenas långsiktiga handlingsutrymme främjas i enlighet med intentionerna i 1993 års högskolereform. Som ett komplement till Högskoleverkets nationella kontroll av utbildningens kvalitet borde lärosätena också utveckla lokala system för att internt kontrollera och utåt redovisa högskolemässigheten i olika utbildningar.

Rapporten har remissbehandlats. Remissinstanserna instämde i revisorernas iakttagelser och gav ett brett stöd till revisorernas förslag.

Tillsammans med övriga delrapporter i högskolegranskningen kommer rapporten att ingå i en skrivelse till riksdagen i början av 2001.

Bilprovningen, fordonskontrollen och trafiksäkerheten

Rapport 2000/01:2

Riksdagens revisorer har på eget initiativ granskat AB Svensk Bilprovning. Granskningen har omfattat hur AB Svensk Bilprovning följer upp verksamhetens effektivitet, ägarnas styrning av bolaget samt hur bolaget avgränsar sin konkurrensutsatta verksamhet från den verksamhet som bolaget bedriver med ensamrätt. Granskningen har också omfattat verksamheten flygande inspektioner på väg, som bedrivs av Polisen med viss medverkan från Bilprovningen och med Vägverket som beställare. Dessutom har sambanden mellan kontrollbesiktning, flygande inspektioner och trafiksäkerhet studerats.

Riksdagen beslutade 1996 att AB Svensk Bilprovnings monopol i fråga om kontrollbesiktningar skulle bibehållas. Inom ramen för granskningen har riksdagens och regeringens uttalanden i samband med beslutet följts upp.

Revisorerna belyste i rapporten hur bolagets ekonomiska resultat försämrats. Revisorerna uppmärksammade även att väntetiderna ökat och att det finns stora skillnader mellan olika stationers produktivitet.

Revisorerna föreslog att tyngdpunkten i det fortsatta arbetet med effektivitetsjämförelser ska ligga *inom* företaget genom systematiska jämförelser mellan stationer och att nuvarande system för kallelse till kontrollbesiktning förändras för att åstadkomma en jämnare belastning över året.

Revisorerna granskade hur Bilprovningen avgränsar den konkurrensutsatta verksamheten från monopolverksamheten. Revisorerna fann att kostnaderna i flera fall var högre än priserna på de konkurrensutsatta produkterna. Det fanns också exempel på produkter vars pris översteg kostnaden. Revisorerna

ansåg att bolaget borde förbättra kvaliteten i underlaget för att fördela direkta och indirekta kostnader. Vidare föreslog revisorerna att preciserade regler utformas för myndigheters och statligt hel- eller delägda monopolföretags näringsverksamhet på konkurrensmarknader.

Bolagets avgifter har under 1990-talet inte varit anpassade till självkostnaderna. Revisorerna ansåg att regeringen borde se över formerna för beslut om avgiftssättningen. Revisorerna ansåg också att regeringen borde utveckla ägarstyrningen för samägda företag.

År 1993 uttalade riksdagen att intervallen för kontrollbesiktning skulle glesas ut och att i stället flygande inspektioner på väg skulle öka kraftigt. Polismyndigheterna har från 1995 det operativa ansvaret för verksamheten. Revisorerna konstaterade i rapporten att det finns stora skillnader mellan länen när det gäller utfallet av de flygande inspektionerna.

Revisorerna föreslog att polismyndigheterna i samverkan med Rikspolisstyrelsen och Vägverket bör analysera skillnaderna mellan olika län samt att regeringen bör överväga hur Rikspolisstyrelsens samordningsroll kan stärkas. Revisorerna föreslog också att Vägverket bör få föreslå vilken omfattning verksamheten ska ha. Vidare föreslog revisorerna att en ytterligare utglesning av kontrollbesiktningen övervägs.

Rapporten har remissbehandlats under hösten 2000. Förslag till riksdagen beräknas lämnas i februari 2001.

Språk och arbete – svenskundervisning för invandrare och invandrarernas arbetsmarknad

Rapport 2000/01:3

Riksdagens revisorer konstaterade i rapporten *Språk och arbete* att svenskundervisningen för invandrare inte är anpassad till de elevgrupper som har svårast att lära sig svenska – framför allt äldre invandrare och invandrare med kort skolutbildning i hemlandet. Revisorerna menade att utbildningen måste förändras för att dessa elever ska få en möjlighet att lära sig tillräckligt bra svenska för att kunna ta ett arbete eller för att kunna delta i en arbetsmarknadspolitisk åtgärd. Revisorerna menade också att det är otillfredsställande att en mer genomgripande analys och utvärdering av studieresultaten inom svenskundervisning för invandrare inte har gjorts inom Skolverket, trots att resultaten länge varit bristfälliga. Revisorerna menade vidare att Skolverket inte heller bedrivit aktiv tillsyn i någon större omfattning över verksamheten. Statistiken på området borde också förbättras. Revisorerna underströk vikten av att kommunerna strävar efter att så många lärare som möjligt har utbildning i svenska som andraspråk. Vidare menade revisorerna att möjligheterna till försörjning under fortsatta studier på komvux efter sfi borde ses över.

När det gäller arbetsmarknadsfrågor konstaterade revisorerna att arbetsmarknadssituationen är dålig för invandrare. Revisorerna menade att det är speciellt allvarligt att arbetslösheten för invandrare som varit i landet länge inte har minskat i samma takt som för infödda under senare delen av 1990-talet. För att underlätta inträdet på arbetsmarknaden föreslog revisorerna att

möjligheterna att erhålla utbildning i svenska inom ramen för arbetsmarknadspolitiken ska öka. Revisorerna föreslog också att formuleringen av det arbetsmarknadspolitiska målet om att prioritera utomnordiska medborgare ses över eftersom invandrare är en så heterogen grupp att det är mindre lämpligt att formulera mål som gäller för hela gruppen. Granskningen visade exempelvis att invandrare som förvärvat svenskt medborgarskap har en sämre arbetsmarknadssituation än övriga svenskar. Slutligen föreslog revisorerna att regeringen ska se över utformningen, lokaliseringen och dimensioneringen av språkutbildningen för utländska läkare. Syftet med översynen ska vara att platser ska finnas tillgängliga för de läkare som har behov av en sådan utbildning.

Rapporten har remissbehandlats under hösten 2000. Förslag till riksdagen beräknas lämnas i februari 2001.

Resursanvändningen inom högskolans grundutbildning

Rapport 2000/01:4

Enligt erfarenheterna från totalt sex institutioner på tre lärosäten förekommer kostnadsbaserad redovisning endast undantagsvis. Den ekonomiska redovisningen på lokal nivå är i huvudsak baserad på en schablonmässig fördelning av anslagsmedel för gemensamma och indirekta kostnader. Undervisningskostnaden – kostnaden för lärarlöner – riskerar att bli en restpost. Trots att anslagen är baserade per capita-ersättningar saknas också på såväl nationell som lokal nivå en per capita-baserad kostnadsredovisning. Därmed kan redovisade kostnader inte relateras till tilldelade medel. Det är också svårt att bedöma konsekvenser av genomförda besparingar och i vilken utsträckning möjligheter till effektivisering inom högskolesektorn har tagits till vara.

Lärarnas betydelse för utbildningens kvalitet betonas på lärosätena. Studenternas lärtid följs emellertid inte löpande upp på vare sig nationell eller lokal nivå. Det saknas också enhetliga mått för att följa studenternas tillgång till lärare. Revisorerna konstaterade att det finns stor risk för att andra faktorer än undervisningens kvalitet, mätt som studenternas lärartimmar per vecka, blir styrande vid undervisningens planering och budgetering. Detta får allvarliga konsekvenser för möjligheten att bedriva utbildning av god kvalitet.

Revisorerna framhöll att det finns flera begränsningar i de resultatmått som används för högskolans grundutbildning. Under 1990-talet har lärosätenas prestationsgrad legat på en relativt hög och jämn nivå. Men måttet ger inte information om vilken utbildning som har genomförts på olika nivåer inom olika utbildningsområden. Regeringen har inte heller analyserat prestationsgradens utveckling under utbildningens expansion.

Kvalitetskrav för olika examina anges i den s.k. Examensordningen. Den genomsnittliga studietiden för en examen är emellertid lång och har förlängts. Antalet examina är också ett osäkert resultatmått. Skillnader eller förändringar i examensfrekvens under 1990-talet har inte heller analyserats. Regeringen ger också oklara signaler till lärosätena om betydelsen av att följa upp och analysera grundutbildningens resultat.

Revisorerna föreslog att regeringen tar initiativ till att utveckla redovisningen av grundutbildningens faktiska kostnader så att dessa kan relateras till tilldelade medel. Revisorerna föreslog också att regeringen tar initiativ till att utveckla redovisningen av prestationer – studenternas lärartid – och resultat för högskolans grundutbildning.

Rapporten har remissbehandlats. Det finns ett brett stöd för revisorernas förslag om att följa upp studenternas lärartid och att utveckla resultatmått för högskolans grundutbildning. Meningarna är emellertid delade när det gäller revisorernas förslag om att utveckla kostnadsredovisningen.

Tillsammans med övriga delrapporter i högskolegranskningen kommer rapporten att ingå i en skrivelse till riksdagen i början av 2001.

Nya vägar till vägar och järnvägar?

Rapport 2000/01:5

Revisorerna har granskat väg- och järnvägsinvesteringar som har finansierats på annat sätt än med anslag över statsbudgeten.

Inom ramen för granskningen har det samhällsekonomiska beslutsunderlaget för fyra projekt med alternativ finansiering studerats. Projekten (Arlan-dabanan, Botniabanan, Citytunneln i Malmö och Södra länken i Stockholm) beräknas kosta sammanlagt ca 30 miljarder kronor. Revisorerna konstaterade i rapporten att det finns betydande brister i det samhällsekonomiska beslutsunderlaget. Underlaget är av så bristfällig karaktär att det innebär risk för att beslut fattas som kan medföra betydande samhällsekonomiska förluster. Revisorerna ansåg att tydligare krav på utformningen av det samhällsekonomiska beslutsunderlaget bör övervägas.

Revisorerna ansåg också att planeringsprocessen för investeringar i vägar och järnvägar bör ses över. Dagens system kan medföra att samhällsekonomiskt mindre angelägna investeringar kan ges företräde om de kan finansieras på annat sätt än med anslag över statsbudgeten.

Revisorerna påpekade också att regeringens redovisning av väg- och järnvägsinvesteringars finansiering bör förbättras. Regeringen bör vid varje förslag om en investering med alternativ finansiering för riksdagen klargöra motiven för och riskerna med den valda finansieringsformen. Investeringens inverkan på statsfinanserna bör klarläggas på ett tydligt sätt.

Rapporten har sänts på remiss. Förslag till riksdagen beräknas lämnas i februari 2001.

Problem med att styra försvaret

Förstudie 1998/99:14

Riksdagens revisorer beslutade i maj 1999 att granska dels hur avgiftsfinansieringen fungerar hos Försvarsmaktens stödmyndigheter, dels hur regeringen och Försvarsmakten hanterar bemyndiganden.

Granskningen av avgiftsfinansieringen inom försvaret har delats upp i två delar. Den första delen har resulterat i skrivelsen *Försvarshögskolan i det nya försvaret* (1999/2000:10) som behandlades av riksdagen hösten 2000 (se

s. 15). Den andra delen kommer i en rapport om Försvarets materielverk som beräknas bli klar våren 2001. 2000/01:RR1

Granskningen *Bemyndiganden med utgångspunkt i försvaret* (2000/01:RR2) behandlades av riksdagen hösten 2000 (se s. 19).

Anslag till regeringens och Regeringskansliets disposition

Förstudie 1999/2000:3

Riksdagens revisorer har på eget initiativ beslutat granska anslagen till regeringens och Regeringskansliets disposition. Dessa anslag uppgick 1998 till sammanlagt 12 miljarder kronor. Vid en undersökning som KU gjort av anslagen (bet. 1996/97:KU25, bilaga A1.1) framkom att det inte gått att få någon fullständig bild över hur anslagen hade använts. Dessutom visar KU:s betänkande att vissa anslag använts till ändamål som inte stämmer överens med anslagets eller anslagspostens beteckning. RRV har i sin årliga rapport till regeringen 1999 påpekat att regeringen med dessa anslag övertar traditionella myndighetsuppgifter vilket försvårar revisionen.

Riksdagens revisorer har beslutat att granska om, var och hur ändamålen för anslagen framgår. Granskningen ska också inriktas mot i vilken utsträckning dessa anslag varit föremål för utvärdering och revision samt hur redovisningen till riksdagen har varit utformad. En rapport förväntas vara klar i mars år 2001.

Förtidspensionering av personer med psykisk diagnos

Förstudie 1999/2000:11

Mot bakgrund av vad som framkommit i en förstudie om förtidspensionering av personer med psykisk diagnos beslutade revisorerna i december 1999 om en fortsatt granskning av området.

1995 års psykiatrireform syftade bl.a. till att ge de psykiskt funktionshindrade rehabilitering och sysselsättning. Den arbetslivsinriktade rehabiliteringen har dock inte fungerat. En indikation på detta kan vara att inflödet av förtidspensioner på psykisk grund inte minskat de senaste fyra åren.

Granskningen inriktades på att analysera försäkringskassans och andra aktörers hantering av rehabiliteringsprocessen från första sjukanmälan till beslut om förtidspension för personer med psykiska diagnoser.

Granskningen påbörjades under år 2000. Mot bakgrund av utredningsförslag som lämnats under året och pågående arbete inom Regeringskansliet beslutade revisorerna att inte fullfölja granskningen av förtidspensionering av personer med psykisk diagnos. Revisorerna beslutade att den fortsatta granskningen skulle inriktas på efterkontroller av förtidspensioner. Se vidare under "Pågående granskningsärenden – förstudier".

Förstudie 1999/2000:13

Riksdagens revisorer har på eget initiativ genomfört en förstudie om sponsring och annan samverkan som finansiering av statlig verksamhet. Statlig verksamhet finansieras i huvudsak av anslag och/eller avgifter. Av förstudien framgår att sponsring i första hand förekommer på kulturområdet och då som ett sätt att komplettera resurserna i samband med särskilda evenemang. Kultursponsringen utgör högst några procent av den sammanlagda kulturbudgeten. Omfattningen av sponsring i annan statlig verksamhet bedöms vara liten. Förstudien visar att även andra typer av finansiell samverkan förekommer mellan myndigheter och t.ex. privata företag. Såväl fördelar som nackdelar med sponsring och finansiell samverkan kan tänkas för myndigheternas verksamhet.

En rad oklarheter råder när det gäller myndigheternas finansiering utöver anslag samt vid samverkan med andra parter. En fortsatt granskning ska omfatta en kartläggning av olika finansieringsformer där bl.a. sponsring och finansiell samverkan ingår. Granskningen inriktas främst på sponsringens påverkan på myndigheters verksamhet. Rapporten väntas bli klar under våren 2001.

Nedsättning av socialavgifter – konkurrens- och sysselsättningseffekter*Förstudie 1999/2000:16*

Riksdagens revisorer beslutade i februari 2000, efter förslag från Socialförsäkringsutskottet, att granska den nedsättning av socialavgifterna som infördes den 1 januari 1997. Nedsättningen syftar till att stimulera nyanställningar och uppmuntra nyföretagande.

Granskningen är inriktad på att i möjligaste mån försöka att analysera vilka sysselsättningseffekter som nedsättningen lett till. Ett annat centralt område är att försöka analysera risken för subventionering av verksamheter som hade kommit till stånd även utan stöd, s.k. dödviktseffekter. Nedsättningens effekter jämförs också med effekterna av andra stödformer. Även regeringens beräkningsunderlag för nedsättningen av socialavgifterna studeras, liksom regeringens redovisning till riksdagen.

En rapport väntas bli färdig i februari 2001.

Bidrag till särskilda insatser i vissa kommuner och landsting*Förstudie 1999/2000:17*

Riksdagens revisorer beslutade på eget initiativ i mars 2000 att granska anslaget Bidrag till särskilda insatser i vissa kommuner och landsting. Anslaget står till regeringens disposition och inrättades ursprungligen för att hantera problem i samband med det nya utjämnningssystemet. Det har senare utnyttjats för ett flertal andra ändamål. Det gäller t.ex. omstruktureringsprojekt, flyktingkostnader, förebyggande hiv/aidsverksamhet, som ett stöd till kommuner med övermäktiga åtaganden för boendet och för åtgärder i syfte att

uppnå det lagstadgade balanskravet för kommuner och landsting. Granskningen avgränsas i huvudsak till de två sistnämnda användningsområdena.

Huvudsyftet med granskningen är att analysera fördelningsprocessen. Det gäller framför allt en analys av vilka beslutsunderlag och beslutskriterier som legat bakom beslut om stöd och avslag. I detta ingår också en analys av avtalen mellan kommunerna och staten samt vilka typer av kommuner som fått respektive inte fått stöd. I granskningen behandlas också olika typer av incitamentsproblem, målformulering och resultatredovisning, anslagets revidering och alternativa strategier och/eller stödformer.

En rapport väntas bli färdig i mars 2001.

Statens insatser mot ekonomisk brottslighet

Förstudie 1999/2000:19

1994 redovisade revisorerna en omfattande granskning av insatser mot den ekonomiska brottsligheten. Revisorerna konstaterade att samhällets insatser mot den ekonomiska brottsligheten var helt otillräckliga och föreslog åtgärder inom ett brett fält. Bl.a. slog revisorerna fast att det var nödvändigt att få till stånd ett effektivt samarbete mellan de olika yrkesgrupper respektive myndigheter som måste samverka i utredningar om ekonomisk brottslighet. Behovet av samordning var uppenbart. Under senare delen av 1990-talet genomfördes förändringar i den riktning revisorerna föreslog, bl.a. bildades Ekobrottsmyndigheten. En annan förändring är inrättandet av skattebrottsenheter vid skattemyndigheterna. Samtidigt har regeringen konstaterat att den ekonomiska brottsligheten blir alltmera svårbemästrad. I förstudien pekar revisorerna på ett antal faktorer som kan försvåra samarbetet mellan myndigheterna. Revisorerna beslutade därför att granska effektiviteten i främst myndigheternas men även andra statliga organs samverkan i arbetet med att bekämpa den ekonomiska brottsligheten.

En rapport beräknas vara klar i juni år 2001.

Regeringskansliets upphandling och användning av konsulter

Förstudie 1999/2000:20

Riksdagens revisorer beslutade på grundval av förstudien Regeringskansliets upphandling och användning av konsulter (förstudie 1999/2000:20) att gå vidare med en granskning i ärendet. I förstudien konstaterar revisorerna att konsultanvändningen inom Regeringskansliet är av stor omfattning. För 1999 uppgick departementens konsultkostnader exklusive Utrikesdepartementet till 327 miljoner kronor. Samtidigt har Regeringskansliet vid flera tillfällen fått kritik för det sätt på vilket man genomfört konsultupphandlingar. Konstitutionsutskottet har upprepade gånger funnit att Regeringskansliets konsultupphandlingar uppvisat flera brister. Bland annat har utskottet uppmärksammat att det ibland har saknats underlag för upphandlingar och att det gjorts felaktiga tillämpningar av lagen om offentlig upphandling (LOU). Riksdagens revisorer har noterat att det fanns brister i konsultupphandlingarna som gjordes i samband med regeringens Sydafrikasatsning 1999 och att regering-

en bröt mot lagen om offentlig upphandling. Revisorerna har även i sin årliga revision av Regeringskansliet varit kritiska mot Regeringskansliets upphandlingar.

Syftet med den pågående granskningen av Regeringskansliets upphandling och användning av konsulter är bl.a. att undersöka vilken samlad överblick som finns inom Regeringskansliet över användningen och upphandlingen av konsulter samt vilken kvalitet upphandlingarna håller med hänsyn till reglerna i LOU och affärsmässighet i övrigt. Hur man inom departementen arbetar med kontroll, uppföljning och utvärdering av konsultuppdragen kommer också att belysas.

En rapport beräknas vara klar i februari 2001.

Det nya Lantmäteriet

Förstudie 2000/01:1

Förstudien tar sin utgångspunkt i ett granskningsförslag från revisorerna. Huvudinriktningen i granskningsförslaget var att följa upp effekterna av sammanslagningen av dåvarande Statens lantmäteriverk och Centralnämnden för fastighetsdata som fr.o.m. 1996 bildar Lantmäteriverket och regionala lantmåterimyndigheter i varje län.

Förstudien beskriver bl.a. Lantmäteriets mål och resultat sedan myndighetens tillkomst. Svårigheter att nå en del mål och ett inom vissa resultatområden svagt ekonomiskt resultat bidrar till att förstudien utmynnar i ett förslag om fortsatt granskning. Granskningen inriktas bl.a. mot att belysa effekterna av en långtgående uppdelning av statlig myndighetsutövning och uppdragsverksamhet samt att följa upp konsekvenserna av statlig och kommunal myndighetsutövning inom samma verksamhetsområde. Därutöver skall granskningen belysa konsekvenserna av en förändrad arbetsprocess inom fastighetsbildningsverksamheten.

En granskningsrapport beräknas bli klar under våren 2001.

Glesbygdsverket –mål- och resultatuppfyllelse

Förstudie 2000/01:2

Riksdagens revisorer har på eget initiativ genomfört en förstudie om i vilken utsträckning Glesbygdsverket kan nå de mål som statsmakterna satt upp för myndigheten. Beslut om att genomföra en granskning fattades i oktober 2000.

Glesbygdsverket ska verka för goda levnadsförhållanden och utvecklingsmöjligheter för glesbygds- och landsbygdsbefolkningen. Detta ska ske genom påverkan på olika samhällssektorer. Granskningen inriktas bl.a. mot att undersöka den samordningsroll myndigheten givits inom regionalpolitiken, vilka speciella krav det innebär att endast kunna verka med hjälp av informativa styrmedel samt regeringens styrning av Glesbygdsverket.

Förstudien visar att det finns brister vad gäller möjligheten att ställa de uppsatta målen i relation till myndighetsprestationer och med dessa sammanhängande effekter. Förutsättningarna för myndighetens sätt att arbeta har

genomgått betydande förändringar sedan mitten av 1990-talet. Det saknas dokumentation över varför myndighetsuppgifterna ändrats. Någon utförlig uppföljning eller utvärdering av Glesbygdsverkets roll och verksamhet har inte genomförts sedan myndigheten skapades 1991. Förstudien visar vidare att ansvarsuppdeleningen mellan Glesbygdsverket och de övriga regionalpolitiska aktörerna är oklara. För att gles- och landsbygdspolitiken ska fungera är det nödvändigt att det sektorsövergripande samarbetet fungerar liksom att de olika beslutsfattarna har tillräckliga kunskaper. Glesbygdsverket har givits ett centralt uppdrag och det är därför motiverat att undersöka vilka förutsättningar verket har att nå de uppsatta målen.

En rapport ska vara klar under våren 2001.

Myndigheten Regeringskansliet

Förstudie 2000/01:3

Från att ha varit 15 skilda myndigheter blev Regeringskansliet en myndighet den 1 januari 1997. Målet var att skapa möjligheter för ett gemensamt agerande och för ett effektivare utnyttjande av myndighetens samlade resurser.

Regeringen har ännu inte lämnat någon uttömmande redovisning om man uppnått syftet med beslutet, trots att konstitutionsutskottet påtalat vikten av sådan information. Det finns samtidigt indikationer på att förändringsarbetet gått trögt.

Den genomgång som Riksdagens revisorer har gjort av de olika dokumenten i ärendet visar att det finns brister i det beslutsunderlag som regeringen haft tillgång till.

Enligt det övergripande målet för Regeringskansliet ska myndigheten vara ett effektivt och kompetent instrument för regeringen i dess uppgift att styra riket och förverkliga sin politik. Granskningen syftar därför till att beskriva Regeringskansliets produktivitet och effektivitet samt hur sammanslagningen påverkat departementens verksamhet. Granskningen utgår från den problembild och de mål som regeringen angav som motiv till beslutet. Sammanslagningen skulle bl.a. motverka sektorisering och revirtänkande, bidra till att uppfylla behovet av tydliga spelregler inom Regeringskansliet och bidra till att etablera nya arbetsformer och arbetssätt.

En granskningsrapport beräknas vara klar i juni år 2001.

Uppehållstillstånd för flyktingar i Sverige

Förstudie 2000/01:4

De frågor som ska tas upp i granskningen av systemet för att ge uppehållstillstånd åt asylsökande är bl.a. handläggningstiderna i de berörda myndigheterna, anslagsstruktur och budgetarbete, åtgärder för att förkorta handläggningstiderna samt reformarbetets uppläggning. I oktober 2000 beslutade revisorer att genomföra en granskning av detta slag. En rapport planeras till sommaren 2001.

Internationella fredsfrämjande insatser och hjälpinsatser

Förstudie 2000/01:5

Under arbetet med revisorernas förstudie framgick det att dagens internationella konflikt- och krismonster samtidigt fordrar insatser av flera olika slag. Det finns inte heller några klara gränser mellan behovet av fredsinsatser och behovet av hjälpinsatser. Detta ställer krav på samordning av svenska insatser och av svenska och internationella insatser.

Sveriges ambitioner är höga beträffande deltagandet i internationella freds- och hjälpinsatser av olika slag. Kritik hade riktats mot styrningen och finansieringen av insatserna. Särskilt hade tidsaspekten understrukits.

Revisorerna fann det sammantaget befogat att granska det svenska arbetet med internationella fredsfrämjande insatser och hjälpinsatser – såväl på grund av frågans vikt som med hänsyn till kritik som riktats mot organisationen i stort och mot genomförandet av insatser.

Granskningen inriktas på hur de internationella fredsfrämjande insatserna styrs i stort och vad de senaste årens utredningsarbete resulterat i. För båda frågorna granskas i vilken utsträckning och hur riksdagen fått möjlighet att ta ställning. Härvid granskas också hur styrformerna utvecklats för att samtidigt tillgodose rimliga krav på tidsanpassning, insyn och kontroll. Det är vidare av intresse i vilken utsträckning regeringen uppmärksammat problem som påtalats och vilka åtgärder som vidtagits.

En rapport beräknas vara klar under hösten 2001.

Plan- och byggprocessens längd

Förstudie 2000/01:6

Förstudien "Plan- och byggprocessens längd" genomfördes hösten 2000 efter förslag från bostadsutskottet. Förstudien beslutades av revisorerna i oktober 2000.

I förstudien konstateras att den i dag många gånger utdragna planeringsprocessen för bostadsbebyggelse kan ha flera orsaker och att detta även kan leda till ökade produktionskostnader. Planernas komplexitet har betydelse för hur planarbetet avancerar liksom samspelet mellan kommunen och myndigheterna. Överklaganden av planer och bygglov förlänger ofta processen.

Under åren har ändringar i plan- och bygglagen (PBL) genomförts i syfte att bl.a. stärka medborgarinflytandet i planeringen. De tidiga skedena i planeringen har under senare år också alltmer betonats.

Revisorernas granskning inriktas mot att analysera om genomförda lagändringar verkligen medfört en snabbare och effektivare process. Även de kostnader som hänförs till den administrativa hanteringen av ärenden och övriga kostnader som hänförs till ett byggprojekt kommer att redovisas och analyseras. En rapport förväntas vara färdig under våren/försommaren 2001.

Förstudie 2000/01:7

Ett skatteavdrag för reparation, om- eller tillbyggnad av bostadshus (ROT-avdrag) infördes första gången 1993 och utgjorde en del av det ROT-program som syftade till att få ned arbetslösheten. Avdraget, som betraktades som en tillfällig åtgärd, skulle gälla för åtgärder vidtagna under perioden den 15 februari 1993 – den 31 december 1994. Av konjunkturmässiga skäl återinfördes dock skattereduktionen igen 1996 och kom att förlängas vid ett par tillfällen och upphörde först den 31 mars 1999. Skatteutskottet har föreslagit att Riksdagens revisorer granskar effekterna av detta avdrag.

Granskningen kommer bl.a. att försöka ge svar på hur avdragen fördelats på typer av arbeten och fastigheter och i vilken utsträckning avdraget lett till merintäkter för stat och kommun i form av ökade skatteintäkter från dem som utfört ROT-arbetena. Hur många arbeten som inte hade utförts alls, utförts senare eller som hade utförts i egen regi eller med användning av "svart" arbetskraft om avdraget inte hade funnits är andra frågor som kommer att belysas. En ytterligare fråga är om avdraget föranlett väsentligt merarbete och inkräktat på resurserna för andra angelägna verksamheter för skattemyndigheterna.

En rapport beräknas vara klar i september 2001.

Statstjänstens förnyelse. Personalpolitik och omorganisation som medel för den statliga förvaltningens effektivisering*Förstudie 2000/01:10*

Personalpolitiken är det kanske viktigaste förvaltningspolitiska medlet. Statsförvaltningens bemanning med tjänstemän, deras utveckling och hur verksamheten är organiserad har stor betydelse för resultatet av den av riksdagen beslutade verksamheten. I förstudien väcks frågan om det s.k. personalpolitiska beslutet från våren 1985 med den arbetsgivarpolitiska delegeringen gett de effekter med förbättrade verksamhetsresultat som var syftet med reformen. Vilka har motiven bakom personalpolitiska omställningar eller omstruktureringar i verksamheter varit? Hur har motiven beaktats vid formuleringen av användbara mål?

En granskningsrapport beräknas vara klar i juni år 2001.

Efterkontroll av förtidspensioner*Förstudie 2000/01:11*

Beslut om förtidspension är i stor utsträckning en bedömningsfråga. Riksförsäkringsverket redovisar att beslutsunderlagen för en tredjedel av besluten är så osäkra att det inte går att fastställa om rätt eller fel beslut fattats. Det finns en risk för att en del personer som beviljats förtidspension antingen skulle ha en lägre ersättningsnivå eller ingen förtidspension alls. Försäkringskassan har enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring möjlighet att i efterhand kon-

trollera om det finns anledning att ompröva tidigare fattade beslut om förtidspension.

2000/01:RR1

I förstudien redovisas att efterkontroller av beviljade förtidspensioner kan ge goda resultat när det gäller att få tillbaka förtidspensionärer i arbete och att upptäcka fusk med förmånen. Trots detta är efterkontroller inte prioriterade i försäkringskassans arbete.

Granskningen inriktas på att belysa i vilken mån efterkontroller används, hur de görs, vilka resultat de ger och om efterkontroll är en kostnadseffektiv åtgärd. Hinder för en effektiv efterkontroll ska också analyseras.

En granskningsrapport beräknas vara klar i maj 2001.

Kulturinstitutionernas hyror

Förstudie 2000/01:12

Riksdagens kulturutskott har föreslagit att revisorerna granskar principerna för hyressättningen av statliga kulturinstitutioner. I förstudien redovisas att det reformerade systemet för statlig fastighetsförvaltning fört med sig ett antal problem när det gäller hyressättningen av kulturlokaler. Statsmakernas beslut om ett reformerat system innebär i sig svårförenliga krav för Statens fastighetsverk – å ena sidan ska förvaltningen drivas marknadsmässigt, å andra sidan ska särskilda villkor gälla för bl.a. kulturlokaler. Det har visat sig svårt för kulturinstitutionerna att påverka sina hyror. Fastigheternas särskilda karaktär gör det svårt att finna alternativ för dem som brukar lokalerna och därmed också svårt att utöva tryck på fastighetsägaren.

I december 2000 beslutade revisorerna om fortsatt granskning. Granskningen kommer att avse hyressättningen i ändamålsfastigheter inom såväl kultursektorn som andra sektorer och utgå från 1991 och 1998 års riksdagsbeslut om statlig fastighetsförvaltning. Granskningen kommer bl.a. att beröra hur de av statsmakerna beslutade principerna tillämpas av de statliga fastighetsförvaltarna och hur effektiva Fastighetsverket och andra statliga fastighetsförvaltare är som fastighetsskötare.

En granskningsrapport beräknas vara klar hösten 2001.

Revisionsresor, särskilda föredragningar m.m. under 2000

Revisionsresor

Under 2000 genomförde revisorerna två länsresor, dels till Värmlands län den 19-20 juni, dels till Södermanlands län den 30-31 augusti.

Särskilda föredragningar och studiebesök

Under det gångna verksamhetsåret har revisorernas avdelningar ordnat föredragningar, seminarier och utfrågningar i samband med olika granskningar.

Revisorerna har under året också tagit emot tolv internationella besöksgrupper, både tjänstemän och politiker, och informerat om sin verksamhet.

Socialförsäkringens administration – kostnader och produktivitet*Förslag 1998/99:RR4*

Riksdagens revisorer granskade under 1998 utvecklingen av administrationskostnaderna inom socialförsäkringsadministrationen (RFV och försäkringskassorna) och hur dessa anpassats till ärendevolymer. Styckkostnaderna per beslut för merparten av de olika ersättningsärendena har stigit påtagligt under senare år och produktiviteten har fallit. Det finns stora regionala skillnader i kostnader, kvalitet och prestationer.

Revisorerna bedömde att utvecklingen av kostnader, kvalitet och produktivitet uppvisade en oroande bild och att analyserna av socialförsäkringsadministrationen behövde utvecklas. I regleringsbrevet för 1999 tog dock regeringen upp flera av de aspekter som uppmärksammats i granskningen och således har det påbörjats en utveckling för att förbättra styrningen av RFV och försäkringskassorna i enlighet med revisorernas förslag i granskningen. Revisorerna föreslog dock att regeringen borde ge RFV i uppdrag att sätta i gång ett utvecklingsarbete hos försäkringskassorna för att höja kvaliteten i handläggningen.

Revisorerna konstaterade att regeringen efter revisorernas granskning ytterligare preciserat målen för RFV och förtydligat verkets roll som tillsynsmyndighet.

Revisorerna konstaterade vidare att regeringen tagit initiativ till att utveckla analysen av regionala skillnader mellan försäkringskassorna. Revisorerna utgick från att Socialdepartementet skulle följa processen med hur den regionala analysen utvecklas och avrapportera resultatet till riksdagen.

Socialförsäkringsutskottet behandlade Riksdagens revisorers förslag i maj 1999 (1998/99:SFU7). Utskottet tillstyrkte revisorernas förslag. Riksdagen beslöt i enlighet med utskottets förslag (rskr. 1998/99:230).

Revisorernas granskning behandlades i budgetpropositionen för 2000 (prop. 1999/2000:1). Det framgår att regeringen ser mycket allvarligt på de redovisade bristerna och avser därför att förtydliga målen för försäkringskassornas handläggning av bidrags- och försäkringsärenden. RFV ges, i egenkap av tillsyns- och normeringsmyndighet, i uppdrag att närmare följa upp kassornas utvecklingsarbete avseende kompetens, administrativa rutiner, bemötande, service m.m. RFV bör särskilt uppmärksamma de goda resultaten och se till att dessa får en spridning över landet. Regeringen kommer att noga följa RFV:s och försäkringskassornas arbete med att komma till rätta med den redovisade situationen. Enligt regeringens redogörelse för behandlingen av riksdagens skrivelser till regeringen är skrivelsen därmed slutbehandlad (skr. 1999/2000:75).

I budgetpropositionen för 2001 konstateras dock att socialförsäkringens administration har en rad brister och att det är viktigt att initiativ tas för att initiera en bättre utveckling. Det pekas bl.a. på RFV:s och de allmänna försäkringskassornas ansvar. Regeringen ger vidare en kort redovisning av RFV:s arbete med moderniseringen av socialförsäkringens administration.

Det s.k. utvecklingsprogrammet ska ge effekter i form av högre kvalitet, ökad tillgänglighet, bättre säkerhet, en god arbetsmiljö samt att de försäkrade ges en god och likformig service. I RFV:s budgetunderlag för 2001–2003 pekas vidare på att flera steg har tagits inom socialförsäkringens administration mot en ökad likformighet, kvalitet och kostnadseffektivitet vid handläggning av olika ärenden. Arbetet kommer att fortsätta under de kommande åren, främst inom ramen för processerna normering, mål- och resultatstyrning och tillsyn.

Anpassningen av totalförsvaret

Förslag 1998/99:RR7

Riksdagen beslutade med 1996 års försvarsbeslut att anpassningsförmåga skulle vara av central betydelse för totalförsvaret (prop. 1995/96:12, bet. 1995/96:FöU1, rskr. 1995/96:45, 46). Försvaret skulle ha förmåga att möta angrepp i olika tidsperspektiv. I takt med utvecklingen i omvärlden skulle försvaret kunna utökas eller förändras för att motsvara de krav som ställdes på försvaret.

I december 1997 beslutade revisorerna att granska hur försvarsmyndigheterna bedömde anpassningsförmågan och hur dessa bedömningar sedan redovisades för regeringen och riksdagen. Beslutet om granskningen hade sitt ursprung i ett granskningsförslag från försvarsutskottet.

Granskningen visade att varken regeringen eller försvarsmyndigheterna närmare redogjorde för försvarets mera långsiktiga anpassningsförmåga. I det beslutsunderlag som Försvarsmakten hade skickat till regeringen saknades en tydlig redovisning av på vilket sätt grundorganisationen kunde förändras och producera det som krävdes för att möta framtida hot och risker. Revisorererna konstaterade också att totalförsvarsmyndigheterna nästan uteslutande hade planerat och bedömt sin förmåga mot militära hot.

Revisorererna lämnade en rad förslag till riksdagen. Bland annat föreslog revisorererna att regeringen i budgetpropositionen skulle redogöra för hur försvarets utgifter och omfattning hade förändrats under de senaste tio åren. Revisorererna föreslog också att budgetpropositionen varje år skulle kompletteras med en särskild skrivelse om totalförsvarets anpassning.

En motion väcktes med anledning av revisorerernas förslag. Försvarsutskottet behandlade Riksdagens revisorers förslag i mars 2000 (bet. 1999/2000:FöU2). Utskottet konstaterade att revisorererna har gjort en omfattande belysning av skilda aspekter på anpassningsprincipen. Utskottet tillstyrkte dock inte något av revisorerernas förslag.

Skolverket och skolans utveckling

Förslag 1998/99:RR8

I granskningen konstaterar revisorererna att det finns flera problem i fråga om både grundskolans resultat och det skolsystem som infördes under 1990-talet.

Nationella mål har inte påverkat utbildningen på det sätt som förutsattes vid riksdagens beslut om mål- och resultatstyrda skolor. Revisorerna föreslog att verket intar en mer offensiv hållning gentemot skolhuvudmän och skolor. Verket bör också utveckla sin egeninitierade tillsyn.

Revisorerna konstaterade även att Sverige, också efter 1990-talets besparingar, är det OECD-land som satsar störst andel av sin bruttonationalprodukt på grundskolan. Men enligt flera studier fördelas inte skolornas resurser efter elevernas behov. Revisorerna föreslog därför att regeringen tar initiativ till en oberoende utbildningsekonomisk analys samt ett program för att stödja skolornas arbete med att ompröva resursanvändningen. Programmet bör genomföras inom ramen för lärarnas avtalsenliga kompetensutveckling och omfatta bl.a. nationella mål, målavvikelser och negativa trender samt undervisningens kostnader och olika möjligheter att förbättra skolornas verksamhet.

Slutligen föreslog revisorerna att regeringen får i uppgift att klargöra såväl Skolverkets kontrollerande uppgift som Skolverkets främjande uppgift.

Riksdagen behandlade revisorernas förslag under våren 2000. Två motioner hade väckts med anledning av revisorernas förslag. Samtidigt behandlade riksdagen yrkandena i ett antal motioner som hade lagts fram under den allmänna motionstiden och som avsåg de frågor som revisorerna hade tagit upp i sin skrivelse till riksdagen.

Utbildningsutskottet konstaterade i sitt betänkande att en rad åtgärder vidtagits av regeringen och Skolverket och att arbetet med att förbättra kvaliteten i den svenska skolan fortsätter (1999/2000:UbU10). Bl.a. hänvisades till att regeringen under 1999 hade inrättat dels en expertgrupp för ökad måluppfyllelse, dels Skolverkets nämnd för kvalitetsgranskning. Under 1999 tillsatte regeringen också en parlamentarisk kommitté för att se över skollagen (dir. 1999:15). Utskottet föreslog att riksdagen inte skulle vidta någon åtgärd med anledning av revisorernas förslag.

Riksdagen ställde sig bakom utskottets förslag (rskr. 1999/2000:179). En gemensam reservation lämnades från Moderata samlingspartiet, Kristdemokraterna, Centerpartiet och Folkpartiet som i huvudsak stödjer revisorernas förslag.

Utvecklingssamarbetet

Förslag 1998/99:RR9

Riksdagens revisorer genomförde på eget initiativ en granskning av utvecklingssamarbetet. Granskningen omfattade i huvudsak det bilaterala biståndet, särskilt anslagsformerna och medelstilldelningen, Sidas förvaltningsbistånd, utvecklingssamarbete genom enskilda organisationer samt samarbetet med EU. Revisorernas förslag har behandlats av riksdagen (bet. 1999/2000:UU2, rskr. 81). I ärendet väcktes tre motioner.

Riksdagens revisorer föreslog att regeringen genomför en total översyn av anslagsstrukturen för biståndet och utarbetar klara riktlinjer för när kostnader ska belasta administrations- respektive verksamhetsanslaget. En utvärderingsfunktion som är mer oberoende från biståndsorganisationen behöver stärkas. Vidare bör en oberoende utvärderare få i uppdrag att se över Sidas

upphandling av konsulter. Regeringen bör få i uppdrag att närmare analysera samordningen mellan det svenska utvecklingssamarbetet och EU:s biståndsprogram. Regeringen bör även regelbundet återkomma till riksdagen med en redogörelse för hur svenska företag och institutioner hävdar sig i EU:s upphandlingar på biståndsområdet. Resultatet kan därefter ligga till grund för att avgöra om den nuvarande organisationen är tillräcklig.

Riksdagen ansåg att revisorernas förslag om en översyn av anslagsstrukturen var väl motiverat och att ett tillstyrkande därför borde övervägas. I sammanhanget hänvisades dock till det s.k. VESTA-projektet med uppdrag att se över den finansiella styrningen och anslagen. En hänvisning gjordes även till den aviserade översynen av de biståndspolitiska målen. Däremot angav riksdagen att en prövning av det nuvarande systemet för bemyndiganden inom biståndet borde göras.

Enligt riksdagen torde frågan om Sidas konsultupphandlingar kunna lösas genom vissa klargöranden i Sidas riktlinjer och en striktare tillämpning av dessa. Riksdagen biföll förslaget om en mer oberoende utvärdering och angav att översynen borde fokuseras på att stärka Expertgruppen för utvecklingsfrågor (EGDI).

Riksdagen biföll revisorernas förslag om en utvärdering av samarbetet genom enskilda organisationer, med principer för urval och fördelning av medel mellan organisationer. Kopplingen mellan organisationernas benägenhet att söka EU-bidrag och Sidas årliga anslag borde även utvärderas.

I budgetpropositionen (prop. 2000/01:1, utg.omr. 7) framgår att regeringen inom Utrikesdepartementet har påbörjat en översyn av den utvärderingsverksamhet som finns utanför biståndsförvaltningen, med särskilt fokus på EGDI:s utvärderingsfunktion. Resultatet beräknas redovisas i budgetpropositionen för 2002.

När det gäller enskilda organisationer pågår inom Sida ett metodutvecklingsarbete där, i dialog med enskilda organisationer, verktyg utvecklas för att bättre kunna analysera hur organisationer utvecklas och för att bättre kunna analysera resultaten. Med anledning av riksdagens tillkännagivande har Sida fått i uppdrag att utarbeta kriterier för urval av ramorganisationer. Resultatet av arbetet rapporteras till regeringen under 2001.

Under 2000 har Riksrevisionsverket genomfört en granskning av Sida:s upphandlingsverksamhet. Fler kritiska synpunkter framfördes av RRV, bl.a. att beloppsgränsen för direktupphandlingar är hög, att regler saknas om vem som har behörighet att genomföra upphandlingar samt vilken kompetens som ska finnas. Vidare framhölls att det var svårt att få en överblick över Sidas upphandlingar.

Riksdagens revisorer gjorde under år 2000 en förstudie om internationella institutioners upphandlingar.

Förslag 1998/99:RR10

Med anledning av det delegerade arbetsgivar- och kostnadsansvaret granskade Riksdagens revisorer myndigheternas lönekostnader. Förslaget till granskningen kom från finansutskottet.

Revisorerna föreslog att regeringen ska ålägga myndigheterna att redovisa lönekostnaderna i sina årsredovisningar. Förändringar av lönekostnaderna ska kommenteras. Av redovisningen ska det framgå vilka kostnader som blivit följden av myndigheternas lönerevisioner och vilka kostnader som uppstått i samband med lönehöjningar mellan lönerevisionerna. Ett annat förslag från revisorerna var att myndigheterna ska redovisa vilka kollektivavtal för löner och andra anställningsvillkor som myndigheten tillämpar samt de för verksamheten väsentligaste kollektivavtalens kostnader och bidrag till verksamheternas resultat. Slutligen föreslog revisorerna att regeringen ska följa upp och analysera respektive myndighets löneutveckling och kostnaderna för denna i mål- och resultatdialogerna.

Efter remissbehandling av revisorernas rapport, som presenterades i mars 1999, överlämnades revisorernas slutliga förslag till riksdagen i juni 1999.

Finansutskottet behandlade Riksdagens revisorers förslag i mars år 2000. Utskottet ansåg att frågan om myndigheternas lönekostnader dels är av stort allmänt intresse, dels att lönekostnaderna svarar för en stor del av myndigheternas utgifter. Det är därför motiverat att lönekostnaderna redovisas särskilt i myndigheternas årsredovisningar och inte enbart som del av personalkostnaderna. Utskottet hemställde att riksdagen skulle ge denna bedömning till känna för regeringen. Riksdagen beslöt enligt utskottets förslag (rskr. 1999/2000:174).

I Årsredovisning för staten för år 1999 (skr. 1999/2000:150) redovisar regeringen, med hänvisning till revisorernas förslag, för riksdagen att man fr.o.m. räkenskapsåret 2001 ämnar ombesörja att myndigheterna särredovisar sina lönekostnader i årsredovisningarna.

Vägverket, Banverket och miljön*Förslag 1999/2000:RR2*

Riksdagens revisorer har på eget initiativ granskat hur Vägverket och Banverket hanterar miljöaspekter vid investeringar i vägar och järnvägar.

Revisorerna konstaterade att det finns brister i kvaliteten på Vägverkets och Banverkets miljökonsekvensbeskrivningar. Revisorerna föreslog därför att regeringen ger verken i uppdrag att tillsammans utveckla en strategi för att höja miljökonsekvensbeskrivningarnas kvalitet och kontrollera att beskrivningarna används på det sätt som statsmakterna har avsett.

Revisorerna framhöll också att miljöaspekterna måste finnas med under hela planeringsprocessen. Granskningen visade nämligen att många miljöaspekter inte följs upp i planerna på ett tillfredsställande sätt. Revisorerna ansåg också att miljöeffekterna av färdiga projekt borde följas upp bättre.

Trafikutskottet behandlade Riksdagens revisorers förslag i februari 2000 (bet. 1999/2000:TU4). Tre motioner hade väckts med anledning av revisorernas förslag. Utskottet konstaterade att utvecklingen av trafiksystemet i syfte att uppnå en hållbar utveckling kräver att miljöfrågorna ges en tillfredsställande behandling. Med anledning av revisorernas förslag och aktuella motioner föreslog utskottet i ett enigt betänkande att riksdagen skulle ge regeringen till känna att fortsatta insatser krävs för att utveckla planeringsprocessen för väg- och järnvägsinvesteringar. Riksdagen beslutade i enlighet med utskottets förslag (rskr. 1999/2000:146–148).

Inom Näringsdepartementet förbereds för närvarande ett uppdrag till Vägverket och Banverket som syftar till att förbättra hanteringen av miljöaspekter vid investeringar i vägar och järnvägar.

Statligt stöd till lokala investeringsprogram för en ekologiskt hållbar utveckling

Förslag 1999/2000:RR3

I rapporten 1998/99:8 redovisade Riksdagens revisorer sin granskning av det statliga stödet till lokala investeringsprogram för en ekologiskt hållbar utveckling. Stödet uppgår till 7,2 miljarder kronor under perioden 1998–2003. Stödet syftar till att öka omställningen till ett ekologiskt uthålligt samhälle samt att bidra till ökad sysselsättning och kan endast sökas av kommuner och kommunalförbund. Beslut om stöd fattas av regeringen efter beredning av Miljödepartementet.

I sin skrivelse till riksdagen konstaterade revisorerna bl.a. att det var angeläget att förstärka inslaget av formella expertbedömningar i beredningsarbetet. Revisorerne föreslog därför att Arbetsmarknadsverket inkluderas bland de myndigheter som har ett regeringsuppdrag att biträda Miljödepartementet och kommunerna med bedömningar av de lokala investeringsprogrammen.

Revisorerne föreslog vidare att regeringen i sina beslut om att inte bevilja stöd till lokala investeringsprogram informerar om bedömningar och motiv för avslag. Därutöver föreslog revisorerne att regeringen skulle redovisa för riksdagen hur man har för avsikt att främja ny teknik och eller nya arbetsmetoder under återstoden av satsningen på lokala investeringsprogram för en ekologiskt hållbar utveckling.

Riksdagens bostadsutskott behandlade revisorernas skrivelse i betänkande 1999/2000:BoU4. I anslutning till skrivelsen hade fyra motioner väckts. Utskottet konstaterade att revisorernas granskning utgjorde en värdefull uppföljning och utvärdering av verksamheten och att de iakttagelser och förslag som lades fram i skrivelsen borde kunna bidra till att verksamheten ytterligare utvecklas. Utskottet fann det emellertid inte påkallat med ett riksdagens tillkännagivande med anledning av revisorernas förslag eller de fyra motionerna. Utskottet konstaterade dock att regeringen i budgetpropositionen för år 2000 angav att förslag till förändringar av regelsystemet för de lokala investeringsprogrammen kommer att föreläggas riksdagen under år 2000. Det var utskottets avsikt att hålla de frågor som revisorerne aktualiserat under fortsatt uppsikt.

Regeringens återredovisning enligt utskottets önskemål skedde i budgetpropositionen för 2001. Av redovisningen framgår att regeringen, bl.a. mot bakgrund av revisorernas iakttagelser, har förändrat hanteringen av de lokala investeringsprogrammen. Samarbetet mellan Miljödepartementet och sektorsmyndigheterna har stärkts bl.a. genom att AMS har fått ett särskilt uppdrag att bistå i beredningen av kommunernas ansökningar. Även länsstyrelserna har fått en viktigare roll i beredningen. Enligt uppgift från Miljödepartementet har regeringen vidare förtydligat motiven till avslag på ansökningar, bl.a. genom mer utförliga skrivningar i regeringsbesluten.

Producentansvarets betydelse i avfallshanteringen

Förslag 1999/2000:RR4

Revisorerna granskade under 1999 effekterna av det producentansvar för förpackningar som infördes år 1994 (rapport 1998/99:1: *Producentansvarets betydelse i avfallshanteringen*).

Revisorerna konstaterade i granskningen att producenterna i huvudsak uppnått de nationella mål som regeringen beslutat för återvinning och återanvändning av förpackningar. Samtidigt pekade revisorerna på flera problem med det valda insamlingssystemet, bl.a. att antalet stationer är för få och att det är vanligt med nedskräpning vid stationerna. Revisorerna framhöll även att det brister i kommunikationen mellan producenter och kommuner samt att informationen till allmänheten är dålig. Flera kommuner har ansett det nödvändigt att själva genomföra flera av de åtgärder som egentligen åvilar producenterna bl.a. städning kring stationerna och informationen till konsumenterna.

Granskningen visade också att tillsynen och uppföljningen inom området behöver utvecklas samt att de nationella målen kan behöva brytas ned i regionala eller lokala mål. Revisorerna fann att kostnaderna för insamlingen är stora och att de drabbar såväl kommuner som konsumenter samt att kostnaderna tenderar att öka. Materialbolagens ekonomi är god och uppvisar vinster genom åren.

Revisorerna föreslog i skrivelsen till riksdagen att regeringen följer kostnadsutvecklingen och att regeringen tar initiativ till en samhällsekonomisk analys av producentansvaret för förpackningar.

Revisorerna var tveksamma till miljöeffekterna av insamlingen. I skrivelsen föreslås därför att regeringen borde ta initiativ till ytterligare forskning inom området för att studera miljöeffekterna och för att bredda beslutsunderlaget när nya återvinningsmål övervägs.

Miljö- och jordbruksutskottet behandlade ärendet i sitt betänkande 1999/2000:MJU7. Samtidigt behandlades tre följdmotioner samt 24 motioner från den allmänna motionstiden 1999. Utskottet instämde till stora delar i vad revisorerna anfört och förordade med anledning av revisorernas förslag och överväganden samt ett antal motioner en bred översyn av producentansvaret.

Regeringen har tillsatt en utredning för att göra en sådan bred översyn (dir. 2000:28). Utredningen ska redovisa uppdraget senast den 31 juli 2001.

Förslag 1999/2000:RR7

I granskningen *Omorganisationer inom rättsväsendet* (rapport 1998/99:9) framkom kritik mot polisens och åklagarnas förundersökningsarbete. För att förbättra förundersökningarnas kvalitet föreslog revisorerna att utredningsarbetet skulle specialiseras inom närpolisområdena och att polisens utbildning i brottsutredning skulle förstärkas. Vidare föreslog revisorerna att tillsynen över polisens och åklagarnas förundersökningsarbete skulle öka. Revisorerna konstaterade att det problemorienterade arbetssättet fått begränsad genomslagskraft i polisarbetet. Utbildningen i det problemorienterade arbetssättet måste enligt revisorerna omfatta samtliga poliser. Vidare ansåg revisorerna att åklagarnas arbetsformer borde ses över och att den administrativa samverkan mellan åklagarkamrarna och tingsrätterna borde öka. Revisorerna föreslog att regeringen i kommande budgetpropositioner skulle redogöra för hur rättsväsendets utgifter utvecklats under de senaste tio åren för att ge riksdagen en översiktlig bild av den ekonomiska utvecklingen. Skrivelsen omfattade också rapporten *Nedläggningen av häktet i Östersund* (rapport 1997/98:7). I granskningen framkom att kriminalvården gjorde en vinst genom att lägga ned häktet i Östersund 1996. För staten och för samhället i övrigt var det dock osäkert om det uppstod någon vinst.

Justitieutskottet behandlade revisorernas förslag i april 2000 (bet. 1999/2000:JuU11). Sex motioner väcktes i ärendet. Utskottet föreslog fyra tillkännagivanden. Sålunda föreslogs att regeringen ska låta utreda frågan om ett oberoende organ som ska ha tillsyn över polisen och åklagarna. Vidare föreslogs att regeringen ska se över frågan om en specialisering av utredningsverksamheten inom närpolisen samt senast år 2001 informera riksdagen om hur det problemorienterade arbetssättet utvecklas inom polisen. Utskottet föreslog också att regeringen i samband med budgetpropositionen ska redovisa kostnadsutvecklingen inom rättsväsendets olika delar under de senaste tio åren. Slutligen tillstyrktes förslaget om omfattande bedömningar av effekterna av förändringar inom rättsväsendet. Riksdagen beslutade i enlighet med betänkandet (rskr. 1999/2000:210, 211).

I budgetpropositionen för 2001 angav regeringen att såväl en utredning om en tillsynsmyndighet för bl.a. polisens och åklagarnas förundersökningsarbete som en översyn av brottsutredningsverksamheten kommer att göras. Regeringen beslutade i december 2000 att tillkalla en beredning med uppgift att verka för rättsväsendets utveckling. En huvuduppgift för beredningen är att undersöka möjligheterna att med bibehållen rättssäkerhet öka effektiviteten och kvaliteten i rättsväsendets arbete. Beredningen ska också särskilt överväga på vilket sätt brottsutredningsverksamheten kan förbättras. Beredningen ska vidare uppmärksamma frågor om myndigheters lokalisering.

Regeringens redovisning av det militära försvaret*Skrivelse till regeringen den 1 juni 1999*

Revisorerna har på eget initiativ jämfört informationen om försvaret i olika budgetpropositioner för att undersöka på vilket sätt redovisningen till riksdagen har förändrats. Syftet med granskningen var att belysa vilken information om försvaret riksdagen och den intresserade allmänheten hade fått genom budgetpropositionen.

I granskningen fann revisorerna bl.a. att det i budgetpropositionen saknades information om vad den fredstida försvarsorganisationen bestod av. Inte heller redovisade regeringen vilka kostnader som var förknippade med grundorganisationen.

Enligt revisorerna borde regeringen förse riksdagen med viss basinformation om försvaret i samband med budgetbehandlingen. I detta låg enligt revisorerna bl.a. att regeringen i budgetpropositionen på ett tydligt sätt både beskriver den militära grundorganisationen och kostnaderna för den.

I ett avsnitt i budgetpropositionen för år 2000 behandlade regeringen revisorernas skrivelse till regeringen (prop. 1999/2000:1, utg.omr. 6 Totalförsvaret, s. 14). Av propositionen framgår att regeringen tar fasta på de önskemål som kommit till uttryck i utskottsbetänkanden och riksdagsbeslut när det gäller arten och omfattningen av den information som lämnas i budgetpropositionen.

Sedan revisorerna i maj 1999 skickade över skrivelsen till regeringen har redovisningen i budgetpropositionen i vissa avseenden utvecklats. Bland annat har redovisningen av den militära grundorganisationen förbättrats.

Myndigheternas internrevision*Skrivelse till regeringen den 16 oktober 1999*

Riksdagens revisorer har på eget initiativ granskat hur myndigheternas internrevision fungerar. Riksdagens revisorer bedömde att internrevisionen har goda förutsättningar att fungera vid myndigheterna. Internrevisionens omfattning, granskningsinriktning, sätt att granska och kompetens bedöms som i stort sett ändamålsenlig i förhållande till förordningen (SFS 1995:686) om internrevision och dess intentioner. Riksdagens revisorer ansåg att förordningen omfattar de myndigheter som ska ha internrevision och att eventuellt tillkommande myndigheter bör uppfylla det ursprungliga kriteriet, dvs. ha en omsättning på mer än en miljard kronor. Riksdagens revisorer konstaterade vidare att internrevisionen i huvudsak granskar internkontrollen i ekonomiska administrativa system och processer samt regelefterlevnad. Det är också med denna granskningsinriktning som internrevisionen har störst möjlighet att få sina förslag genomförda.

Internrevisionens goda förutsättningar utnyttjas dock inte fullt ut. Internrevisionens arbete kan förbättras bl.a. vad gäller hanteringen av internrevision-

ens förslag, myndighetsstyrelsernas intresse för internrevision och samarbetet med externrevisionen. Revisorerna föreslog att

2000/01:RR1

- myndighetsledningarna tar fram en policy för hur internrevisionens förslag ska hanteras,
- myndighetsledningarna beslutar om att internrevisionen regelmässigt avsätter en viss tid av sitt arbete för att följa upp om internrevisionens förslag blivit genomförda,
- styrelserna särskilt tar ställning till hur rapporteringen mellan internrevision och styrelse kan utformas,
- regeringen ger Riksrevisionsverket i uppdrag att komplettera förordningens allmänna råd när det gäller samrådsförfarandet mellan extern- och internrevisionen samt frågan om internrevisionens eventuella skyldighet att granska årsbokslut.

Skrivelsen om internrevision har beretts inom Finansdepartementet. Förordningen om internrevision (1995:686) samt dess föreskrifter och allmänna råd har ändrats i huvudsak i enlighet med Riksdagens revisorers förslag. De förändrade bestämmelserna träder i kraft från den 1 januari 2001.

Uppföljning av granskningspromemorior under 1999

Svenska miljöinsatser i Baltikum

Granskningspromemoria 1998/99:1

Granskningen inriktades på frågan om hur svenska och andra insatser har samordnats. Hur insatserna utvärderats och hur tidigare uppföljningar och utvärderingar av de svenska insatserna använts belystes också. Granskningen gällde särskilt miljöinsatser rörande vatten, lagstiftning och energi.

Revisorerna ansåg att regeringen skulle

- undersöka hur organisation och arbetssätt för de svenska miljöinsatserna skulle anpassas så att utvecklingen mot reguljärt samarbete påskyndas,
- ta initiativ till internationella utvärderingar av miljöinsatserna i ett miljöperspektiv,
- tillhandahålla underlag för att diskutera miljöinsatserna i ett miljöpolitiskt sammanhang,
- se till att ett översiktligt informationsmaterial utarbetas om de svenska huvudformerna för miljöinsatser i andra länder i Östersjöregionen.

I anknytning till de bedömningar revisorerna lämnade i granskningspromemorian kan några förändringar eller förslag till förändringar iakttas. Regeringen lät under 2000 utreda och utvärdera östsamarbetet. Då behandlades bl.a. relationerna mellan insatser i Central- och Östeuropa genom utvecklingssamarbetet och genom Östersjömiljarderna.

Utredningen föreslog (SOU 2000:122) att ett nytt program för utvecklingssamarbetet i Central- och Östeuropa bör innefatta en utfasningsstrategi för de samarbetsländer i regionen som nu kandiderar för EU-medlemskap, dvs. bl.a. hur utvecklingen mot reguljärt samarbete ska gå till. Remissbehandling av utredningens betänkande pågår.

Inom ramen för Helsingforskommissionens arbete pågår en sammanhållen utvärdering av miljötillståndet i Östersjön. Från svensk sida är det Naturvårdsverket som arbetar med detta. Utvärderingen ska avrapporteras till kommissionen i mars 2001.

2000/01:RR1

Uppföljning av informationsrapporter under 1999

Laxfiskekvoter

Informationsrapport 1998/99:2

Vid Riksdagens revisorers informationsmöte i februari 1999 diskuterades Fiskeriverkets arbete med laxkvoter m.m

Förutsättningarna för den svenska administrationen av laxfisket har ändrats genom att Sverige omfattas av EU:s gemensamma fiskeripolitik. Internationella undersökningar av beståndssituationen och handlingsplaner samt nationella och internationella åtaganden har också ändrat förutsättningarna för den svenska administrationen.

Revisorerna fann i samband med informationsmötet att många inte känner till bakgrunden till begränsningar i fisket. Det finns därför risk för att bristande kännedom om de faktiska förutsättningarna kan göra att Fiskeriverkets åtgärder och beslut i bl.a. laxfrågor förefaller svåra att förstå eller rent av felaktiga för dem som på olika sätt är berörda.

Vad som ingår i begreppet "fiskenäringen" behöver enligt revisorerna klargöras. Bland Fiskeriverkets uppgifter ingår att främja fiskenäringen. Att ta fram underlag som belyser vilken effekt olika åtgärder får för olika typer av fiske bör enligt revisorernas uppfattning vara ett naturligt led i såväl Fiskeriverkets arbete som i regeringens arbete med fiskefrågor.

Revisorerna pekade också på vikten av att fångststatistiken beträffande det yrkesmässiga fisket av lax är aktuell och tillgänglig.

Revisorerna beslutade att inte inleda någon granskning av frågan om laxfiskekvoter eller andra fiskefrågor. Informationsrapporten lämnades för kännedom till riksdagens miljö- och jordbruksutskott samt till Jordbruksdepartementet och Fiskeriverket.

Av Fiskeriverkets årsredovisning för 1999 framgår att verket under året arbetade med ett nytt system för att administrera fiskekvoterna. Det nya systemet möjliggör enligt verket ögonblicklig avläsning av kvotsituationen och omfattar bl.a. rapportering till EU-kommissionen. Systemet bygger på fler informationskällor än tidigare. Ett system för förenklad redovisning vid fiske med mindre fartyg som inte behöver föra EU-loggbok togs i drift under året.

Hanteringen av punktskatter mellan Tullen och RSV

Informationsrapport 1998/99:3

Vid revisorernas informationsbesök hos Generaltullstyrelsen och Riksskatteverket diskuterades bl.a. Tullens minskade möjligheter till kontroll av inför-

seln av punktskattepliktiga varor till Sverige. Den försämrade kontrollen, som bl. a. är en följd av Sveriges medlemskap i EU, innebär inte endast minskade skatteinkomster, utan även att den legala handeln med varorna påverkas negativt.

Regeringen hade genom flera lagändringar försökt skapa bättre kontrollmöjligheter. Myndigheterna hade till följd av de nya befogenheterna uppnått goda resultat, och samarbetet mellan Tullen och Riksskatteverket fungerade mycket bra på punktskatteområdet. Myndigheterna ansåg dock att vissa åtgärder skulle innebära ytterligare förbättringar. Regleringen kring kontrollen av mervärdesskatten borde ses över, liksom regelverket kring införsel av tobak och alkohol via turistbussar. Myndigheterna borde även få ytterligare tillgång till varandras register samt utökade resurser.

Eftersom det pågick arbete med att förändra hanteringen av punktskattekontrollen beslutade revisorerna att inte fortsätta granskningen.

Riksdagen behandlade under år 2000 vissa punktskattefrågor, bl.a. i propositionen om ny smugglingslag, där punktskattekontrollen av alkohol- och tobaksvaror berörs (prop. 1999/2000:124, bet. 1999/2000:SkU:1). Den nya smugglingslagen trädde i kraft den 1 januari 2001.

Fr.o.m. den 1 juli 2000 hör punktskatteverksamheten organisatoriskt till Riksskatteverket (prop. 1999/2000:1, utg.omr. 3, bet. 1999/2000:SkU1).

SJ:s biljettpriser

Informationsrapport 1999/2000:1

Riksdagens revisorer genomförde ett informationsbesök om SJ:s biljettpriser i april 1999. Initiativet togs av revisorerna själva. Informationsbesöket föranleddes av att revisorerna funnit ett behov av att klarlägga SJ:s prispolitik för persontrafiken och filosofin bakom prissättningen. I informationsrapporten redovisade revisorerna villkoren för hur SJ bestämmer priserna för olika biljettyper vid olika avgångar. I rapporten redovisas även skälen till att det finns olika typer av biljetter och biljettpriser och hur de har påverkats under 1990-talet i takt med de trafikpolitiska besluten och de förändrade villkoren för SJ:s persontrafik.

Mot bakgrund av vad som framkom under besöket menade revisorerna att det för närvarande inte finns anledning att ytterligare granska SJ:s biljettpriser. Revisorerna pekade dock på att prissystemet med dess mångfald av biljettpriser, rabatter och kort kan uppfattas som mycket komplicerat och svårgenomträngligt. Revisorerna ansåg därför att det är viktigt att SJ i sin information om biljetter och biljettpriser underlättar för resenärerna att köpa rätt biljett.

Den 13 januari 2001 ändrade SJ såväl biljettpriser som namn på biljetterna. Syftet är bl.a. att underlätta kommunikation med och information till resenärerna.

Informationsrapport 1999/2000:2

Riksdagens revisorer genomförde i april 1999 informationsbesök i Umeå och Vilhelmina i syfte att närmare orientera sig kring frågor om avvittringens genomförande och konsekvenser. Avvittringen genomfördes under decennierna kring år 1900 och innebar att gränser och rättigheter som var knutna till s.k. nybyggen i Norrlands fjälltrakter bestämdes i förhållande till statens mark.

Riksdagens revisorer konstaterade i informationsrapporten att frågor med anknytning till avvittringen kännetecknas av starka konflikter kring fastighets-, jakt- och fiskerättsliga förhållanden.

Då huvuddelen av konflikterna handlar om rättstillämpning ansåg revisorerna att de är en uppgift för rättssystemet. Revisorerna menade, bl.a. mot bakgrund av detta, att det inte förelåg tillräckliga motiv att genomföra en effektivitetsrevision av avvittringens genomförande och konsekvenser. Det var emellertid revisorernas uppfattning att regeringen närmare borde överväga vilka åtgärder som bör vidtas för att överbrygga de motsättningar som alltfjänt kvarstår kring frågorna om avvittringen.

Som svar på en fråga i riksdagen (1999/2000:249) med anledning av revisorernas rapport, redovisade jordbruksministern pågående arbete som förväntades kunna mildra de i informationsrapporten beskrivna konflikterna. Bland dessa märktes de informationsinsatser om samerna som ursprungsfolk som föreslagits av utredningen om Sveriges eventuella anslutning till konventionen om ursprungsbefolkningar. Rennäringspolitiska kommittén har vidare i uppdrag att lämna förslag för att minimera konflikter mellan rennäringen och andra markanvändare. Avslutningsvis poängterade jordbruksministern de regionala myndigheternas betydelsefulla roll i dessa frågor. Länsstyrelserna i de tre nordligaste länen gavs sedermera i uppdrag att redovisa hur de tänker agera för att minska de aktuella konflikterna.

Informationsinsatsen om samerna som ursprungsfolk har inletts. Enligt representanter för Jordbruksdepartementet kommer de av revisorerna uppmärksammade konflikterna att ges stort utrymme. Rennäringspolitiska kommittén ska redovisa sitt uppdrag senast den 30 april 2001. Länsstyrelserna i de tre nordligaste länen har redovisat ovan nämnda regeringsuppdrag. Länsstyrelsernas svar lades till handlingarna efter föredragning för jordbruksministern.

2.2 Redovisningsrevision

Riksdagens revisorer är externrevisor för Sveriges riksbank, Stiftelsen Riksbankens Jubileumsfond, riksdagens förvaltning, Riksdagens ombudsmän (JO), Regeringskansliet samt för Kungliga Slottsstaten och Kungliga Djurgårdens Förvaltning.

Enligt lagen (1988:46) om revision av riksdagens förvaltning och riksdagens myndigheter granskar Riksdagens revisorer varje år Riksbankens tillstånd, styrelse och förvaltning. Revisionsberättelsen lämnas till riksdagen senast den 15 mars varje år. Berättelserna ska belysa omfattningen och inriktningen av revisorenas granskning och utmyнна i ett uttalande om revisorerna anser att ansvarsfrihet bör beviljas direktionen och fullmäktige i Riksbanken. Revisorerna ska också ta ställning till Riksbankens resultat- och balansräkningar. För granskningen av Riksbanken har Riksdagens revisorer upphandlat KPMG Bohlins AB som experter.

Revisorenas redogörelse till riksdagen överlämnades den 9 mars 2000 (1999/2000:RR5). Revisorerna tillstyrkte att direktionen och fullmäktige i Riksbanken skulle beviljas ansvarsfrihet för förvaltningen under 1999 samt att riksdagen skulle fastställa balans- och resultaträkningarna för år 1999. Finansutskottet tillstyrkte revisorenas förslag, och riksdagen beslöt i enlighet härmed (bet. 1999/2000:FiU23). Revisorenas redogörelse för räkenskapsåret 2000 kommer att lämnas till riksdagen i mars 2001.

Stiftelsen Riksbankens Jubileumsfond

Revisorerna granskar enligt lagen (1988:46) om revision av riksdagens förvaltning och riksdagens myndigheter Stiftelsen Riksbankens Jubileumsfond, även i detta fall med hjälp av KPMG Bohlins AB. Revisorerna ska särskilt se till att fondens organisation av och kontroll över redovisningen samt medels- och värdeförvaltningen är tillfredsställande. Revisorerna föreslog den 9 mars 2000 att riksdagen skulle lägga Stiftelsen Riksbankens Jubileumsfonds berättelse över verksamhet och förvaltning under år 1999 utan anmärkning till handlingarna (1999/2000:RR6). Utbildningsutskottet tillstyrkte revisorenas förslag och riksdagen beslöt i enlighet härmed (bet. 1999/2000:UbU13). Revisorenas redogörelse för räkenskapsåret 2000 kommer att lämnas till riksdagen i mars 2001.

Riksdagens förvaltning och Riksdagens ombudsmän

I revisorenas uppdrag ingår att som externrevisorer granska riksdagens förvaltning och Riksdagens ombudsmän (JO). Granskningen sker i enlighet med god revisionssed i syfte att bedöma om redovisningen och ledningens förvaltning följer tillämpliga föreskrifter. I detta arbete biträds revisorerna av auktoriserade revisorer (KPMG Bohlins AB).

Riksdagsstyrelsen och Riksdagens ombudsmän överlämnar årsredovisningar för verksamhetsåret 2000 till Riksdagens revisorer senast den 1 mars 2001. Riksdagens revisorer kommer senast den 1 april att revidera årsredovisningarna och utfärda revisionsberättelser.

Revisorenas uppfattning i revisionsberättelserna för verksamhetsåret 1999 var att JO:s årsredovisning var rättvisande och riksdagsförvaltningens årsredovisning i allt väsentligt rättvisande.

Riksdagens revisorer svarar sedan den 1 maj 1997 för extern revision av Regeringskansliet. I arbetet biträds Riksdagens revisorer av KPMG Bohlins AB. Regeringskansliet ska senast den 22 februari 2001 avge årsredovisning (exkl. resultatredovisning) för verksamhetsåret 2000. Riksdagens revisorer ska senast den 1 april besluta om revisionsberättelse över granskningen av årsredovisningen. Årsredovisningen för verksamhetsåret 1999 var enligt revisorernas uppfattning i allt väsentligt rättvisande.

Kungliga Slottsstaten och Kungliga Djurgårdens Förvaltning

Riksdagens revisorer svarar från år 1999 för extern revision av Kungliga Slottsstaten och Kungliga Djurgårdens Förvaltning. I arbetet biträds Riksdagens revisorer av KPMG Bohlins AB. Kungliga Slottsstaten och Kungliga Djurgårdens Förvaltning ska senast den 22 februari 2001 avge årsredovisning (exkl. resultatredovisning) för verksamhetsåret 2000. I stället för resultatredovisning ska hovstaterna lämna en berättelse över den samlade verksamheten. Verksamhetsberättelsen ska koncentreras på verksamheterna vid Ståthållarämbetet och Kungliga Husgerådskammaren. Riksdagens revisorer ska senast den 1 april besluta om revisionsberättelse över granskningen av årsredovisningen.

Årsredovisningen för verksamhetsåret 1999 var enligt revisorernas uppfattning i allt väsentligt rättvisande.

3.1 Samarbetet med riksdagens utskott

Riksdagens utskott arbetar med uppföljning och utvärdering inom respektive sektor. Riksdagens revisorer genomför revision av verksamhetsområden som ofta berör flera utskott. Revisorerna har regelbundet kontakter med utskotten för information, erfarenhetsutbyte och diskussion om aktuell granskningsverksamhet inom utskottens fackområden. Revisorernas kansli bistår också utskotten med hjälp i utskottens uppföljningsverksamhet.

3.2 Informationsverksamheten

För att informera om dels Riksdagens revisorers revisionsverksamhet, dels aktuella granskningsresultat och kommande granskningar används bl.a. pressmeddelanden. En av de viktigaste kanalerna för Riksdagens revisorers information är den egna webbplatsen. Där publiceras kontinuerligt aktuell information om granskningarna, som t.ex. samtliga pressmeddelanden. Hemsidan erbjuder också möjligheter för besökarna att söka i samtliga granskningsdokument i fulltext. Granskningsförslag och synpunkter till revisorerna kan också lämnas via hemsidan.

Revisorernas rapporter, förslag och skrivelser, broschyrer och övriga informationsdokument är också tillgängliga på revisorernas kansli, via riksdagens infocentrum och i riksdagens datanät i databasen Riksdagens revisorer.

Revisorerna informerar riksdagens utskott om sin verksamhet på olika sätt, bl.a. genom föredragningar i utskotten. Riksdagsledamöterna har också tillgång till revisorernas rapporter genom Riksdagsbibliotekets försorg.

Genomslaget av informationen

Såväl dagspress som lokalpress och radio och TV visar intresse för revisorernas granskningar. Under verksamhetsåret har flera av revisorernas granskningar uppmärksammats av medierna. Av 2000 års granskningar har särskilt ärenden inom arbetsmarknads- och utbildningssektorerna intresserat medierna. Det gäller arbetslinjens tillämpning för de äldre samt de fyra delrapporter som revisorerna presenterat om högskoleutbildningen. Ett annat granskningsärende som väckte uppmärksamhet var undersökningen av alternativ finansiering av stora infrastruktursatsningar (presenterad i rapporten "Nya vägar till vägar och järnvägar?"). Riksdagens revisorer granskade under år 2000 också regeringens Sydafrikasatsning och redovisade sina synpunkter i en granskningspromemoria. Under år 2000 fördes en livlig mediedebatt om den framtida utformningen av den statliga revisionen, en debatt där Riksdagens revisorers granskningsverksamhet var ett givet inslag.

3.3 Externa kontakter

Samarbetet med kommun- och landstingsrevisionen samt med Riksrevisionsverket har fungerat väl under år 2000.

Revisorerna har under år 2000 tagit emot ett dussintal internationella besöksgrupper, både tjänstemän och politiker och informerat om sin verksamhet. Bland besöksgrupperna kan nämnas EU:s budgetkontrollutskott (som revisorerna också besökt under året), Rysslands riksrevisor och Finlands statsrevisorer.

2000/01:RR1

Budget (tkr)

Ramanslag för 2000	23 478
Överföringsbelopp från 1998	874
Totalt	24 352

Budgetutfall

Anslagsutfallet för år 2000 uppgick till 23 775 000 kr. Detta innebär att 577 000 kr kan överföras till kommande budgetår. Underutnyttjandet av anslaget förklaras främst av förskjutningar av slutredovisningar av konsultuppdrag.

Riksdagens revisorers anslagsbelastning på 23 775 000 kr år 2000 fördelas enligt nedan.

<i>Revisorer</i>	Revisorernas arvoden m.m. svarar för 6,6 % av budgetomslutningen (1 573 000 kr).
<i>Projekt</i>	Projektkostnader, kostnader för konsultinsatser m.m. i granskningsärendena och revisionsstöd av auktoriserade revisorer i redovisningsrevisionen svarar för 9,0 % av budgetomslutningen (2 150 000 kr).
<i>Resor</i>	Kostnader för revisionsbesök svarar för 0,4 % av budgetomslutningen (92 000 kr).
<i>Personal</i>	Personalkostnader (löner, avgifter baserade på lön och övriga personalomkostnader) svarar för 68,5 % av budgetomslutningen (16 276 000 kr).
<i>Gemensamma kostnader</i>	Gemensamma kostnader, som omfattar hyra för kansliets lokaler, investeringar i möbler/maskiner, ADB-stöd, kontorsadministration m.m., svarar för 15,5 % av budgetomslutningen (3 684 000 kr).

I årsredovisningens andra del återfinns den finansiella redovisningen med resultaträkning, balansräkning, anslagsredovisning, finansieringsanalys, noter samt sammanställning över väsentliga uppgifter.

Bokslutet är upprättat enligt gällande bestämmelser för statsförvaltningen. Revisorerna anser emellertid att dessa bestämmelser inte är utformade så att de leder till en pedagogisk redovisning av det ekonomiska utfallet. Revisorerna har därför även tagit fram en alternativ anslagsredovisning.

Kansliets medarbetare

Kansliet leds av en kanslichef och har ca 30 medarbetare som från år 2000 är fördelade på 3 utredningsenheter, tidigare 2, samt en liten administrativ enhet. Genomsnittsåldern för dem som tjänstgjorde vid årsskiftet var 45 år.

Kansliets medarbetare har hög kompetens inom flera områden. En stor andel, ca 90 %, har akademisk grundutbildning eller högre. Revisorerna har under senare år eftersträvat att skapa en mera differentierad tjänstestruktur. Utredartjänster har inrättats under revisionsdirektörsnivån för att öka inslaget av yngre medarbetare med relativt aktuell högskoleutbildning inom olika områden.

För att utveckla och behålla personal är det viktigt att satsa på god arbetsmiljö, jämställdhet, möjlighet till vidareutveckling samt attraktiva arbetsuppgifter. Utbildning och kompetensutveckling genomförs på flera nivåer. Internt sker detta genom seminarier, kurser m.m. Externt genom bl.a. deltagande i utbildningar, konferenser och genom en generös inställning till tjänstledighet för tjänstgöring vid riksdagens utskott, kommittéväsendet och andra statliga myndigheter. Kompetensutvecklingen sker också till stor del i det dagliga arbetet.

Rörlighet

Vid utgången av år 2000 hade revisorernas kansli 28 tillsvidareanställda, varav 7 var tjänstlediga. Av dessa var 16 kvinnor och 12 män. Därutöver hade 6 personer tidsbegränsade anställningar.

Under år 2000 har 10 personer nyrekryterats, därav 5 med tidsbegränsade anställningar. De ledigförklarade anställningarna, speciellt som utredare, lockade ett stort antal sökande trots begränsad annonsering. 6 personer har slutat sin anställning vid Riksdagens revisorer. Kansliet har dessutom haft 2 personer som varit tillfälligt anställda för utredningsuppdrag en kort tid. Därutöver har 2 praktikanter tagits emot.

Jämställdhet

Riksdagens revisorer fastställde en jämställdhetsplan för revisorernas kansli för år 2000. Av kansliets tillsvidareanställda är ca 60 % kvinnor och 40 % män. Av 20 tillsvidareanställda utredare/revisionsdirektörer var 12 kvinnor och 8 män. Av 4 assistenter var 3 kvinnor och 1 man. Fördelningen bland cheferna var vid årsskiftet 2 kvinnor och 2 män.

I planen föreskrivs bl.a. att jämställdhetsaspekter skulle beaktas vid utarbetandet av den årliga utbildnings- och personalutvecklingsplanen, att både kvinnor och män skulle uppmuntras att söka tjänster och att alternativa karriärvägar skulle uppmuntras. Utskottstjänstgöring och sekreteraruppdrag i kommittéer och utredningar är exempel på sådana alternativa karriärvägar för både manliga och kvinnliga arbetstagare. En uppföljning av jämställdhetsplanen visar att detta uppfyllts. En kartläggning av löneskillnader mellan kvinnor och män har gjorts. Genomsnittslönen, för jämförbara grupper, skiljer sig inte nämnvärt åt men en fortsatt analys ska genomföras.

Resultaträkning

Resultaträkning (tkr)	2000	1999
Verksamhetens intäkter		
Intäkter från anslag (not 1)	23 775	19 218
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	-	2
Finansiella intäkter (not 2)	53	49
<i>Summa</i>	<i>23 828</i>	<i>19 269</i>
Verksamhetens kostnader		
Kostn. för personal (not 3)	-17 635	-14 172
Kostnader för lokaler	-1 856	-1 664
Övriga driftskostnader	- 3 376	-3 228
Finansiella kostnader	-11	-12
Avskrivningar	-458	-157
<i>Summa</i>	<i>-23 336</i>	<i>-19 233</i>
Verksamhetsutfall	492	36
Årets kapitalförändring (not 4)	492	36

Balansräkning (tkr)	2000-12-31	1999-12-31
Tillgångar		
<i>Materiella anläggningstillgångar</i>		
Maskiner, inventarier m.m. (not 5)	969	928
<i>Fordringar</i>		
Fordringar hos andra myndigheter	94	302
Övriga fordringar	53	3
Summa fordringar	147	305
<i>Periodavgränsningsposter (not 6)</i>		
Förutbetalda kostnader	579	508
Övriga upplupna intäkter	15	14
Summa periodavgränsningsposter	594	522
Avräkning med statsverket (not 7)	-577	-874
<i>Kassa och bank</i>		
Tillgodohavande hos RGK (not 8)	1 615	1 981
Summa tillgångar	2 748	2 862
Kapital och skulder		
<i>Myndighetskapital</i>		
Balanserad kapitalförändring	-603	-639
Årets kapitalförändring enligt resultaträkningen	492	36
Summa myndighetskapital	-111	-603
<i>Avsättningar</i>		
Avsättningar för pensioner	38	204
<i>Skulder m.m.</i>		
Skuld till andra myndigheter (not 9)	1 042	403
Leverantörsskulder (not 10)	324	1 182
Övriga skulder (not 11)	595	660
Summa skulder m.m.	1 961	2 245
<i>Periodavgränsningsposter</i>		
Upplupna kostnader (not 12)	860	1 016
Summa kapital och skulder	2 748	2 862

Anslagsredovisning 2000-12-31 (tkr)	Medel att disponera	Utgifter	Utgående överförings- belopp
--	------------------------	----------	------------------------------------

Anslag 02 D 1 ramanslag**Riksdagens revisorer** (not 12)

Årets tilldelning enligt riksdagsbeslut	23 478		
Ingående överföringsbelopp	874		
Totalt	24 352	-23 775	577

Finansiella villkor:

Anslagskredit	1 180
Kredit på räntekontot	2 350

I syfte att tydliggöra anslagsredovisningen har Riksdagens revisorer tagit fram nedanstående tabell som är utgiftsbaserad. Den följer i stort resultaträkningens uppställningsform men följer inte förordningen om myndigheternas årsredovisning m.m. (1996:882).

Inkomster/utgifter på anslag (belopp i tkr)	2000	
<i>Anslagsmedel</i>		
Ingående överföringsbelopp	874	
Anvisat ramanslag 2 D 1	23 478	
Summa anslagsmedel		24 352
<i>Inkomster under anslag</i>		
Ränteinkomster	53	
Övriga inkomster	-	
Summa inkomster under anslag	53	
<i>Utgifter för drift</i>		
Utgifter för personal	-17 957	
Utgifter för lokaler	-1 856	
Ränteutgifter	-11	
Övriga driftsutgifter	-3 495	
Summa driftsutgifter	-23 319	
<i>Utgifter för investeringar</i>		
Maskiner/inventarier	-509	
Summa utgifter mot anslag	-23 828	
Summa avräknat mot statsbudgeten		-23 775
 <i>Utgående överföringsbelopp</i>		577
Beviljad anslagskredit		1 180

Finansieringsanalys (tkr)	2000	1999
Drift		
Kostnader exkl. avskrivningar	-22 869	-19 076
<i>Finansiering genom avgifter och bidrag</i>		
Intäkter av avgifter och ersättningar	-	2
Övriga intäkter	53	49
Summa	53	51
Saldo	-22 816	-19 025
<i>Finansiering från statsbudgeten</i>		
Anslagsmedel som erhållits för drift	23 266	18 656
Överskott av medel i driften	450	-369
Minskning (+) av kortfr. fordringar	86	-265
Ökning (+) av kortfr. skulder	-605	1 073
Summa	-519	808
Kassaflöde från drift	-69	439
Investeringsverksamhet		
Investeringar i materiella tillgångar	-509	-561
Summa investeringsutgifter	-509	-561
<i>Finansiering av investeringar</i>		
Tillförda driftsmedel	509	561
Summa medel som tillförts för finansiering av investeringar	509	561
Kassaflöde från investeringsverksamheten	0	0
Förändring av likvida medel	-69	439
Specifikation av Förändring av likvida medel		
Likvida medel vid årets början	1 107	668
Ökning av kassa och postgiro	0	-3
Minskning av tillgodohavande hos RGK	-366	-72
Minskning av fordran till statsverket	297	514
Summa förändring av likvida medel	-69	439
Likvida medel vid årets slut	1 038	1 107

Noter (tkr)

Tillämpade redovisningsprinciper

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med tillämpliga delar av förordning om myndigheternas årsredovisning m.m. (1996:882).

Löpande redovisning och anslagsavräkning avseende räkenskapsåret har gjorts fram till 2001-01-10.

Fordringar och skulder har efter individuell värdering upptagits till det belopp som förväntas bli betalt.

Tillgångar avsedda för stadigvarande bruk med ett anskaffningsvärde på minst 10 tkr och en beräknad livslängd på tre år eller längre definieras som anläggningstillgång. Objekt utgörande en fungerande enhet vars sammanlagda anskaffningsvärde uppgår till 10 tkr klassificeras även som anläggningstillgång.

Anläggningstillgång skrivs av linjärt över den bedömda ekonomiska livslängden.

Härvid tillämpas följande avskrivningstider:

Persondatorer 3 år

Övriga kontorsmaskiner 5 år

Övriga inventarier 5 år

		2000	1999
Not 1	Intäkter av anslag	23 775	19 218
	Intäkter av anslag har ökat jämfört med motsvarande period föregående år. Detta beror på riksdagens principiella ställningstagande (bet. 1997/98:KU27) om att successivt öka resursramen för Riksdagens revisorer med 5 mkr under en treårsperiod. För år 1999 beviljades 1,7 mkr, för år 2000 ytterligare 2,5 mkr. Vid anslagstilldelning år 2000 har även en teknisk justering gjorts för att kompensera för ökade kostnader för statens avtalsförsäkringar		
Not 2	Finansiella intäkter		
	Avser ränta på räntekonto RGK	53	49
Not 3	Kostnader för personal	17 635	14 172
	Prel. premie för statens avtalsförsäkringar ökade till 21,5 % på bruttolönesumman från 9,15 % år 1999 eller med 1,6 mkr. Personalresurserna har förstärkts jämfört med föregående år.		

Not 4 Årets kapitalförändring

2000/01:RR1

Kapitalförändring visar skillnaden mellan poster som anslagsavräknats men inte redovisats som intäkt/kostnad och poster som endast redovisas som intäkt/kostnad men inte anslagsavräknats.

Specifikation av årets kapitalförändring

Anslagsfinansierade anläggningstillgångar	509	561
Avskrivningar	-458	-157
Amortering leasing	119	-
Upplupen ränta	-	1
Förändring pensionsavsättning	166	94
Förändring av semesterlöneskuld	156	-462
<i>Summa</i>	<i>492</i>	<i>36</i>

00-12-31 99-12-31**Not 5 Anläggningstillgångar**

Anskaffningsvärde vid årets ingång	860	607
Korrigerig utrangering bokslut 1999	-	-308
Finansiell leasing (pers-pc) vid årets början	326	326
Korrigerig beräkning finansiell leasing 1999	-10	-
Årets anskaffningar	509	561
Ackumulerade avskrivningar vid årets ingång	-258	-409
Korrigerig utrangering bokslut 1999	-	308
Årets avskrivning (inkl. finansiell leasing)	-458	-157
<i>Summa</i>	<i>969</i>	<i>928</i>

Not 6 Periodavgränsningsposter

Förutbetalda kostnader

Hyra RFK kvartal 1 år 2001	450	383
Årskort flyg 2001	95	85
Övriga förutbetalda kostnader	34	40
<i>Summa</i>	<i>579</i>	<i>508</i>

Upplupna intäkter

Ränteintäkt RGK kvartal 4	15	14
<i>Summa</i>	<i>594</i>	<i>522</i>

Not 7 Avräkning statsverket

<i>Ingående balans</i>	-874	-1 388
<i>Avräknat mot statsbudgeten</i>		
Anslag 2 D 1	23 775	19 218
<i>Avräknat mot statsverkets checkräkning</i>		
Anslagsmedel som tillförts räntekontot	-23 478	-18 704
Årets avräkning statsverket	297	514
<i>Utgående balans</i>	-577	-874

Not 8 Tillgodohavande hos RGK

Beviljad räntekontokredit för år 2000 uppgår till 2 350 tkr. Det kortsiktiga likviditetsbehovet beräknas till ca 2 000 tkr.

	00-12-31	99-12-31	2000/01:RR1
Not 9 Skuld andra myndigheter			
Lagstadgade arbetsgivaravgifter	327	273	
Premier statens avtalsförsäkringar	201	69	
Hyra RFK kvartal 4	450	-	
Övriga	64	61	
<i>Summa</i>	<i>1042</i>	<i>403</i>	
Not 10 Leverantörsskulder			
De största posterna:			
KPMG Bohlins AB	156	205	
Statisticon	63	-	
Pellas Fahle	-	655	
Övriga	105	322	
<i>Summa</i>	<i>324</i>	<i>1 182</i>	
Not 11 Övriga skulder			
Skuld till leasingföretag	196	325	
Personalens källskatt	399	335	
<i>Summa</i>	<i>595</i>	<i>660</i>	
Not 12 Upplupna kostnader			
Periodavgränsningsposterna avser semester- löneskuld	860	1 016	

Revisorernas uppdrag som styrelse- eller rådsledamot i andra statliga myndigheter samt uppdrag som styrelseledamot i aktiebolag

2000/01:RR1

Ingemar Josefsson	Stockholms Arena AB, v. ordf.
Anders G Högmark	Domstolsverket Länsstyrelsen i Kronobergs län Växjö Flygplats AB, v. ordf. HOLTAB Industri AB, styr.ordf. Svenskt Flyg AB, ledamot Flygtorget AB, ledamot
Per Rosengren	-
Bengt Silfverstrand	Systembolaget AB Lunds universitet Miljöstrategiska Forskningsstiftelsen (MISTRA)
Anita Jönsson	Integrationsverket, ledamot
Kenneth Lantz	Försäkringskassan, Skåne Skattemyndigheten i Malmö AB Helsingborgshem
Margit Gennser	Riksförsäkringsverket
Hans Stenberg	Sundsvalls Trafik AB, ordf Sundsvalls Trafikuthyrning AB, ordf. Sundsvalls Hamn AB, ordf. AB Matfors Omnibussar, ordf.
Karl-Gösta Svenson	Föreningssparbanken, Karlskrona
Agneta Lundberg	Mitthögskolan, v. ordf. Verket för högskoleservice
Ann-Marie Fagerström	Domstolsverket Föreningssparbanken, Emmaboda
Marie Engström	Riksgäldskontoret, ledamot Skattemyndigheten Värmland-Örebro län Kronofogdemyndigheten Värmland-Örebro län Länsstyrelsen i Värmlands län Spar-Liv, livförsäkringsaktiebolag
Björn Kaaling	Stiftelsen Arbetets Museum Arbetarrörelsens Arkiv och Bibliotek (ARAB)
Ingvar Eriksson	-
Nils-Göran Holmqvist	Föreningssparbanken, Örebro Samhall Vasa, Västerås

Conny Öhman	Läkemedelsverket, ledamot Försäkringskassan, Östergötlands län, ordf. Linköpings universitet Statens Medicinsk-etiska Råd
Sten Lundström	-
Alice Åström	Kriminalvårdsstyrelsen Polisstyrelsen, Jönköpings län, Riksåklagarens rådgivande nämnd
Gunilla Tjernberg	Unesco-rådet Länsstyrelsen i Västerbottens län Statens Biografbyrå
Patrik Norinder	Länsstyrelsen i Gävleborg, ledamot Nutek Regionalpolitiska nämnden, ledamot Kemikalieinspektionen, ledamot Kilafors Lantbruk AB, ledamot Agripool i Gävleborg AB, ledamot
Ulf KristerSSon	Premiepensionsmyndigheten Vittra skolor Talarbyrå AB
Ulla Wester	Riksskatteverket
Lennart Hedquist	Kammarkollegiet Skattemyndigheten i Västerås SBC Bostad AB SBC Mark AB
Ann-Kristine Johans- son	Länsstyrelsen i Värmlands län Skogsvårdsstyrelsen i Värmlands län Statens veterinärmedicinska anstalt
Ronny Korsberg	-
Rolf Olsson	Socialstyrelsens rättsliga råd

Revisorer

Ingemar Josefsson	87 350	
Anders G Högmark	72 737	
Per Rosengren	70 725	
Bengt Silfverstrand	49 770	
Anita Jönsson	66 740	
Kenneth Lantz	53 270	
Margit Gennser	47 320	
Hans Stenberg	50 255	
Karl-Gösta Svenson	54 080	
Agneta Lundberg	49 420	
Ann-Marie Fagerström	51 870	
Marie Engström	51 870	
Björn Kaaling	26 910	
Ingvar Eriksson	26 560	
Nils-Göran Holmqvist	20 610	
Conny Öhman	25 860	
Sten Lundström	2 323	fr.o.m. 24 nov.
Alice Åström	17 960	t.o.m. 23 nov.
Gunilla Tjernberg	22 710	
Patrik Norinder	14 629	fr.o.m. 19 maj
Ulf Kristersson	6 681	t.o.m. 18 maj
Ulla Wester	20 610	
Lennart Hedquist	24 595	
Ann-Kristine Johansson	24 460	
Ronny Korsberg	45 220	
Rolf Olsson	23 760	

Kanslichef

Åke Dahlberg	653 754
--------------	---------

Avser (tkr)	2000	1999	1998	1997	1995/96 18 mån
Låneram hos RGK	-	-	-	-	-
<i>Kontokredit hos RGK</i>					
- beviljad	2 350	1 870	1 660	1 615	1 492
- utnyttjad	-	-	-	-	-
<i>Räntekonto hos RGK</i>					
- räntekostnader	-	-	-	-	-
- ränteintäkter	53	49	40	23	225
<i>Avgiftsintäkter</i>					
- budget i regleringsbrev	-	-	-	-	-
- utfall intäkter	0	2	0	88	6
<i>Anslagskredit</i>					
- beviljad	1 180	935	835	485	746
- utnyttjad	-	-	-	-139	-
<i>Antal årsarbetskrafter</i>	26	25	23	24	24
<i>Anslagssparande</i>	577	874	1 388	-139	526
<i>Framtida åtagande</i>	577	874	1 388	-	526
<i>Driftskostnad per årsarbetskraft*)</i>	897	763	678	694	944
<i>Årets kapitalförändring</i>	492	36	-454	229	150
<i>Balanserad kapitalförändr.</i>	-603	-639	-185	-414	-564
<i>Utgående myndighetskapital</i>	-111	-603	-639	-185	-414

*) Inkl. inköpta konsulttjänster, som varierar mellan åren och därför medför att driftskostnaden per årsarbetskraft blir svårtolkad mellan närliggande år. Från år 2000 ingår avskrivningar i summan för driftskostnader. Driftskostnad för 2/3 av verksamhetsåret 1995/96 = 629 tkr.

Granskningsrapport

Granskning av Riksdagens revisorers årsredovisning för räkenskapsåret 2000

KPMG har i egenskap av internrevisor utfört granskningen av Riksdagens revisorers räkenskaper, intern kontroll samt granskning av årsredovisning för räkenskapsåret 2000. Granskningen har utförts enligt god revisionssed.

Vår bedömning är att redovisningen är rättvisande. Den interna kontrollen har bedömts som tillfredsställande.

Årsredovisningen har upprättats i enlighet gällande förordningar och god redovisningssed.

Stockholm den 23 februari 2001

KPMG

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Robin Holmberg', written over a horizontal line.

Robin Holmberg
Auktoriserad revisor

Per Wardhammar
Auktoriserad revisor

1995/96

Förslag till riksdagen 1995/96

Riksbankens valutareserv

Förs. 1995/96:RR2, 1995/96:FiU12, rskr. 1995/96:246

Rapport 1994/95:8

ÅR 1995/96

Samordnad länsförvaltning

Förs. 1995/96:RR3, 1995/96:BoU5, rskr. 1995/96:154 och 155

Rapport 1994/95:9

ÅR 1995/96

Den statliga personalpolitiken

Förs. 1995/96:RR7, 1995/96:AU10, rskr. 1995/96:220 och 221

Rapport 1994/95:12

ÅR 1995/96

Insatser för att främja jämställdheten i arbetslivet

Förs. 1995/96:RR8, 1995/96:AU14, rskr. 1995/96:222

Rapport 1995/96:1

ÅR 1995/96

Tillämpningen av skuldsaneringslagen

Förs. 1995/96:RR9, 1996/97:LU6, rskr. 1996/97:162 och 163

Rapport 1995/96:3

ÅR 1995/96

Uppföljning av post- och telepolitiska mål

Förs. 1995/96:RR10, 1996/97:TU3, rskr. 1996/97:35

Rapport 1995/96:5

ÅR 1995/96

Myndigheternas lokalförsörjning

Förs. 1995/96:RR11, 1996/97:FiU8, rskr. 1996/97:151

Rapport 1995/96:4

ÅR 1995/96

Sveriges deltagande i internationella mellanstatliga organisationer

Förs. 1995/96:RR12, rskr. 1996/97:233 och 234

ÅR 1995/96

Statligt engagemang i regionala investmentbolag

Förs. 1996/97:RR2, 1996/97:NU10, rskr. 1996/97:188

Rapport 1995/96:9

ÅR 1995/96

Arbetsmarknadsutbildning
Förs. 1996/97:RR3, 1996/97:AU9, rskr. 1996/97:147
Rapport 1995/96:10
ÅR 1995/96

2000/01:RR1
Bilaga 1

Stödet till rennäringen
Förs. 1996/97:RR4, 1996/97:JoU12, rskr. 1996/97:168 och 169
Rapport 1995/96:8
ÅR 1995/96

Ekonomiska konsekvensanalyser
Förs. 1996/97:RR7, 1996/97:JuU14, rskr. 1996/97:196 och 197
Rapport 1995/96:6
ÅR 1995/96

Skrivelser till utskott 1995/96

Besparingsåtgärder på socialförsäkringsområdet
Skrivelse till riksdagens socialförsäkringsutskott den 31 oktober 1996
ÅR 1995/96

Skrivelser till regeringen 1995/96

Det statliga stödet till studieförbund och idrott
Skrivelse till regeringen den 8 maj 1996
Rapport 1995/96:2
ÅR 1995/96

Auktorisation för vem?
Skrivelse till regeringen den 5 juni 1996
ÅR 1995/96

1997

Förslag till riksdagen 1997

AmuGruppen AB
Förs. 1996/97:RR8, 1996/97:AU10, rskr. 1996/97:189 och 190
ÅR 1997

Årsredovisning för staten
Förs. 1996/97:RR9, 1997/98:FiU13, rskr. 1997/98:167
Rapport 1996/97:1
ÅR 1997

Undanträngningseffekter på arbetsmarknaden
Förs. 1996/97:RR10, 1997/98:AU1, rskr. 1997/98:125
Rapport 1996/97:2
ÅR 1997

Starta-eget-bidraget
Förs. 1996/97:RR11, 1997/98:AU1, rskr. 1997/98:125
Rapport 1995/96:10
ÅR 1997

2000/01:RR1
Bilaga 1

Miljövårdsarbetet och försumningen
Förs. 1997/98:RR2, 1997/98:JoU18, rskr. 1997/98:178
Rapport 1996/97:8
ÅR 1997

Kommittéväsendet
Förs. 1997/98:RR3, 1997/98:KU31, rskr. 1997/98:296
Rapport 1996/97:6
ÅR 1997

Utrikesförvaltningen
Förs. 1997/98:RR4, 1997/98:KU23, rskr. 1997/98:177
Rapport 1996/97:10
ÅR 1997

Resultatinformation som underlag för styrning av statlig verksamhet
Förs. 1997/98:RR7, 1997/98:KU27 och 31, rskr. 1997/98:285–288; 294–296
Rapporter 1996/97:3 och 11
ÅR 1997

Skrivelser till utskott 1997

Skyddsvärd domänmark efter Domänverkets bolagisering
Skrivelse till riksdagens jordbruksutskott den 23 januari 1997
Rapport 1996/97:4
ÅR 1997

Skrivelser till regeringen 1997

Tullverket
Skrivelse till regeringen den 23 januari 1997
Rapport 1995/96:7
ÅR 1997

Ekonomiska planer för bostadsrättsföreningar
Skrivelse till regeringen den 27 november 1997
Rapport 1996/97:7
ÅR 1997

1998

Förslag till riksdagen 1998

Regionalpolitiskt stöd efter EU-medlemskapet
Förs. 1997/98:RR8, 1997/98:AU11, rskr. 1997/98:205
Rapport 1997/98:1
ÅR 1998

Statens roll som ägare av bolag
Förs. 1997/98:RR9, 1997/98:NU15, rskr. 1997/98:283
Rapport 1997/98:2
ÅR 1998

2000/01:RR1
Bilaga 1

Offentlig upphandling
Förs. 1997/98:RR10, 1998/99:FiU17, rskr. 1998/99:157
Rapport 1997/98:3
ÅR 1998

Sveriges införlivande av EG-rätten
Förs. 1997/98:RR11, 1998/99:KU11, rskr. 1998/99:127
Rapport 1997/98:4
ÅR 1998

Primärvårdens resurser
Förs. 1998/99:RR2, 1998/99:SoU10, rskr. 1998/99:198
Rapport 1997/98:5
ÅR 1998

Resursförstärkning till skattemyndigheternas kontrollverksamhet
Förs. 1998/99:RR3, 1998/99:SkU14, rskr. 1998/99:173
Rapport 1997/98:6
ÅR 1998

Granskningspromemorior 1998

Turistrådet och Björn Borg
Överlämnad till riksdagens konstitutionsutskott den 22 april 1998
ÅR 1998

Finansinspektionen
Överlämnad till riksdagens finansutskott, m.fl. den 14 maj 1998
ÅR 1998

Skrivelser till regeringen 1998

Riksarkivet och Krigsarkivet
Skrivelse till regeringen den 8 oktober 1998
Informationsrapport
ÅR 1998

1999

Förslag till riksdagen 1999

Socialförsäkringens administration
Förs. 1998/99:RR4, 1998/99:SfU7, rskr. 1998/99:230
Rapport 1998/99:1
ÅR 1999

Anpassningen av totalförsvaret
Förs. 1998/99:RR7, 1999/2000:FöU2, rskr. 1999/2000:168
Rapport 1998/99:4
ÅR 1999

2000/01:RR1
Bilaga 1

Skolverket och skolans utveckling
Förs. 1998/99:RR8, 1999/2000:UöU10, rskr. 1999/2000:179
Rapport 1998/99:3
ÅR 1999

Utvecklingssamarbetet–styrning, genomförande, samordning
och uppföljning av biståndet
Förs. 1998/99:RR9, 1999/2000:UU2, rskr. 1999/2000:81
Rapport 1998/99:2
ÅR 1999

Myndigheternas lönekostnader
Förs. 1998/99:RR10, 1999/2000:FiU17, rskr. 1999/2000:173
Rapport 1998/99:5
ÅR 1999

Vägverket, Banverket och miljön
Förs. 1999/2000:RR2, 1999/2000:TU4, rskr. 146
Rapport 1998/99:6
ÅR 1999

Det statliga stödet till ekologiska investeringsprogram
Förs. 1999/2000:RR3, 1999/2000:BoU4, rskr. 1999/2000:137
Rapport 1998/99:8
ÅR 1999

Producentansvarets betydelse i avfallshanteringen
Förs. 1999/2000:RR4, 1999/2000:MJU7, rskr. 1999/2000:155
Rapport 1998/99:11
ÅR 1999

Organisationsförändringar inom rättsväsendet
Förs. 1999/2000:RR7, 1999/2000:JuU11, rskr. 1999/2000:1
Rapport 1998/99:9
ÅR 1999

Skrivelser till regeringen 1999

Regeringens redovisning av det militära försvaret
Överlämnad till Försvarsdepartementet den 1 juni 1999
ÅR 1999

Myndigheternas internrevision
Överlämnad till Finansdepartementet den 14 oktober 1999
ÅR 1999

Granskningspromemorior under 1999

2000/01:RR1

Bilaga 1

Svenska miljöinsatser i Baltikum

Överlämnad till riksdagens utrikes-, närings- och miljö- och jordbruksutskott
den 22 april 1998

ÅR 1999

2000

Förslag till riksdagen 2000

Statliga kreditgarantier

Förs. 1999/2000:RR8, 1999/2000:FiU24, rskr. 1999/2000:183

Rapport 1999/2000:1

ÅR 2000

Allmänna arvsfonden

Förs. 1999/2000:RR9, 2000/01:SoU2, rskr. 2000/01:22

Rapport 1999/2000:2

ÅR 2000

Försvvarshögskolan i det nya försvaret

Förs. 1999/2000:RR10

Rapport 1999/2000:5

ÅR 2000

Revisorsnämnden

Förs. 1999/2000:RR9

Rapport 1999/2000:4

ÅR 2000

Statligt bildade stiftelser m.m.

Förs. 1999/2000:RR12

Rapport 1999/2000:6

ÅR 2000

Arbetslinjens tillämpning för de äldre

Förs. 2000/01:RR2, 2000/01:AU1, rskr. 2000/01:103

Rapport 1999/2000:7

ÅR 2000

Bemyndiganden – med utgångspunkt i försvaret

Förs. 2000/01:RR2, 2000/01:FöU1, rskr. 2000/01:58

Rapport 1999/2000:8

ÅR 2000

Regeringens redovisning av resurser inom olika politikområden

Förs. 2000/01:RR3

Rapport 1999/2000:10

ÅR 2000

Tillämpningen av skuldsaneringslagen

Förs. 2000/01:RR4

Rapport 1999/2000:11

ÅR 2000

Otraditionella medel inom arbetsmarknadspolitiken
Förs. 2000/01:RR7
Rapport 1999/2000:13
ÅR 2000

2000/01:RR1
Bilaga 1

Sjöfartsinspektionens tillsyn
Förs. 2000/01:RR8
Rapport 1999/2000:12
ÅR 2000

Skrivelser till utskott 2000

Regeringens Sydafrikasatsning
Skrivelse till riksdagens konstitutionsutskott den 23 mars 2000
ÅR 2000

Skrivelser till regeringen 2000

CSN:s handläggning av studiemedel
Skrivelse till regeringen den 24 februari 2000
ÅR 2000

Sakregister till granskningsärenden under riksdagsåren 1989/90–2000

2000/01:RR1
Sakregister

Registret upptar de ärenden som revisorerna slutbehandlat under åren 1989/90 t.o.m. verksamhetsåret 2000. Det omfattar också ärenden i vilka granskningsarbete under motsvarande period påbörjats.

Tidigare års verksamhetsberättelser finns för varje år intagna i riksdagstrycket bland förslag och redogörelser saml. C 2.

I registret hänvisas till verksamhetsberättelse/årsredovisning

ADA, Apoteksbolagets utförsäljning av	95/96, 97
ADB och integritet	91/92, 92/93
Administration	
Kostnaderna för u-hjälpen	89/90
Socialförsäkringen–kostnader/produktivitet	98, 99, 2000
Affärsverken	
Affärsverkskoncernerna	91/92
Postverket	89/90, 90/91
SJ	90/91
Televerket	90/91, 91/92
Aktiebolaget Tipstjänst	88/89, 89/90
Allmänna arvsfonden	99, 2000
AmuGruppen AB	95/96, 97, 98
Analys och användning av resultat i regeringskansliet	95/96, 97, 98
Anpassningsförmåga, försvarets	98, 99, 2000
Anslag till regeringen/Regeringskansliet	99, 2000
Apoteksbolaget	91/92
Apoteksbolaget, utförsäljning av ADA	95/96, 97
Arbetsgivarverket/delegerat arbetsgivaransvar	2000
Arbetslinjen i praktiken	99, 2000
Arbetsmarknadspolitiken	93/94, 94/95
Lokal samverkan i	2000
Otraditionella åtgärder inom	99, 2000
Arbetsmarknaden	
invandrares situation på	99, 2000
och EU:s strukturfonder	99
undanträngningseffekter	95/96, 97, 98
Arbetsmarknadsutbildning	94/95, 95/96, 97
Arbetsskadeförsäkringen	89/90
Arvsbeskattning, organisation av	91/92
Arvsfonden, allmänna	99, 2000
Auktorisation	95/96, 97
Avdrag, ROT	2000

Avfallshantering och återvinning/producentansvaret	98, 99, 2000	2000/01:RR1 Sakregister
Avvittringens genomförande och konsekvenser	99, 2000	
Avreglering, elmarknadens	2000	
Baltikum, svenska miljöinsatser i	98, 99, 2000	
Banverket, Vägverket och miljön	98, 99, 2000	
Barnomsorgen, effektiviteten i	93/94	
Bemyndiganden—med utgångspunkt i försvaret	2000	
Besparingsåtgärder		
på socialförsäkringsområdet	95/96, 97, 98	
Bidrag till särskilda insatser/kommuner	2000	
Biljettpriser, SJ:s	99, 2000	
Bilprovning, Svensk	99, 2000	
Biståndet, styrning, uppföljning av	99, 2000	
Bisysslor, statsanställdas	89/90	
Boendeformer för äldre	93/94, 94/95	
Bostadsförbättringsprogram, 1983 års	89/90	
Bostadsrättsföreningars ekonomiska planer	95/96, 97, 98	
Boverkets omlokalisering	90/91, 91/92	
Budgeten som styrinstrument	98	
Budgetprocessen		
den nya	91/92, 92/93	
riksdagens roll i	89/90	
Byggforskningsrådet	89/90	
Byggnadsstyrelsens hyressättning	89/90, 90/91	
Byggprocessens längd	2000	
Byråkrati i statsförvaltningen	90/91	
Celsius Industrier AB	93/94, 94/95, 95/96	
CSN:s handläggning av studiemedel	2000	
Databehandling		
ADB och integritet	91/92, 92/93	
Datainspektionen	91/92	
Djurskydd	93/94, 94/95	
Domänmark, skyddsvärd	95/96, 97, 98	
Effektivitetsproblem i försvaret	97, 98	
EG-rätten, Sveriges införlivande av	97, 98, 99	
Efterkontroll av förtidspensioner	2000	
Ekologiska investeringsprogram	98, 99, 2000	
Ekonomisk brottslighet – 1	93/94, 94/95, 95/96	
Ekonomisk brottslighet – 2	2000	
Ekonomiska konsekvensanalyser	95/96, 97	
Ekonomiska planer, bostadsrättsföreningars	95/96, 97, 98	
Elmarknadens avreglering	2000	
EUt		

kartläggning	95/96	2000/01:RR1
medlemskapet, regionalpolitiskt stöd	95/96, 97, 98	Sakregister
strukturfonder och svensk arbetsmarknad	99	
återflödet från	2000	
Experimentbyggande, stöd till	89/90	
Familjehemsvård	91/92, 92/93	
Finansiering/Sponsring	2000	
Finansinspektionen	97, 98, 99	
Flyktingar i Sverige, uppehållstillstånd för	2000	
Fredsfrämjande internationella insatser	2000	
Funktionshinder, förtidspensionerade	99, 2000	
Förband, nedläggning och flyttning	93/94, 94/95	
Förnyelse, statstjänstens	2000	
Förpassningsresor	91/92	
Försumningen och miljövårdsarbetet	95/96, 97, 98	
Försvaret		
Anpassningsförmåga, totalförsvarets	98, 99, 2000	
Bemyndiganden	2000	
Ekonomistyrning på lokal nivå	92/93	
Försvarshögskolan i det nya	2000	
Hantering av övertalig materiel/Försvarmakten	98, 99	
Kostnader för resor	91/92, 92/93	
Problem med att styra	2000	
Regeringens resultatredovisning/totalförsvaret	98, 99	
Personalförsörjning, Försvarmaktens	2000	
Regeringens redovisning av det militära	99, 2000	
Försvarsväsen		
Effektivitetsproblem	97, 98	
Militära och civila helikoptrar för sjuktransporter	91/92	
Nedläggning och flyttning av förband	93/94, 94/95	
Personalförsörjning, Försvarmaktens	2000	
Förtidspensioner		
psykiska funktionshinder	99/2000	
efterkontroll av	2000	
Förvaltningskontor, riksdagens	99	
Förändringsprocesser och omorganisationer i statsförvaltningen	92/93, 94/95	
Glesbygdsstöd, utvärdering av	88/89, 89/90	
Glesbygdsverket – mål och resultatuppfyllelse	2000	
Gotland, koncessionsavtalet om linjesjötrafik	89/90, 90/91	
Granskande/främjanderoll, Högskoleverkets	99, 2000	
Granskning av statliga bolag, AB Tipstjänst	88/89, 89/90	
Gymnasieskolan – resurser, resultat, utveckling	92/93, 94/95	
Grundutbildningens högskolemässighet	2000	
Handläggning av studiemedel/CSN	2000	88

Handläggningstider		2000/01:RR1
Patent- och registreringsverkets bolagsavdelning	89/90	Sakregister
Hanteringen av punktskatter/Tullen och RSV	99, 2000	
Hjälpinsatser, internationella insatser	2000	
Hyressättning för statliga civila lokaler	89/90, 90/91	
Hyror, kulturinstitutionernas	2000	
Hälso- och sjukvård	90/91, 91/92	
Hälso- och sjukvård, disciplinärenden	93/94, 94/95	
Högskolan, hur används resurserna	99, 2000	
Högskolemässighet, Grundutbildningens	2000	
Högskoleutbildning /samhällsekonomisk belysning	2000	
Högskoleverkets granskande och främjande uppgift	99, 2000	
Information		
Styrningsperspektiv	94/95, 95/96	
Införlivande av EG-rätten i Sverige	97, 98, 99	
Inlandsbanan	94/95, 95/96, 97	
Internationella mellanstatliga organisationer	94/95, 95/96, 97	
Internationella		
fredsfrämjande insatser	2000	
institutioners upphandlingar	2000	
mellanstatliga organisationer	94/95, 95/96, 97	
Internationellt utvecklingssamarbete		
administration och uppföljning	89/90	
effektiviteten i förvaltningen	91/92	
Internrevision, myndigheternas	98, 99, 2000	
Invandrares arbetsmarknad/svenskundervisning	2000	
Invandrapolitikens inriktning och resultat	92/93, 94/95	
Invandrarverk, Statens		
Invandrapolitiken	92/93, 94/95	
Investeringsplanering för transporter	91/92	
Investeringsprogram, ekologiska	98, 99, 2000	
Investmentbolag, regionala	95/96	
Jämställdhet	94/95, 95/96, 97	
Kommittéväsendet	94/95, 95/96, 97, 98	
Kommuner/landsting, bidrag till vissa	2000	
Kommunikationsdepartementet, mål- och resultatstyrning	95/96, 97	
Konkurrenssituationen/livsmedelssektorn	2000	
Konsekvensanalyser, ekonomiska	95/96, 97	
Konsumentprisindex	91/92	
Konsulter, Regeringskansliets upphandling av	2000	
Kontrollverksamhet, skattemyndigheternas	97, 98, 99	
Kostnader		
Myndigheternas	98, 99	
Socialförsäkringens administration	98, 99, 2000	89

Kreditgarantier, statliga	98, 99, 2000	2000/01:RR1
Krigsarkivet och Riksarkivet	98, 99	Sakregister
Kriminalvården	94/95, 95/96	
Kronofogdemyndigheterna		
ADB-stödet	91/92	
Kulturadministration	92/93	
Kulturinstitutionernas hyror	2000	
Körkortstillstånd, Vägverkets rutiner för	2000	
Lantmäteriet, det nya	2000	
Laxfiskekvoter	99, 2000	
Livsmedel	93/94, 94/95, 95/96	
Livsmedelssektorn/konkurrenssituationen	2000	
Lokal samverkan i arbetsmarknadspolitiken	2000	
Lokaler		
Försörjning, myndigheternas	95/96, 97	
Länsförvaltning, samordnad	94/95, 95/96, 97	
Lönekostnader, myndigheternas	98, 99, 2000	
Löntagarfondspengarna	99, 2000	
Mervärdesskatten		
statistiken över	88/89, 89/90	
Militära försvaret, regeringens redovisning av	98, 99, 2000	
Militära och civila helikoptrar för sjuktransporter	91/92	
Miljöinsatser i Baltikum	98, 99, 2000	
Miljövårdsarbetet och förurningen	95/96, 97, 98	
Miljön, Banverket och Vägverket	98, 99, 2000	
Museer	92/93	
Museidokumentation	89/90, 90/91	
Myndigheten Regeringskansliet	2000	
Myndigheternas		
internrevision	98, 99, 2000	
lokalförsörjning	95/96, 97	
lönekostnader	98, 99, 2000	
Mål- och resultatstyrning, Kommunikationsdepartementet	95/96, 97, 98	
Nedläggning av häktet i Östersund	98, 99, 2000	
Normgivningsprocessen	91/92, 92/93	
Nedsättning av socialavgifter	2000	
Nya vägar till vägar och järnvägar?	2000	
Näringspolitiken	91/92	
Offentlig upphandling	97, 98	
Omlokalisering, Boverket	90/91, 91/92	
Omorganisationer inom rättsväsendet	98, 99, 2000	
Otraditionella åtgärder inom arbetsmarknadspolitiken	99, 2000	90

Patent- och registreringsverkets bolagsavdelning, handläggningstider	89/90	
Personalförsörjning, Försvarsmaktens	2000	
Personalpolitik, statlig	94/95, 95/96, 97	
Personalpolitik/omorganisation inom staten	2000	
Plan- och byggprocessens längd	2000	
Polisen	92/93, 93/94	
Polismyndighets medverkan vid förpassningsresor	91/92	
Postverkskoncernens verksamhet	89/90, 90/91	
Post- och telepolitiska mål, uppföljning	95/96, 97	
Premiepensionsmyndigheten	99	
Primärvårdens resurser	97, 98, , 99	
Privatisering, Celsius Industrier AB	93/94, 94/95, 95/96	
Producentansvaret/avfallshantering och återvinning	98, 99, 2000	
Psykiskt funktionshinder, förtidspensionerade	99, 2000	
Psykiskt sjuka, statens ansvar	91/92	
 Radiotjänst i Kiruna AB	 94/95, 95/96	
Regeringens		
Anslag till	99, 2000	
redovisning av resurser	99, 2000	
redovisning av det militära försvaret	98, 99, 2000	
resultatredovisning av totalförsvaret	98, 99, 2000	
Sydafrikasatsning	2000	
Regeringskansliet		
analys och användning av resultat	95/96, 97, 98	
anslag till	99, 2000	
myndigheten	2000	
upphandling och användning av konsulter	2000	
Regionala		
utvecklingsinsatser	93/94, 94/95, 95/96	
investmentbolag	95/96, 97	
Regionalpolitiskt stöd efter EU-medlemskapet	95/96, 97, 98	
Registrering och dokumentation av de statliga museernas samlingar	89/90, 90/91	
Rennäringen, stöd till	94/95, 95/96, 97	
Resultatredovisning, regeringens av totalförsvaret	98, 99, 2000	
Resursanvändningen inom högskolan	2000	
Resurser, primärvårdens	97, 98, 99	
Resursförstärkning, skattemyndigheterna	97, 98, 99	
Revisionsberättelser med invändning	2000	
Revisorsnämnden	99, 2000	
Riksantikvarieämbetet	2000	
Riksarkivet och Krigsarkivet	98, 99	
Riksbankens		
valutareserv	94/95, 95/96, 97	
ägarrelation till AB Tumba Bruk	99	91

Riksbankens valutareserv	94/95, 95/96, 9	2000/01:RR1
Riksdagens		Sakregister
förvaltningskontor	99	
normgivningsbemyndiganden	91/92, 92/93	
roll i budgetprocessen	89/90	
ROT		
program	89/90	
avdraget	2000	
Rymdverksamheten	93/94, 94/95	
Rättsväsendet, omorganisationer inom	98, 99, 2000	
Saab-Scania AB	92/93, 93/94, 94/95	
Samhällsekonomisk belysning, Högskolan	2000	
SIDA	91/92	
SJ		
biljettpriser	99, 2000	
koncernens verksamhet	90/91	
Sjukvårdsresurser	90/91, 91/92	
Sjöfartsinspektionens tillsyn	2000	
Skattemyndigheternas kontrollverksamhet, resurser	97, 98, 99	
Skatter och avgifter		
Arvsbeskattningen	91/92	
Hanteringen av punktskatter/Tullen och RSV	99, 2000	
mervärdesskatten	88/89, 89/90	
Skolan, tillsyn av	93/94, 94/95	
Skolverket och skolans utveckling	97, 98, 99, 2000	
Skuldsaneringslagen, tillämpningen av – 1	99, 2000	
Skuldsaneringslagen, tillämpningen av – 2	99, 2000	
Skyddsrummsbyggandet	94/95, 95/96	
Skyddsvärd domänmark	95/96, 97, 98	
Sociala mål för turism	90/91	
Socialavgifter, nedsättning av	2000	
Socialförsäkring		
kontroll av	94/95, 95/96	
administration – kostnader/produktivitet	98, 99, 2000	
Socialförsäkringsområdet, besparingar på	95/96, 97	
Sponsring /samverkan som finansiering	2000	
Spri	91/92	
Språk och arbete/svenskundervisning	2000	
Spårbunden trafik	93/94, 94/95, 95/96	
Starta-eget-bidraget	95/96, 97, 98	
Statens stöd till		
ekologiska investeringsprogram	99, 2000	
Saab-Scania AB	92/93, 93/94, 94/95	
Statens		
insatser mot ekonomisk brottslighet	2000	
järnvägar	90/91	
ägarroll	95/96, 97, 98	92

Statistiken över		2000/01:RR1
mervärdesskatten	89/90	Sakregister
Statliga		
företag, konsultkostnader vid utförsäljning	92/93	
förvaltningens effektivisering, personalpolitik	2000	
insatser för jämställdhet	94/95, 95/96, 97	
kreditgarantier	98, 99, 2000	
museer, registrering och dokumentation	89/90, 90/91	
myndigheters uppdragsverksamhet	94/95, 95/96, 97	
Statligt		
bildade stiftelser m.m.	2000	
engagemang i regionala investmentbolag	95/96, 97	
Statsanställdas bisysslor	89/90	
Statsförvaltningen, att ändra	92/93, 94/95	
Statstjänstens förnyelse/personalpolitik	2000	
Stiftelser, statligt bildade	2000	
Studiemedel, CSN:s handläggning av	2000	
Styrinstrument, budgeten som	98	
Stödet till		
Experimentbyggande	89/90	
Rennäringen	94/95, 95/96, 97	
Lokala ekologiska investeringsprogram	98, 99, 2000	
Studieförbund och idrott	94/95, 95/96, 97	
Svensk Bilprovning	2000	
Svenskundervisning för invandrare	2000	
Svenska miljöinsatser i Baltikum	98, 99, 2000	
Sveriges deltagande i internationella mellanstatliga organisationer	94/95, 95/96, 97	
Sveriges införlivande av EG-rätten	97, 9, 99	
Sydafrikasatsning, regeringens	2000	
Teater	93/94	
Televerket	90/91, 91/92	
Tillsyn		
djurskydd	93/94, 94/95	
livsmedel	93/94, 94/95, 95/96	
Sjöfartsinspektionens	2000	
skolan	93/94, 94/95	
spårbunden trafik	93/94, 94/95, 95/96	
Tillsyn – innebörd och tillämpning	94/95, 95/96	
Tillämpningen av skuldsaneringslagen – 1	95/96, 97	
Tillämpningen av skuldsaneringslagen – 2	99, 2000	
Tipstjänst	88/89, 89/90	
Totalförsvaret		
anpassningsförmåga	98, 99, 2000	
regeringens resultatredovisning av	98, 99	
Trafiksäkerhet	92/93	
Transporter, investeringsplanering för	91/92	93

Tullen och RSV, hanteringen av punktskatter	99, 2000	2000/01:RR1
Tullverket	95/96, 97, 98	Sakregister
Tullverket och Kustbevakningen, samarbete	92/93	
Turistrådet	90/91	
och Björn Borg	98, 99	
Täktverksamheten	94/95, 95/96	
U-landsinsatserna		
administration och uppföljning	89/90	
effektiviteten i förvaltningen	91/92	
Undanträngningseffekter på arbetsmarknaden	95/96, 97, 98	
Uppbördsstatistik (se Skatter och avgifter)		
Upphållstillstånd för flyktingar i Sverige	2000	
Uppföljnings- och utvärderingsverksamheten inom budgetprocessen	91/92, 92/93	
Upphandling		
av konsulter, Regeringskansliets	2000	
internationella institutioners	2000	
offentlig	97, 98, 99	
Utbildning		
Gymnasieskolan	92/93, 94/95	
Högskoleverkets uppgifter	99, 2000	
Utlökalisering av Boverket	90/91, 91/92	
Utlänningsnämnden	94/95, 95/96	
Utrikesförvaltningen	95/96, 97, 98	
Utvecklingsbiståndet/samarbetet	98, 99, 2000	
Utvecklingsfonder		
regionala	92/93	
Utvecklingsinsatser, regionala	93/94, 94/95, 95/96	
Vuxenutbildning	91/92	
Vägar, och järnvägar, Nya vägar till	2000	
Vägverket		
Banverket och miljön	98, 99, 2000	
Rutiner för körkortstillstånd	2000	
Årsredovisning för staten	94/95, 95/96, 97, 98	
Återflödet från EU	2000	
Återvinning och avfallshantering/producentansvaret	98, 99	
Ägarroll, statens	95/96, 97, 98, 99	
Äldreboende	93/94, 94/95	
Östersund, nedläggning av häktet	98, 99, 2000	

DEL I RESULTATREDOVISNING.....	5
1 Mål, uppgifter och resultat.....	5
2 Granskningsarbetet	11
2.1 Effektivitetsrevision	11
Förslag till riksdagen under 2000.....	14
Skrivelser till regeringen under 2000	23
Skrivelser till utskott under 2000	24
Informationsrapporter under 2000	24
Övriga avslutade granskningsärenden under 2000.....	27
Pågående granskningsärenden	30
Revisionsresor, särskilda föredragningar m.m. under 2000	44
Uppföljning av förslag till riksdagen under 1999	45
Uppföljning av skrivelser till regeringen under 1999.....	53
Uppföljning av granskningspromemorior under 1999	54
Uppföljning av informationsrapporter under 1999	55
2.2 Redovisningsrevision	57
Riksbanken	58
Stiftelsen Riksbankens Jubileumsfond.....	58
Riksdagens förvaltning och Riksdagens ombudsmän	58
Regeringskansliet.....	59
Kungliga Slottsstaten och Kungliga Djurgårdens Förvaltning.....	59
3 Revisorernas relationer till omvärlden	60
3.1 Samarbetet med riksdagens utskott.....	60
3.2 Informationsverksamheten	60
3.3 Externa kontakter	60
4 Ekonomi och personal	62
DEL II FINANSIELL REDOVISNING.....	65
Resultaträkning	65
Balansräkning	66
Anslagsredovisning 2000.....	67
Finansieringsanalys.....	69
Noter	70
Revisorernas uppdrag som styrelse- eller rådsledamot i andra statliga myndigheter samt uppdrag som styrelseledamot i aktiebolag	73
Ersättningar under verksamhetsåret 2000	75
Sammanställning över väsentliga uppgifter	76
Revisorernas utlåtag	77
Förslag till riksdagen och skrivelser till regeringen 1995/96–2000	79
Sakregister till granskningsärenden under riksdagsåren 1989/90–2000 ..	86